

Varför gick valet 2018 som det gick?

Svenska Valforskningsprogrammet och parterna i Västsvenska Arenan

Välkomna
Västsvenska Arenan
Agenda
GDPR

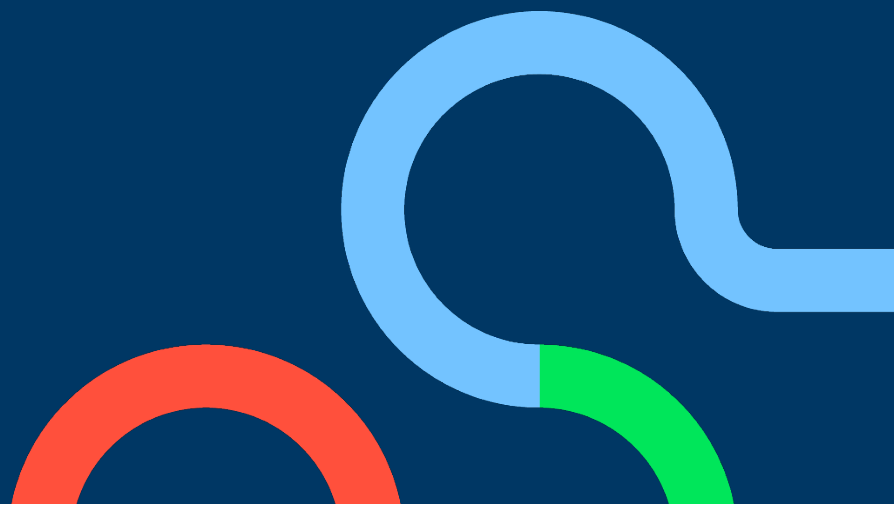

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskning- programmet

Statsvetenskapliga institutionen
www.valforskning.pol.gu.se

DEL 1

13:30-13:35

INLEDNING

Henrik Oscarsson

13:35-13:45

VÄLJARBETEENDE I FÖRÄNDRING

Linda Berg

13:45-13:55

POLITISK KOMMUNIKATION I VALRÖRELSEN 2018

Henrik Oscarsson

13:55-14:05

KOALITIONSPREFERENSER OCH STRATEGISK RÖSTNING

Annika Fredén

DEL 2

15:00-15:10

ETT NYTT POLITISKT LANDSKAP?

Henrik Oscarsson

15:10-15:20

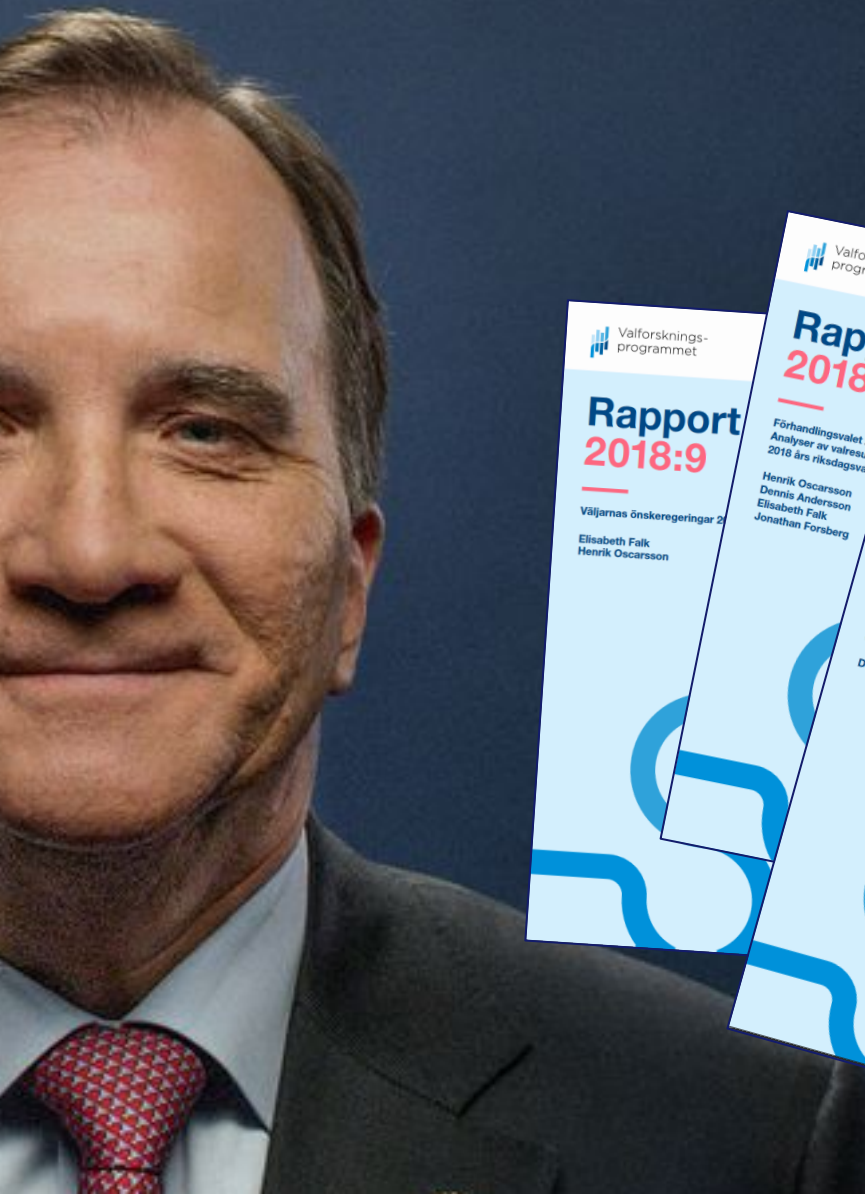
HUR MÅR DEMOKRATIN I GÖTEBORG

Maria Solevid

INLEDNING

HENRIK OSCARSSON

Tabell 3

Valutgången i det svenska riksdagsvalet den 9 september 2018.
Election results in the Swedish general election September 9th, 2018.

	Antal röster 2018	Andel röster 2018	Förändring 2014-2018	Riksdags- mandat 2018	Förändring 2014-2018
Vänsterpartiet	518 454	8,00	+2,29	28	
Miljöpartiet de gröna	285 899	4,41	-2,47	16	144
Socialdemokraterna	1 830 386	28,26	-2,75	100	-13
Centerpartiet	557 500	8,61	+2,49	31	+9
Liberalerna (tidigare Folkpartiet)	355 546	5,49	+0,07	20	+1
Kristdemokraterna	409 478	6,32	1,75	22	143
Moderaterna	1 284 698	19,84	-3,49	70	-14
Sverigedemokraterna	1 135 627	17,53	+4,68	62	62
Feministiskt Initiativ	29 665	0,46	-2,67		
Övriga partier	69 472	1,10	+0,10		+13
Giltiga röster	6 476 725	100,00			
Ogiltiga röster - blanka	53 084	0,84	-0,08		
Ogiltiga röster – inte anmälda partier	2120	0,03	+0,03		
Ogiltiga röster - övriga	3342	0,05	+0,02		
Valdeltagande	6 535 271	87,18	+1,38		
Antal röstberättigade	7 330 432				

Kommentar: Uppgifterna om valresultatet är hämtade från Valmyndighetens hemsida (www.val.se).

1921	Demokrati valet
1924	Nedrustningsvalet
1928	Kosackvalet
1932	Krisvalet
1936	Per Albinvalet
1940	Samlingsvalet
1944	Framtidsvalet
1948	Planhushållningsvalet
1952	Grispremievalet
1956	Skattesänkingsvalet
1958	ATP valet
1960	TV valet
1964	Halmhattsvalet
1968	Erlandervalet
1970	Enkammarvalet

1973	Kungavalet
1976	Maktskiftesvalet
1979	Villakostnadsvalet
1982	Löntagarfonds valet
1985	Westerbergsvalet
1988	Miljövalet
1991	Ny Demokrati valet
1994	Marknadsvalet
1998	Vård, skola, omsorg valet
2002	Språktestsvalet
2006	Alliansvalet
2010	Åttapartivalet
2014	Dödlägesvalet
2018	Förhandlingsvalet

Källa: Esaiasson (1990) Svenska valkampanjer.
 Oscarsson & Holmberg (2016) Svenska väljare.

Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

Sverige är ett fantastiskt land men vi står tillsammans inför stora utmaningar: klimatförändringar, bristande integration, segregation och bidragsberoende, en globalisering som fortsätter att pröva vår konkurrenskraft, ökade klyftor, ökad polarisering och rasism, gängbrottslighet, demografi, bostadsbrist och ett allt mer osäkert närområde.

Förslagen i denna överenskommelse kan handlingskraftigt möta dessa utmaningar genom att låsa upp gamla knutar och åstadkomma systemförändringar som kan vara stabila över tid. Våra partier har skilda ideologiska utgångspunkter men förenas i försvaret av den liberala demokratins grunder; en stark rättsstat, ett orubblig skydd för den enskilda människans friheter, motstånd mot främlingsfientlighet, oberoende fria medier, jämställdhet, lika förutsättningar oberoende av bakgrund.

Viktigaste frågorna för väljarna

Väljarnas tio viktigaste frågor för partival 2018.

		ALLA VÄLJARE
1	Sjukvård/Välfärd	42
2	Invandring/Integration	30
3	Skola och utbildning	23
4	Miljö och klimat	18
5	Äldreomsorg och pension	15
6	Lag och ordning	8
7	Ekonomi	7
8	Arbetsmarknad/sysselsättning	6
9	Skatter	4
10	Jämställdhet	4

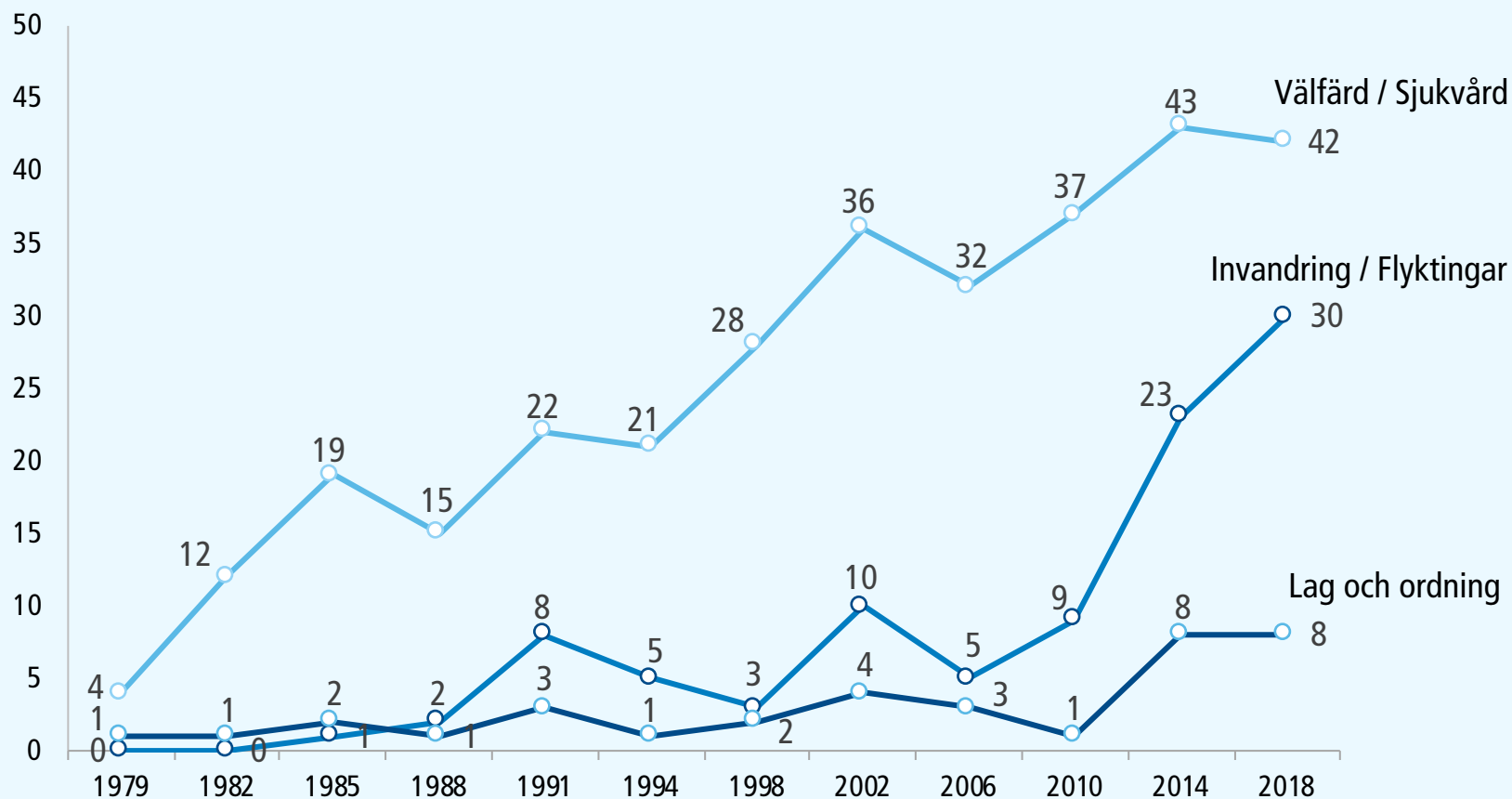
Källa: Valforskningsprogrammets för- och eftervalsundersökning, 2018.

Viktig fråga f partival	1979	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Välfärd/Sjukvård	4	12	19	15	22	21	28	36	32	37	43	42
Invandring/Flyktingar	0	0	1	2	8	5	3	10	5	9	23	30
Utbildning	6	3	3	2	4	6	20	29	24	26	41	23
Miljö	6	7	22	46	25	20	12	8	11	13	20	18
Pensioner/Äldrevård	5	8	8	9	20	9	17	20	21	19	17	15
Lag och ordning	1	1	2	1	3	1	2	4	3	1	8	8
Ekonomi	9	14	14	8	20	30	14	10	11	17	11	7
Sysselsättning	18	29	25	5	23	41	34	7	35	31	30	4
Skatter	17	8	20	19	18	9	17	14	15	15	15	4
Jämställdhet	1	0	0	0	0	2	2	3	4	1	5	3
Familjepolitik/Barnomsorg	8	8	17	16	18	13	15	14	15	6	4	3
Fred/Försvarspolitik	1	4	6	4	3	2	2	2	2	1	5	3
Näringspolitik	1	1	0	0	0	1	2	3	5	4	2	2
Vänster-högerideologi	5	2	7	3	4	4	3	4	2	2	2	2
Bostäder	5	2	2	4	5	1	0	2	1	1	1	2
Energi och kärnkraft	26	2	1	3	3	2	3	1	5	2	2	1
Jordbruk/Decentralisering	1	1	2	1	3	1	1	2	3	1	2	1
Moral/Religion	2	1	1	1	3	1	2	2	1	0	1	1
EU/EMU	0	0	0	1	10	14	6	5	0	0	1	1
Löntagarfonder	4	33	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Andel väljare som nämnde minst en fråga	63	76	78	72	82	79	77	73	80	86	90	74
Antal svarande	2678	2640	2610	2299	2273	2256	1633	1864	1667	1274	984	6867

Viktig fråga vid partival 2018

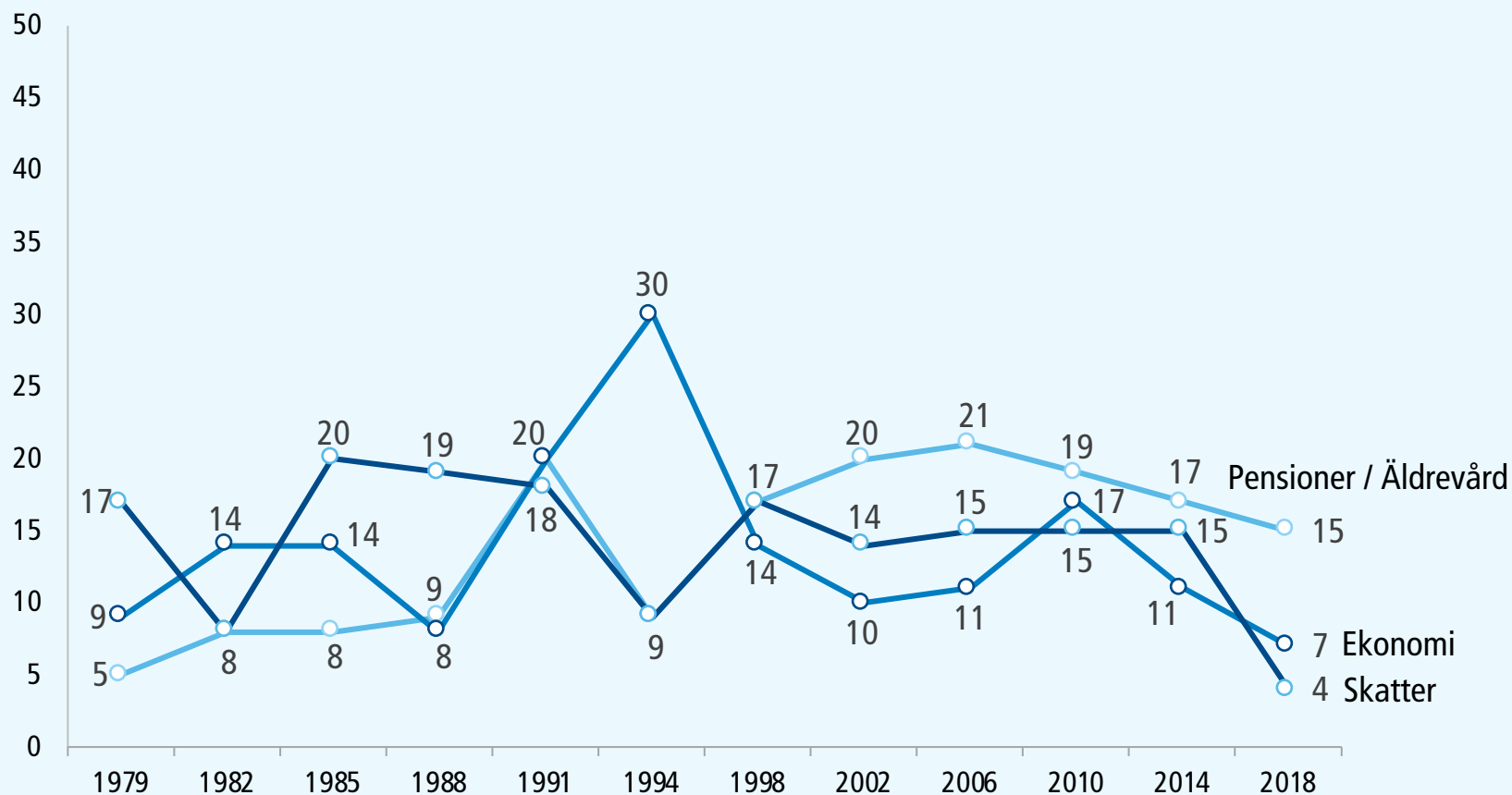
Ovanligt viktiga frågor

Viktig fråga vid partival 2018

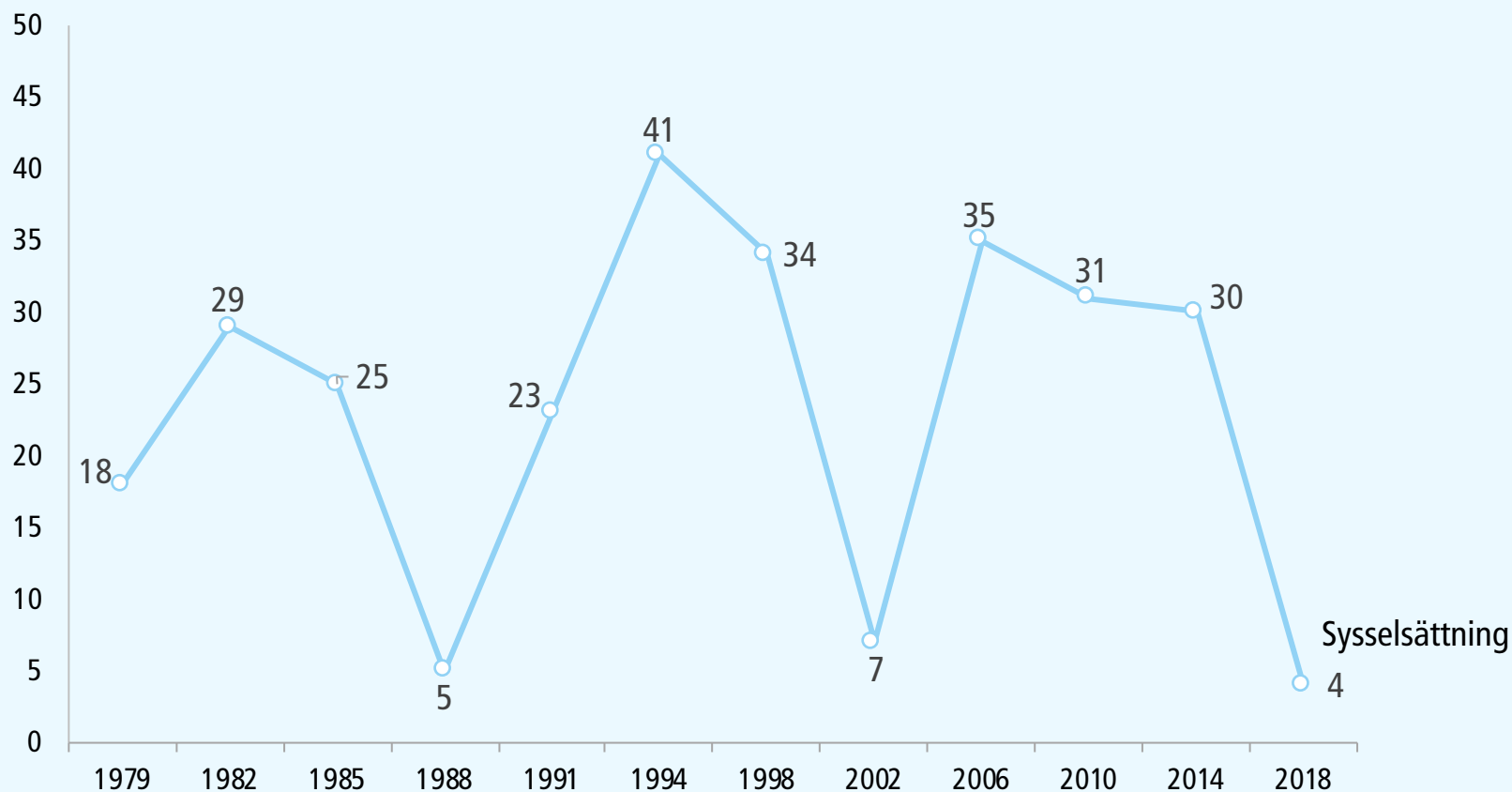
Ovanligt oviktiga frågor

Viktig fråga vid partival 2018

Ovanligt oviktiga frågor

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Källa: Valundersökningen 2018 (n=6 104)

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

Vänsterpartiet

Socialdemokraterna

Miljöpartiet

Centerpartiet

Liberalerna

Moderaterna

Kristdemokraterna

Sverigedemokraterna

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

Vänsterpartiet

Socialdemokraterna

Miljöpartiet

Centerpartiet

Liberalerna

Moderaterna

Kristdemokraterna

Sverigedemokraterna

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsätt	Demokrati/Jämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Källa: Valundersökningen 2018 (n=6 104)

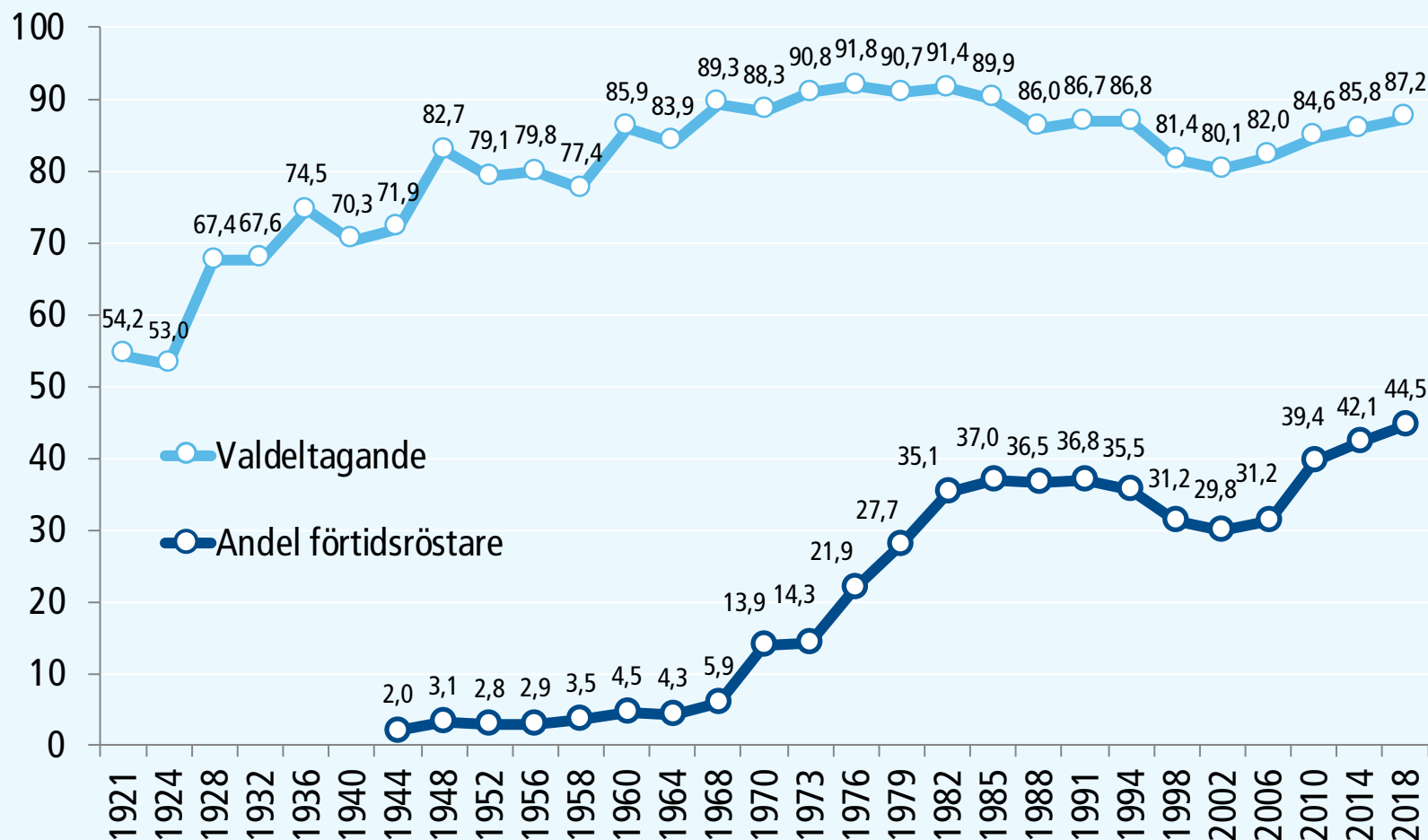
VÄLJARBETEENDE I FÖRÄNDRING

LINDA BERG

Högt valdeltagande och rekord i förtidsröstning

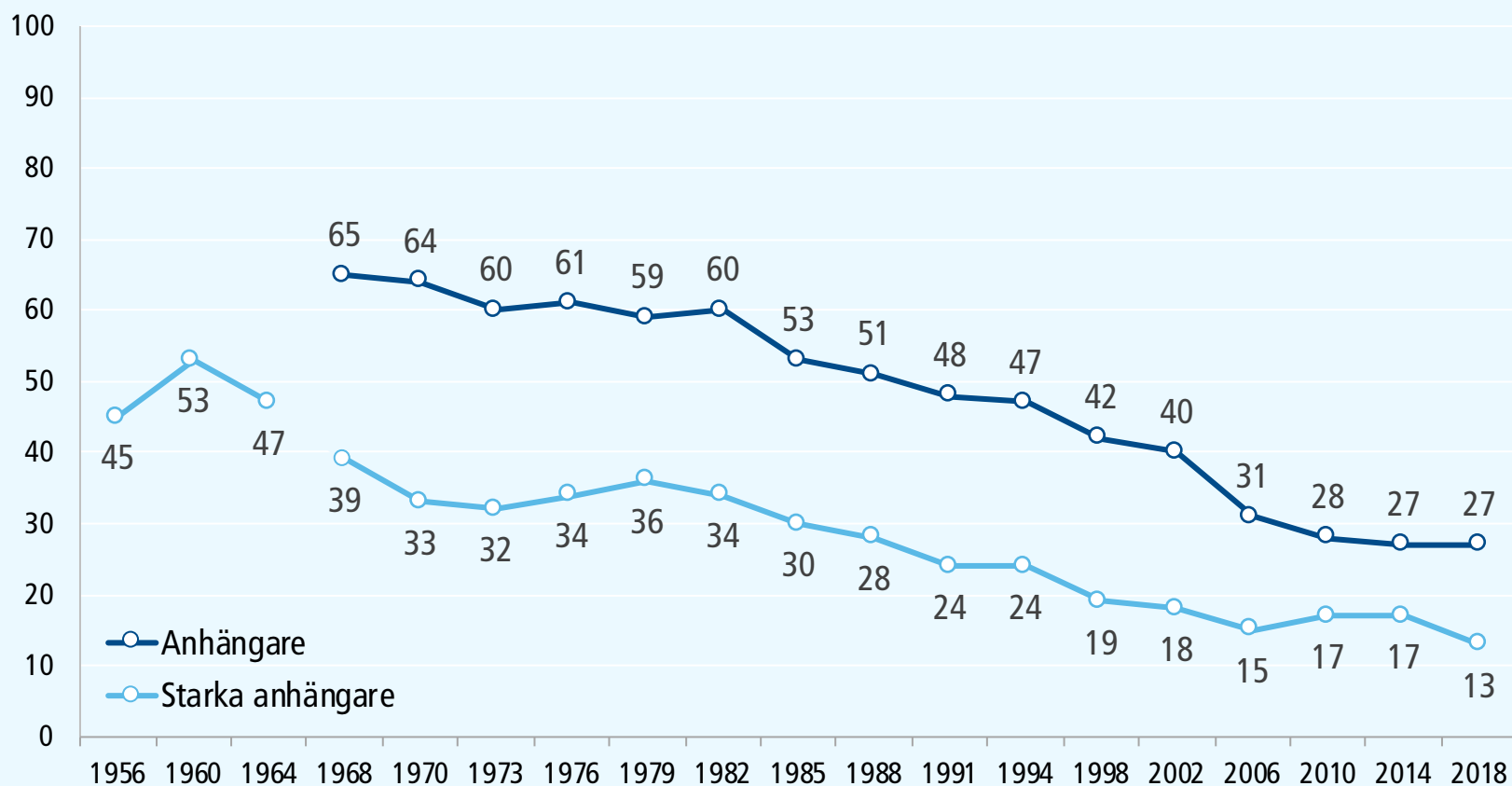

Valforsknings-
programmet

Partiidentifikation

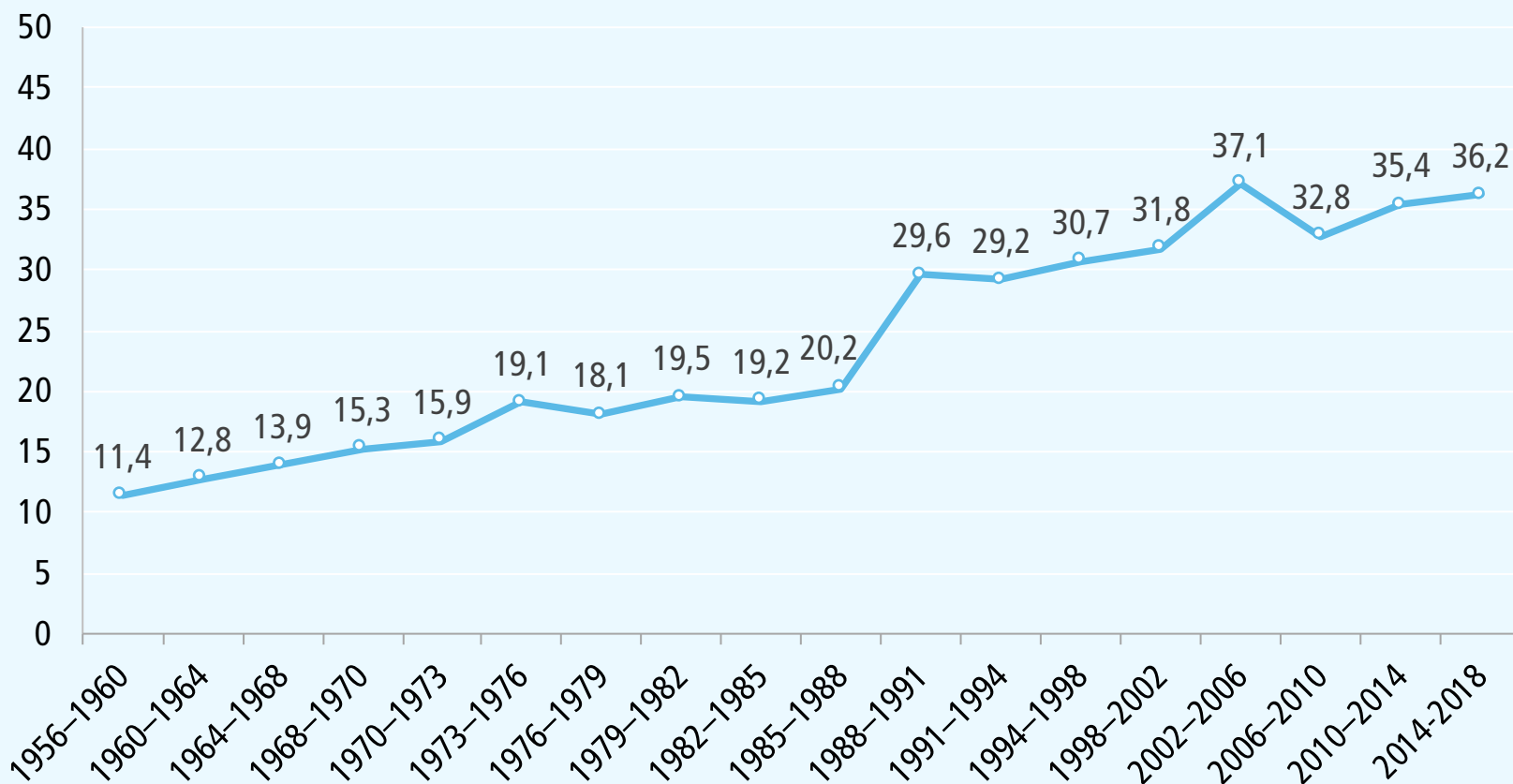
Andel väljare som identifierar sig som anhängare till något parti 1956-2018
(procent).

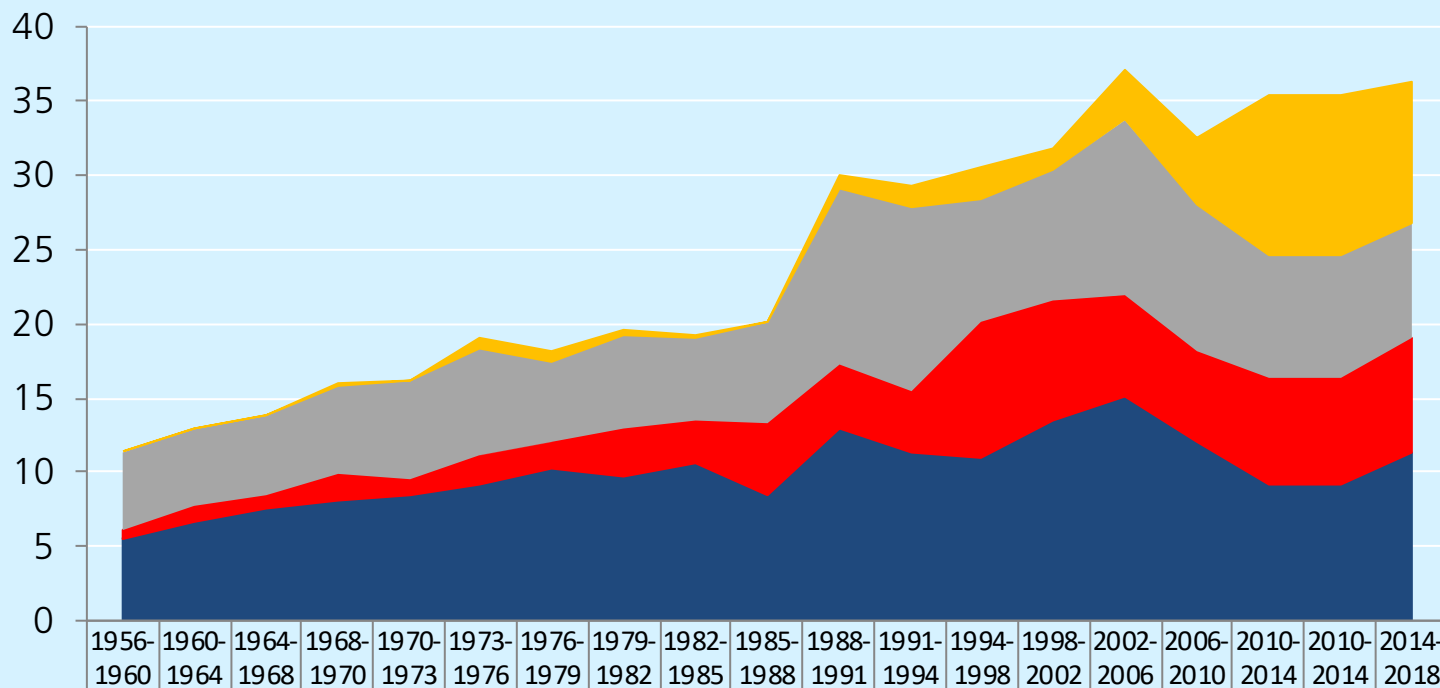
Väljarrörlighet

Andel partibytare mellan två svenska riksdagsval 1956-2018 (procent)

Väljarrörlighet

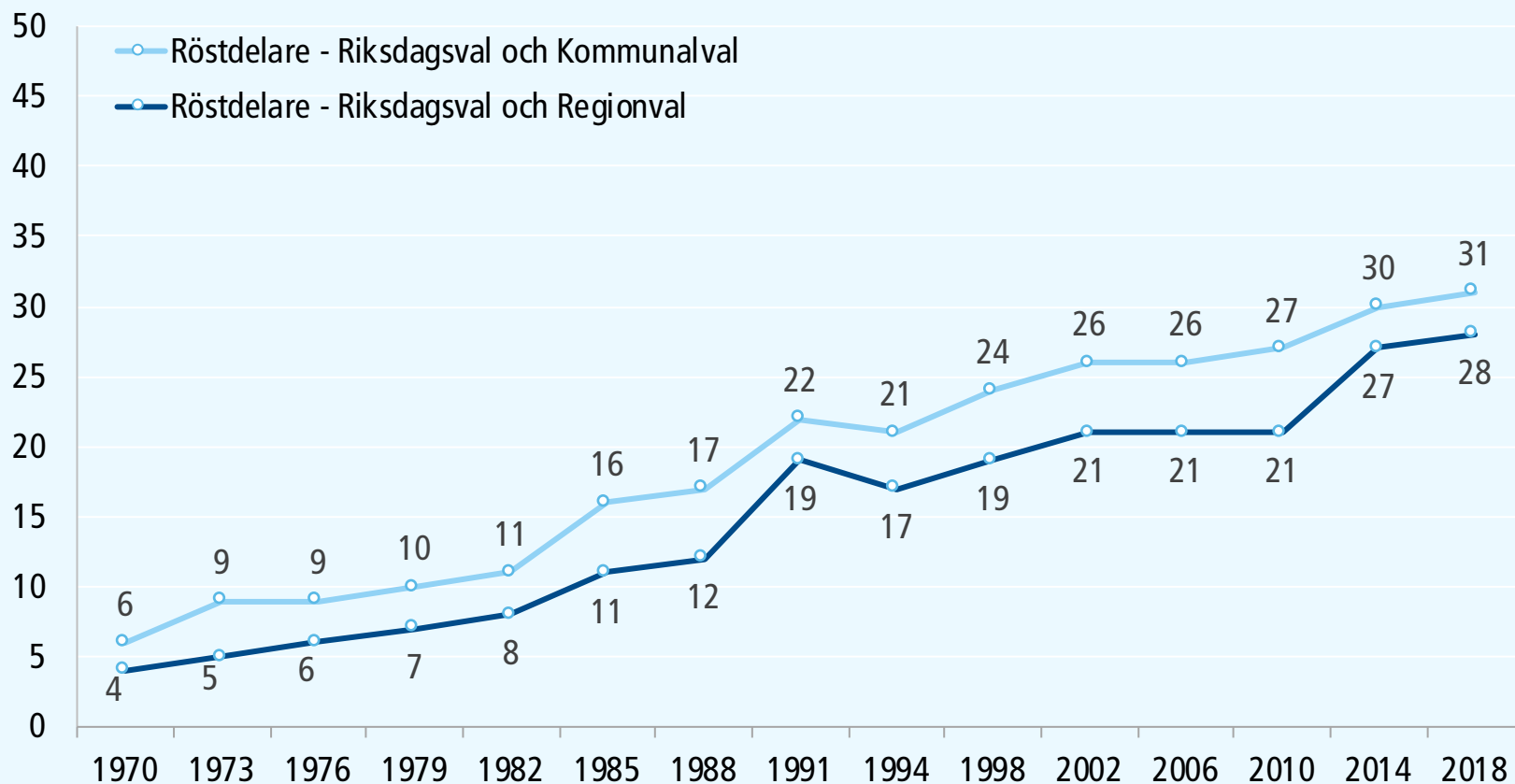
Andel inom- och mellanblocks rörlighet mellan två val 1956-2018 (procent)

 till/från övriga partier	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,7	0,6	0,3	0,1	0,1	0,9	1,3	2,2	1,5	3,4	4,5	10,8	10,8	9,6
 mellan blocken	5,3	5,2	5,5	5,9	6,6	7,2	5,4	6,2	5,6	6,8	11,8	12,5	8,3	8,7	11,8	9,9	8,3	8,3	7,6
 inom RG-blocket	0,6	1,0	0,9	1,8	1,1	2,0	1,8	3,3	2,9	4,9	4,3	4,1	9,2	8,1	6,8	6,2	7,2	7,2	7,7
 inom A-blocket	5,5	6,7	7,5	8,1	8,4	9,2	10,3	9,7	10,6	8,4	13,0	11,3	10,9	13,5	15,1	12,0	9,1	9,1	11,4

Röstdelning

Andel som röstar på olika partier i kommun-, region- och riksdagsval 1970-2018
(procent)

Kombinationer av röstdelning i nationella och kommunala val 2018 (procent).

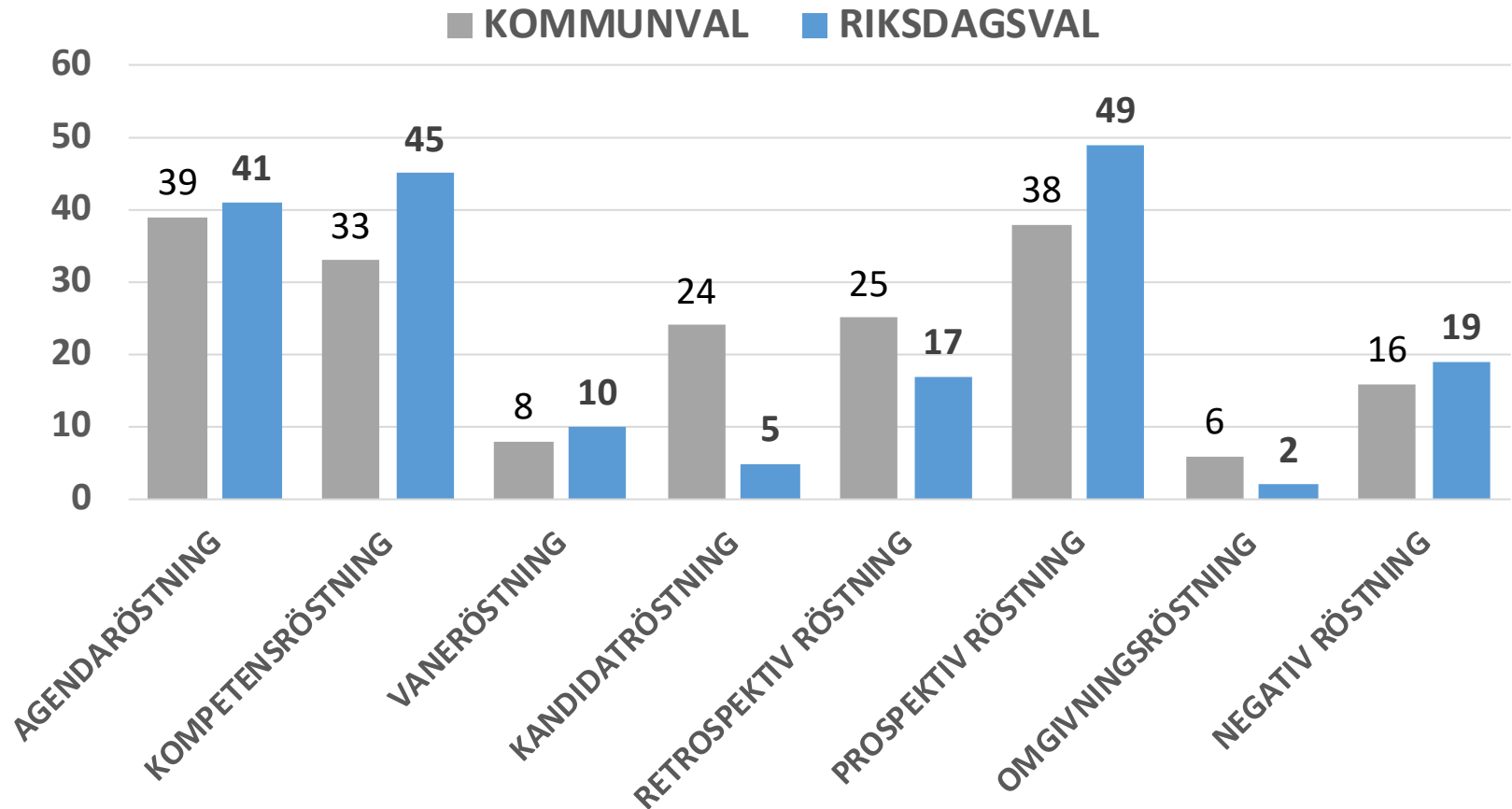
Grupp	Nationellt	Lokalt	2018
Inomblocksröstdelning			
Rödgrönrosa partier både nationellt och lokalt			15%
Allianspartier både nationellt och lokalt			27%
			42%
Mellanblocksröstdelning			
Rödgrönrosa nationellt—Alliansparti lokalt			12%
Alliansparti nationellt—Rödgrönrosa lokalt			9%
Övrig röstdelning			
Rödgrönrosa nationellt—Övrigt lokalt		Övr	8%
Alliansparti nationellt—Övrigt lokalt		Övr	8%
Övrigt nationellt—Riksparti lokalt			16%
Övriga kombinationer nationellt-lokalt			5%
Summa procent			100%
Antal svarande			3 052

Top-10 kombinationer av röstdelning (procent).

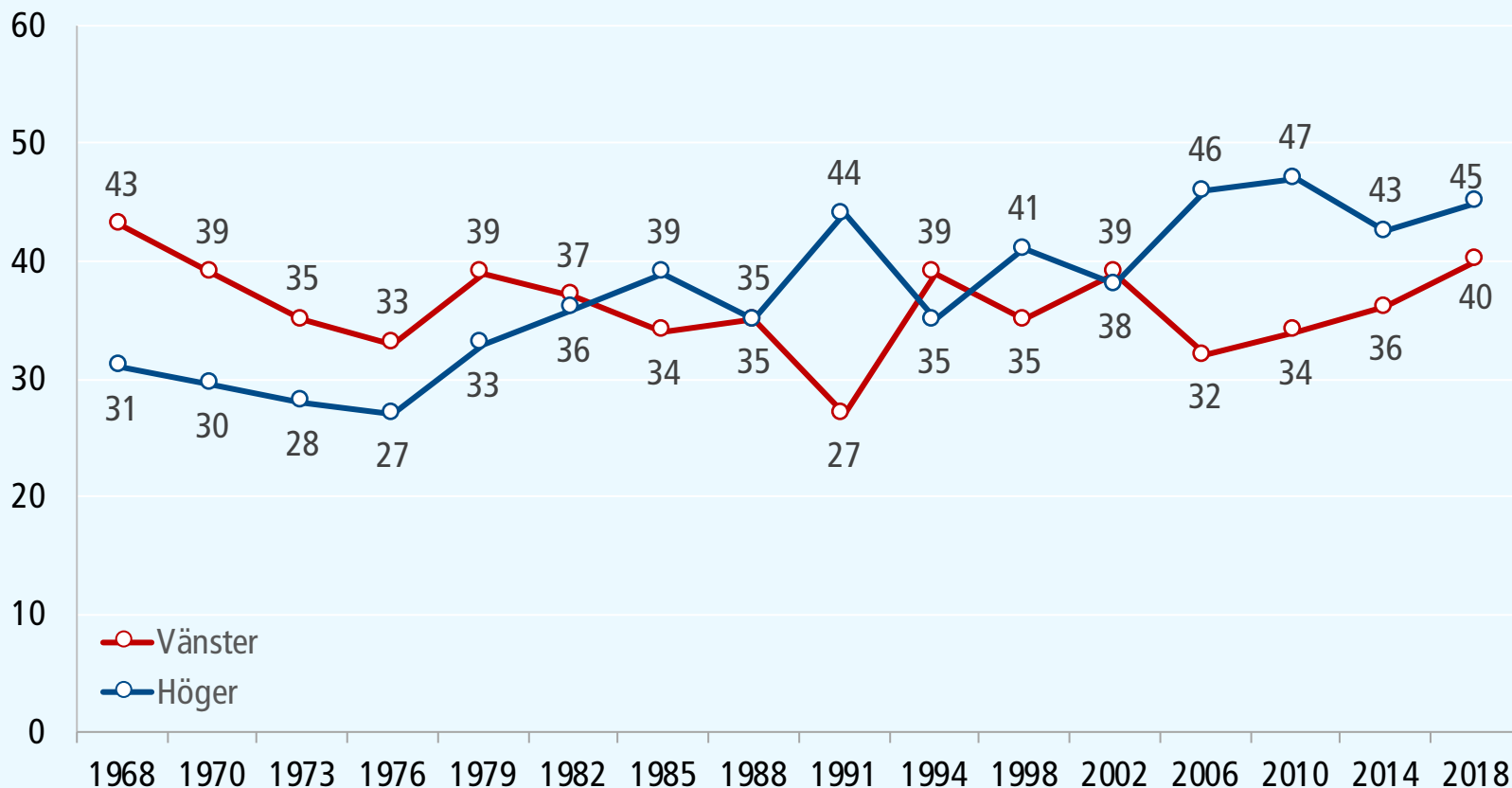
	<u>Nationellt</u>	<u>Lokalt</u>	% av röstdelarna		
1				6,1	
2				4,3	
3				4,3	
4				4,2	
5				4,0	
6				3,9	
7		ÖVR		3,1	
8				3,1	
9				3,1	
10				3,0	

Andel av *röstdelarna* som uppger olika röstningsskäl som "ett av de absolut viktigaste skälen" (procent)

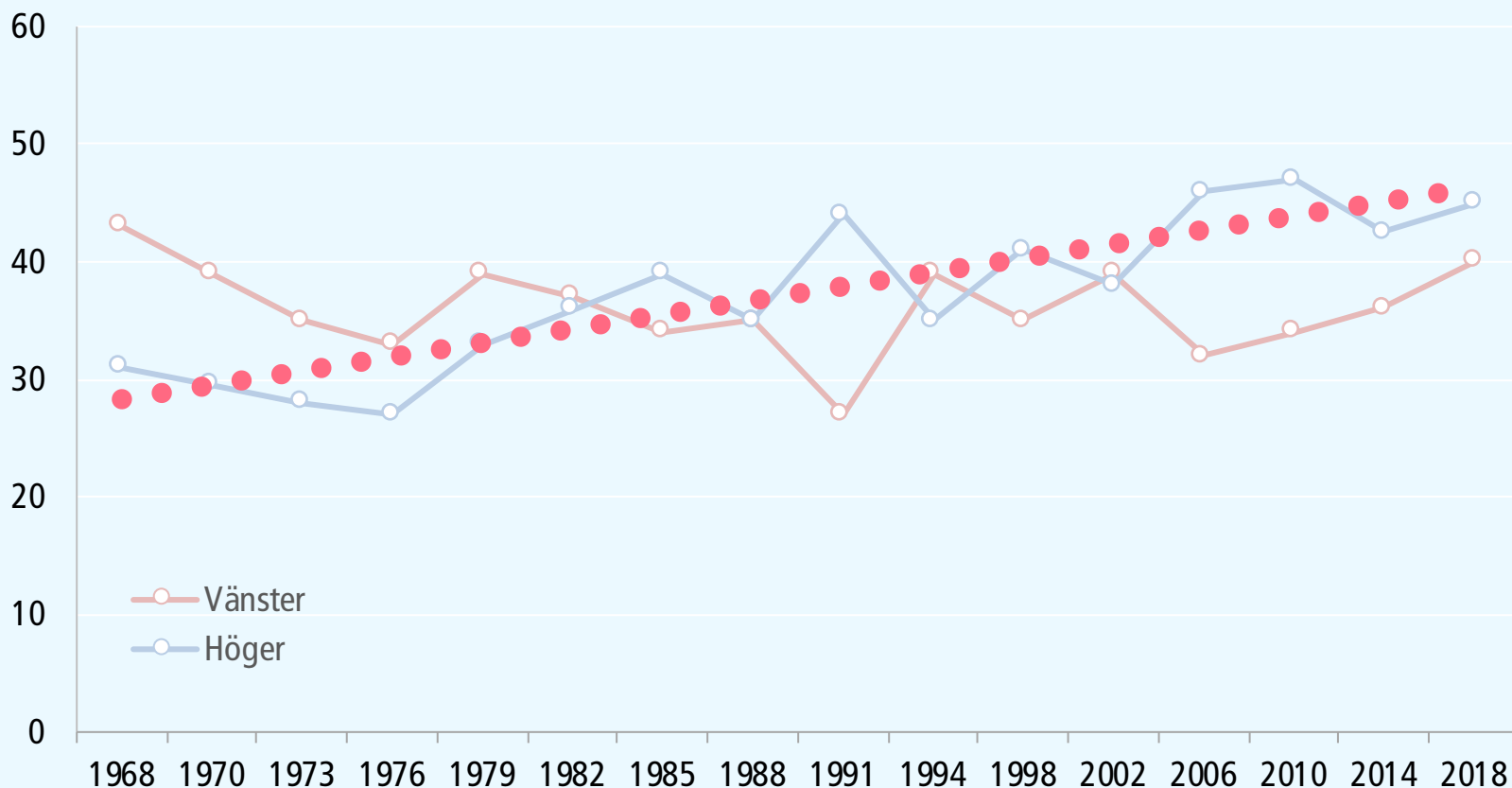
Vänster och höger

Andel av väljarna som placerar sig själva till vänster respektive höger på vänster-högerskalan 1968-2018 (procent).

Högervind i 50 år?

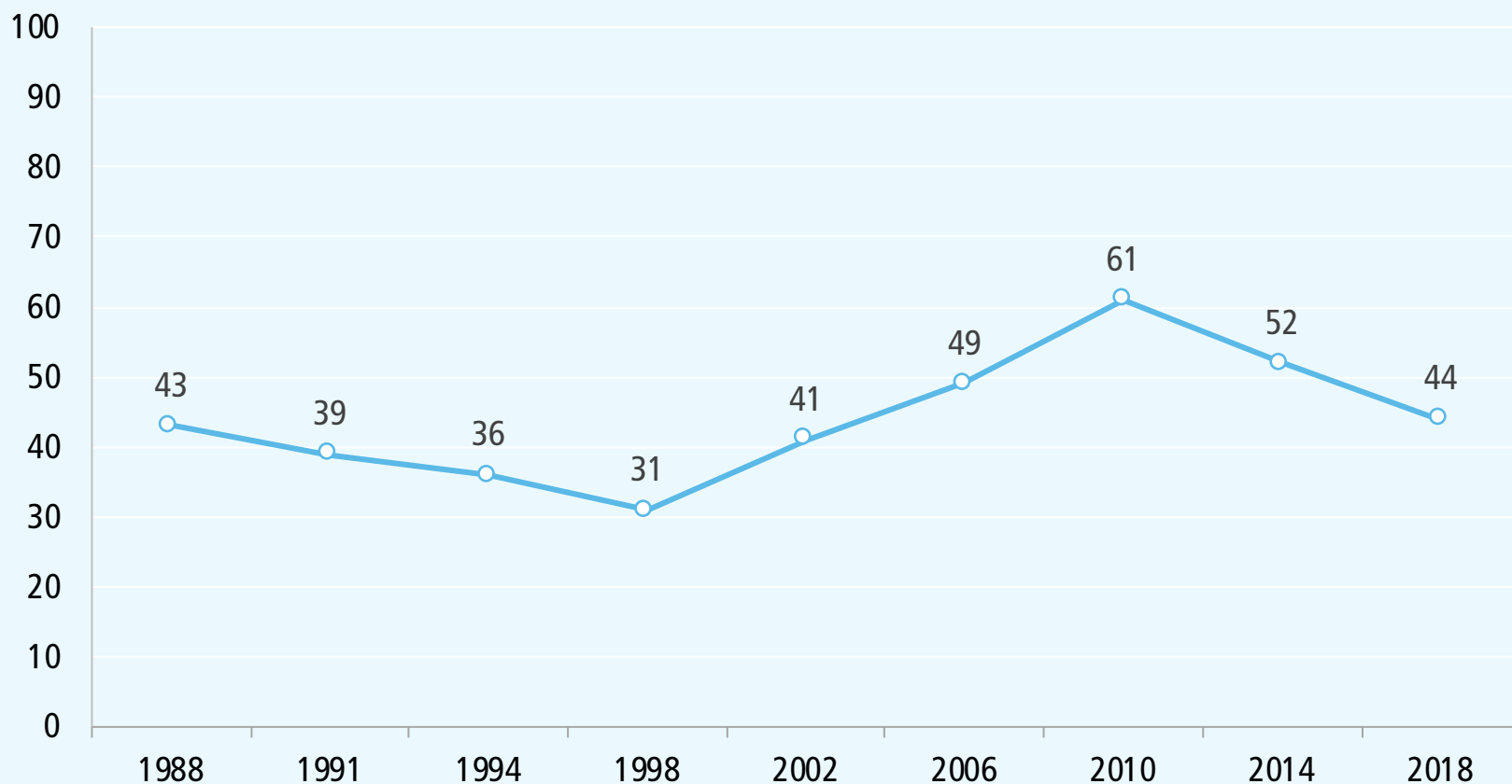
Andel av väljarna som placerar sig själva till vänster respektive höger på vänster-högerskalan 1968-2018 (procent).

Politikerförtroende

Andel väljare som har förtroende för politiker 1988-2018 (procent).

Sammanfattning

- Nytt rekord i förtida röstning: 44,5 procent!
- Rörligheten i valmanskåren är stor. Rekordmånga (31 procent) röstar på olika partier i riksdagsval och kommunala val.
- Andelen starkt övertygade partianhängare har aldrig varit så låg som 2018 (13 procent)
- En övervägande del av väljarkåren har hjärtat till höger. I ett längre perspektiv kan vi se tillbaka på ett halvt sekel av högervind bland svenska väljare.
- Frågor som arbetslöshet/sysselsättning, ekonomi och skatter hade en mycket undanskymd plats i valrörelsen 2018.
- Frågor som rör invandring/immigration och lag & ordning har aldrig tidigare haft så stor betydelse för väljarnas röstning som 2018.

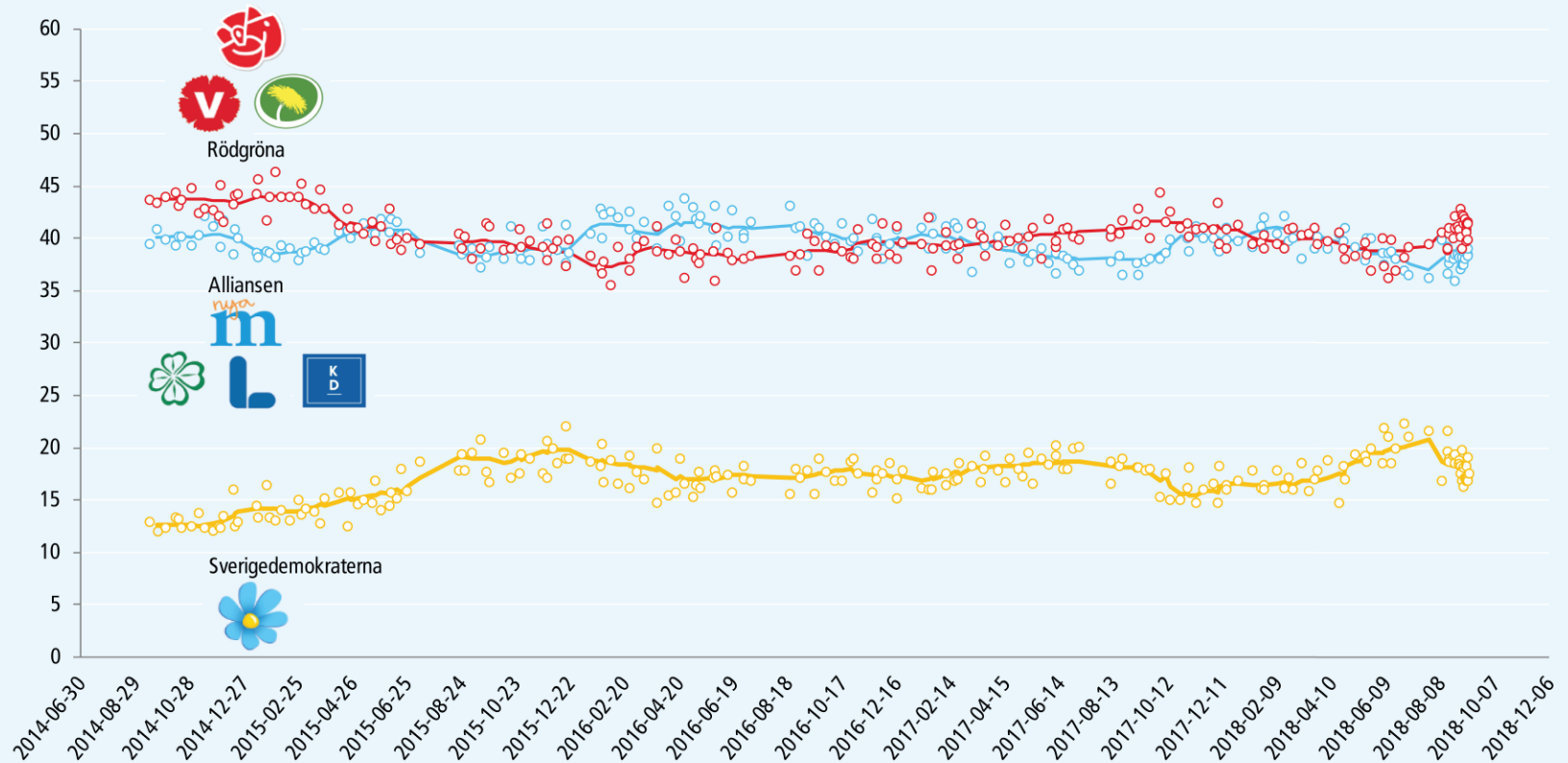

POLITISK KOMMUNIKATION I VALRÖRELSEN 2018

HENRIK OSCARSSON

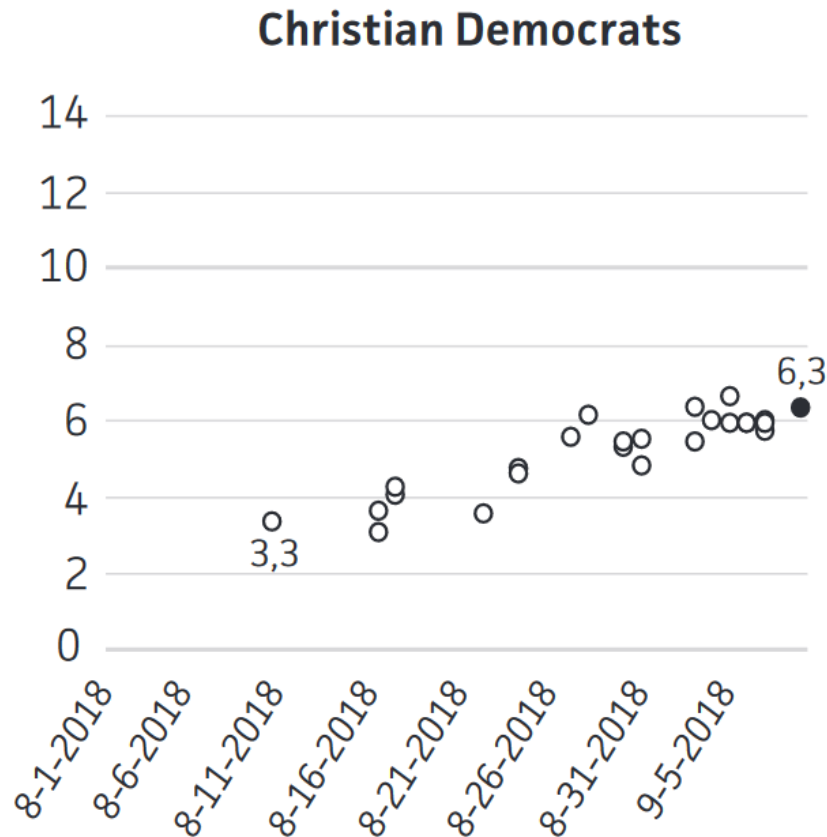

Partiernas opinionsutveckling under mandatperioden 2014-2018

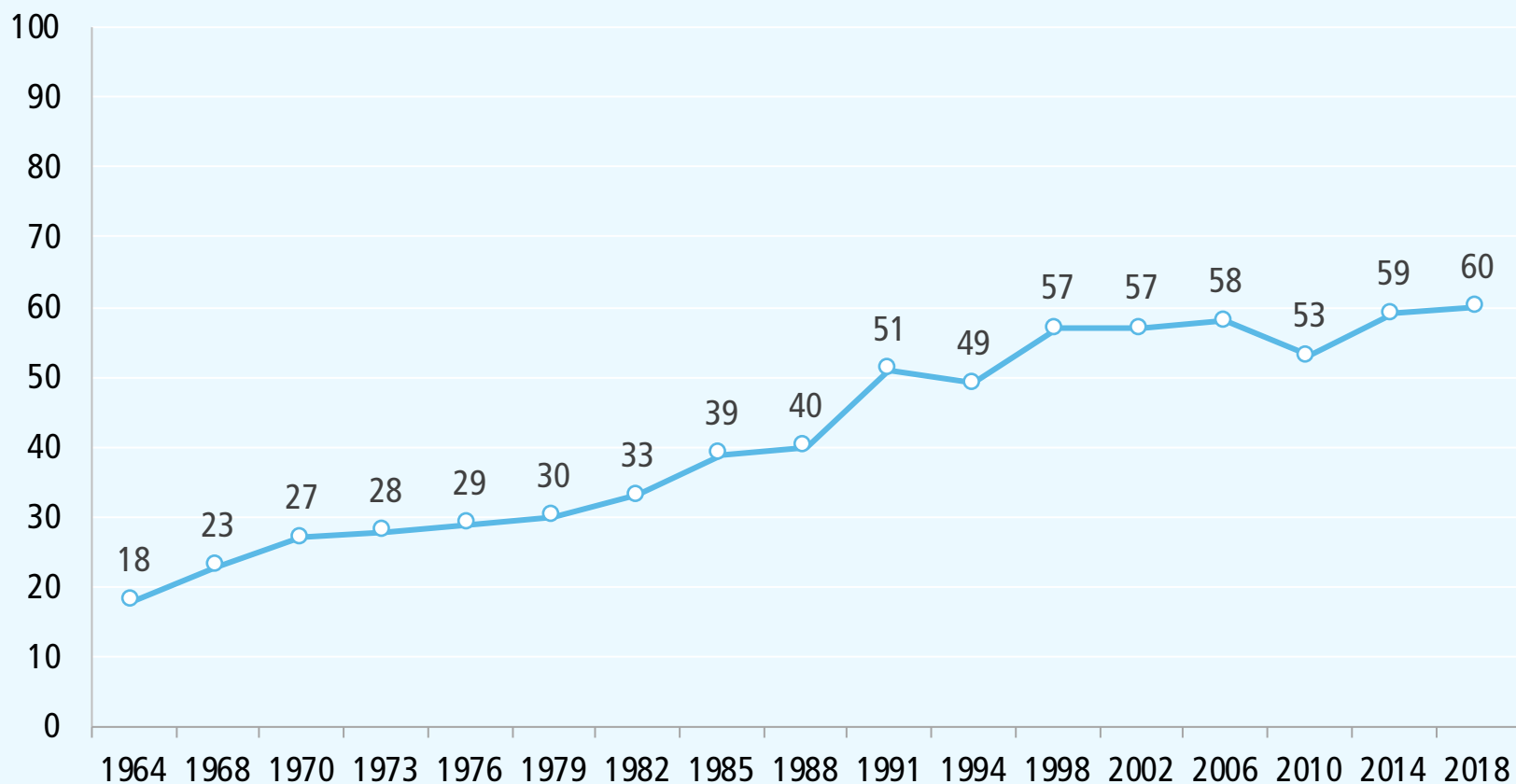
Kristdemokraternas opinionsutveckling under valrörelsen 2018 (procent)

Tidpunkt för beslut

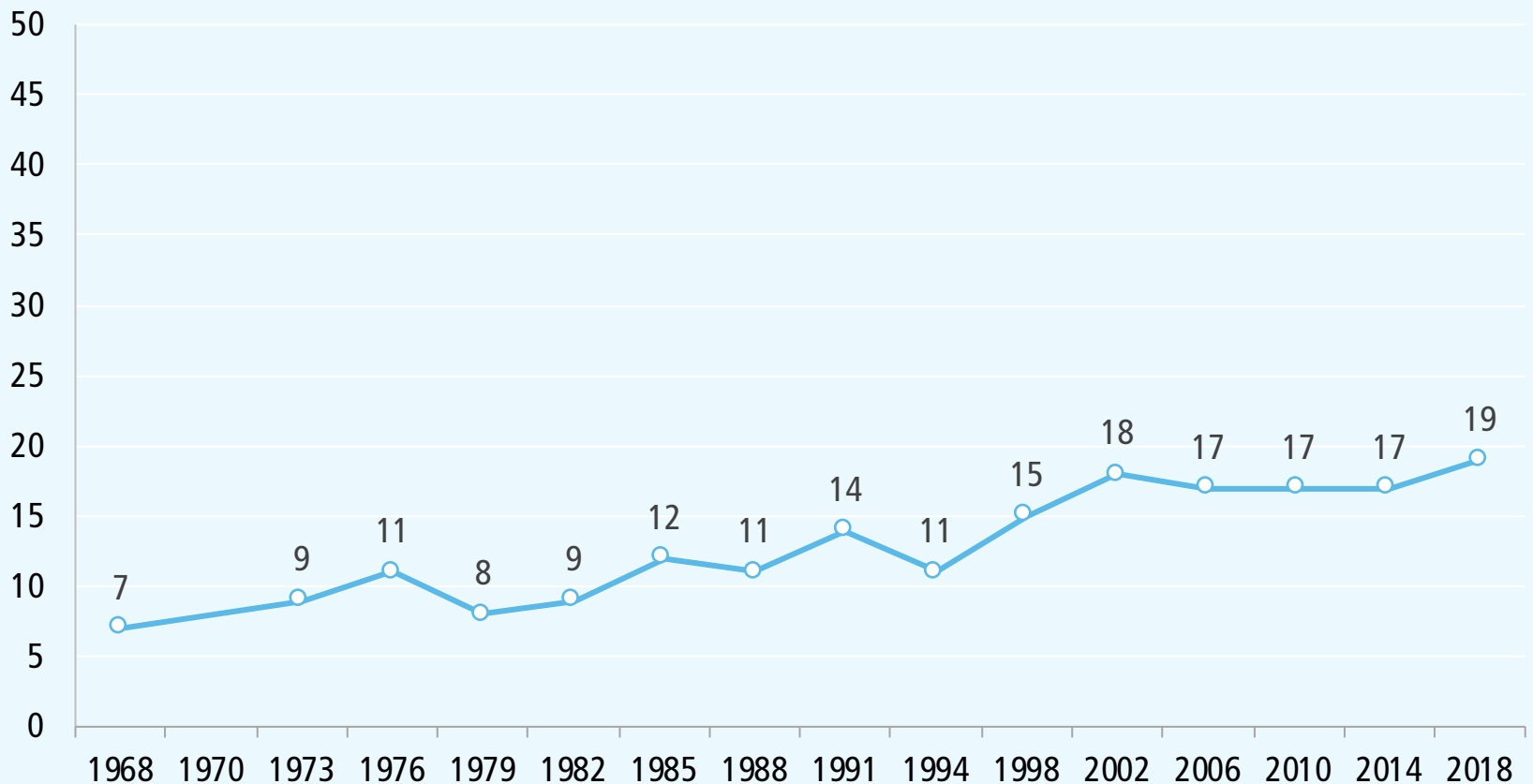
Andel väljare som bestämde sitt partival under valkampanjen i svenska riksdagsval 1964-2018 (procent).

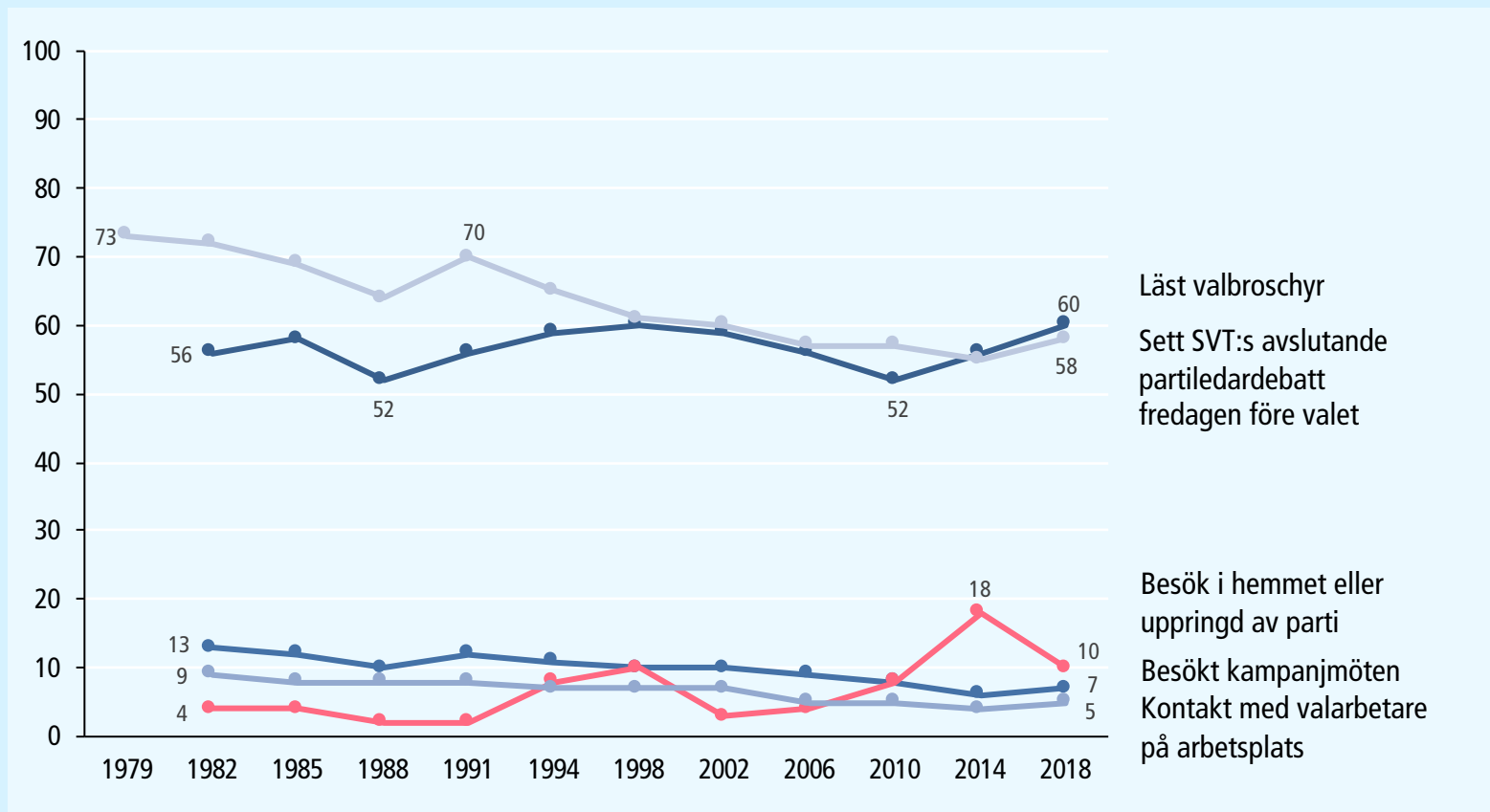
Väljarrörlighet under valkampanjerna

Partibytare under valkampanjen i svenska riksdagsval 1968-2018 (procent).
Röstningsintention före valet jämfört med partival efter valet.

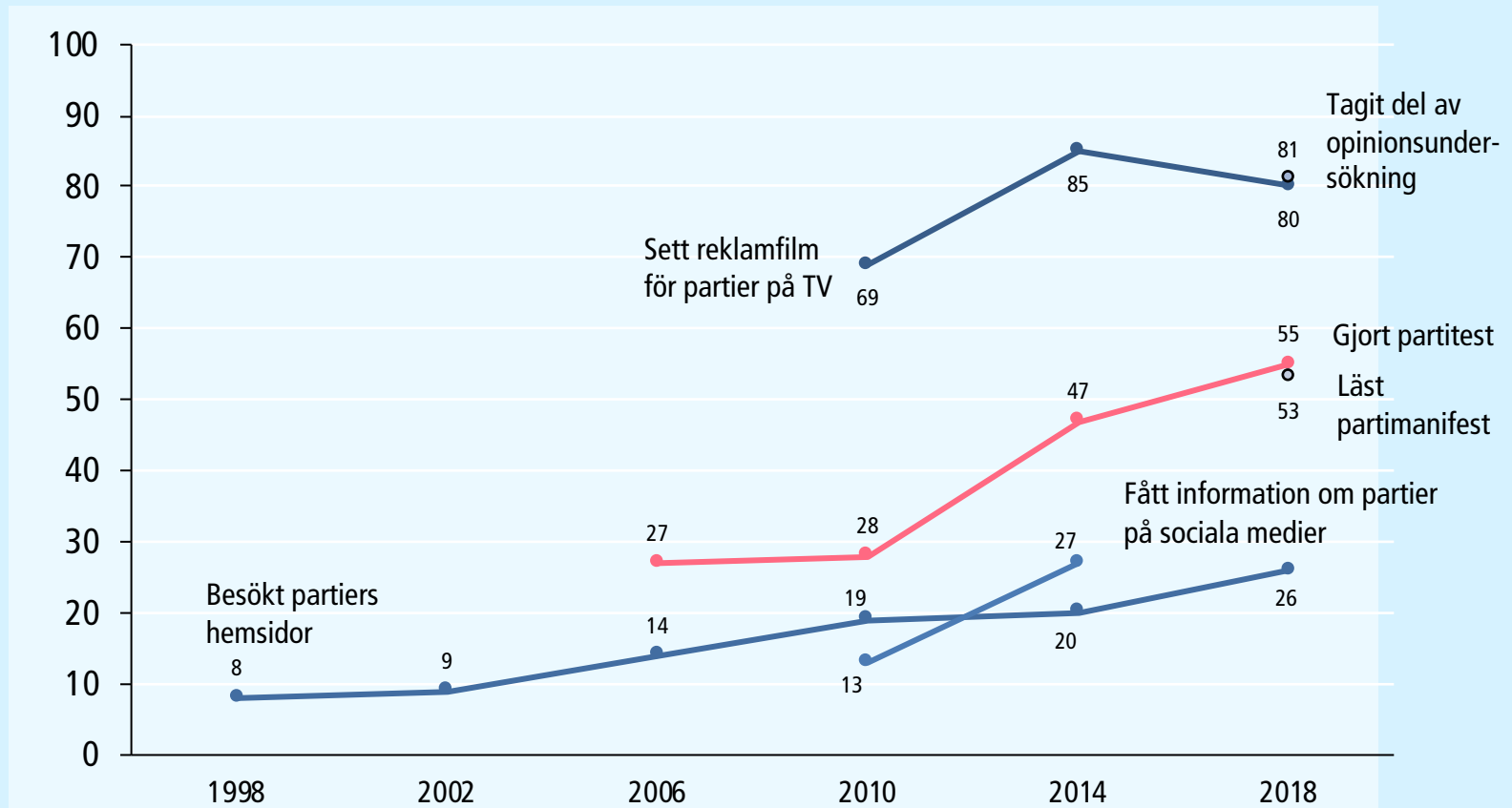
Kampanjaktiviteter 1979-2018

Förändringar i väljares interagerande med politiska kampanjaktiviteter under perioden 1979-2018 (procent).

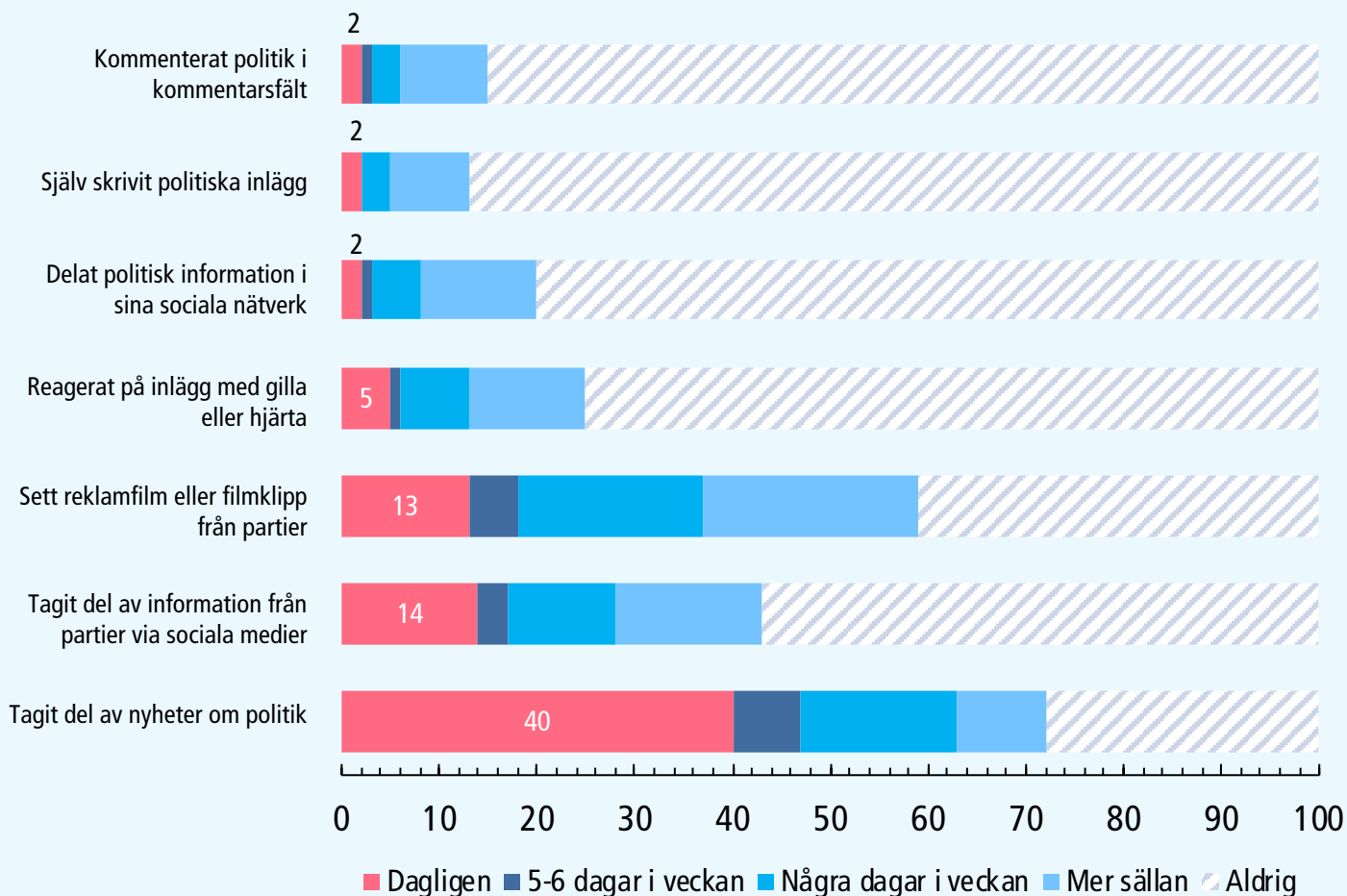
Kampanjaktiviteter 1998-2018

Förändringar i väljares interagerande med politiska kampanjaktiviteter under perioden 1998-2018 (procent).

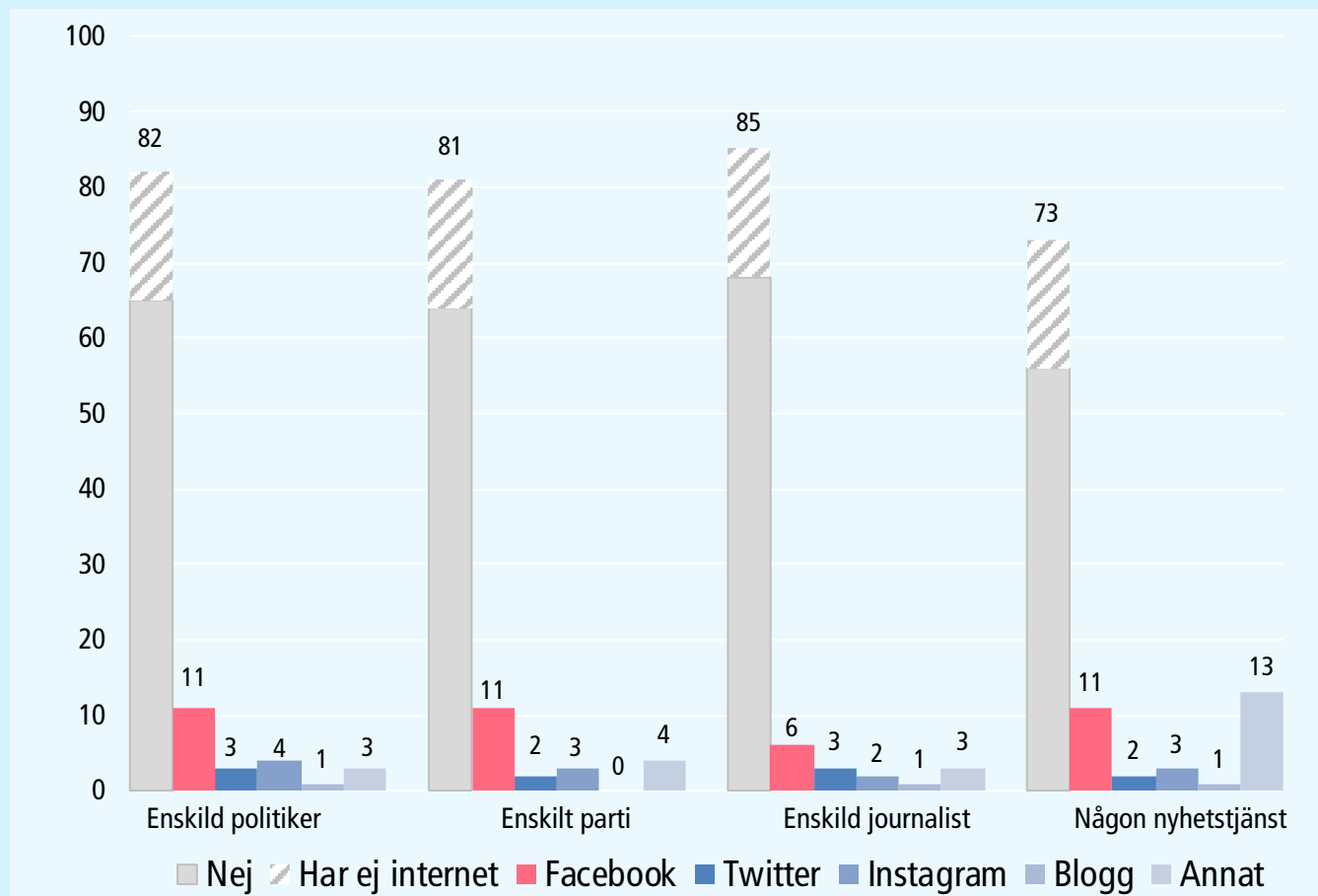
Politikrelaterat internetanvändande i samband med valet 2018

Fördelning över väljares politiska internetanvändande i olika sammanhang i samband med valet 2018 (procent).

Följarvanor på internet under valrörelsen 2018

Redogörelse över huruvida väljare följde någon/något politiker, parti, journalist eller nyhetstjänst under 2018 års valrörelse (procent).

Gynnade/missgynnade partier av mediernas bevakning

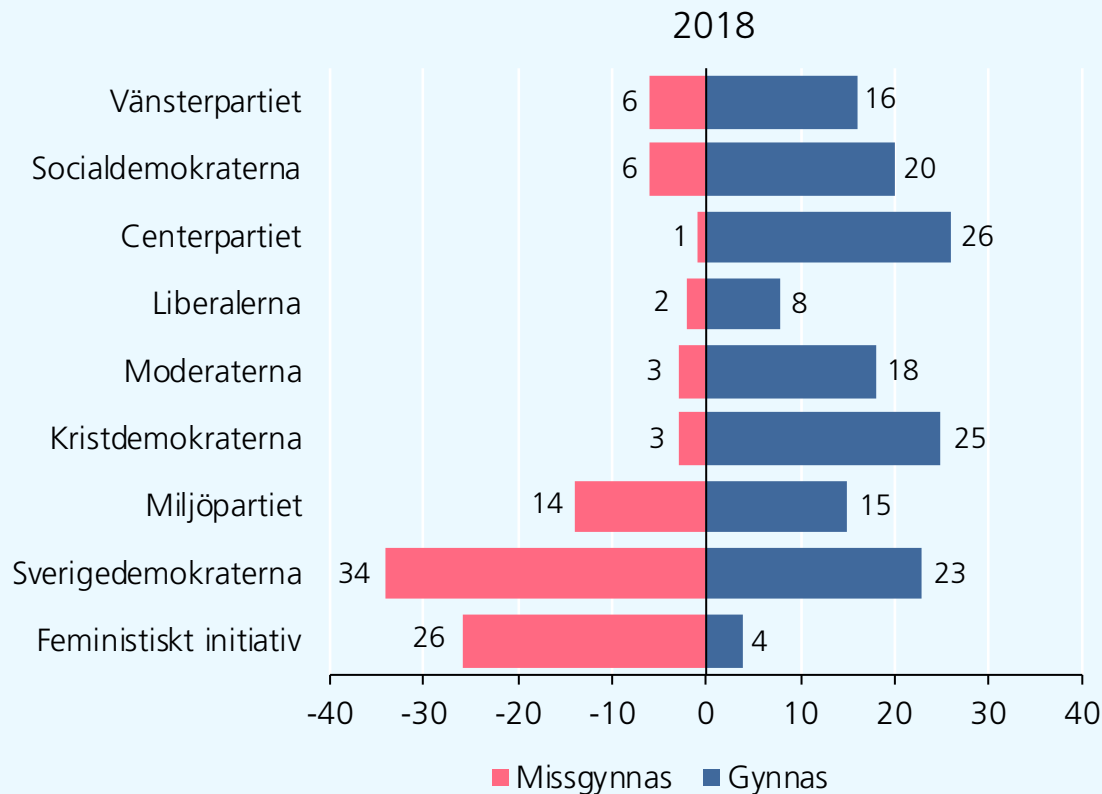
Svenska väljares åsikter gällande huruvida media har gynnat respektive missgynnat partier i valkampanjer under åren 1982-1991 samt 2010-2018 (procent).

	1982		1985		1988		1991		2010		2014		2018	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
Vänsterpartiet	7	12	8	6	9	6	2	13	9	13	9	8	16	6
Socialdemokraterna	22	5	33	2	20	6	12	6	12	24	18	4	20	6
Centerpartiet	11	5	7	9	10	5	4	6	13	4	13	3	26	1
Folkp./Liberalerna	7	8	25	3	9	10	10	1	14	3	9	4	8	2
Moderaterna	18	3	22	9	8	7	21	0	35	3	19	6	18	3
Kristdemokraterna	4	22	7	28	8	29	16	1	21	3	5	6	25	3
Miljöpartiet	6	25	1	59	25	18	3	29	21	3	17	2	15	14
Sverigedemokraterna	-	-	-	-	-	-	-	-	27	36	21	39	23	34
Feministiskt initiativ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	13	4	26
Medelvärde	11,1		15,6		12,1		8,9		15,1		12,4		13,2	
N (min/max)	848/949		743/850		728/775		733/765		814/853		598/650		2455/2533	

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningar 1982-2018.

Gynnade/missgynnade partier av mediernas bevakning 2018

Svenska väljares åsikter gällande huruvida media har gynnat respektive missgynnat partier under 2018 års valkampanj (procent).

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningen 2018.

Sammanfattning

- Små spurtvinster och spurtförluster även i 2018 års val. KD dubblerades från 3 till 6 procent.
- 6 av 10 väljare uppger att de bestämde partivalet under valrörelsen
- 19 procent av väljarna bytte parti under valrörelsen.
- Väljarnas politiska internetanvändning ökar gradvis över tid men långsamt.
- Partitest/valkompasser blir allt mer populära. Mer än hälften av väljarna gjorde ett partitest 2018.
- 17 procent av väljarna betraktar sig inte som regelbundna internetanvändare och går inte att nå med politisk kommunikation via sociala medier.
- Mycket få (2 procent) ägnade sig dagligen åt att dela vidare politisk information till andra i sina sociala nätverk under valrörelsen.
- En tiondel av väljarna följde politiker, partier och journalister på sociala medier under valrörelsen.
- Väljarna uppfattade att C och KD gynnades av mediebevakningen under valrörelsen medan FI missgynnades.

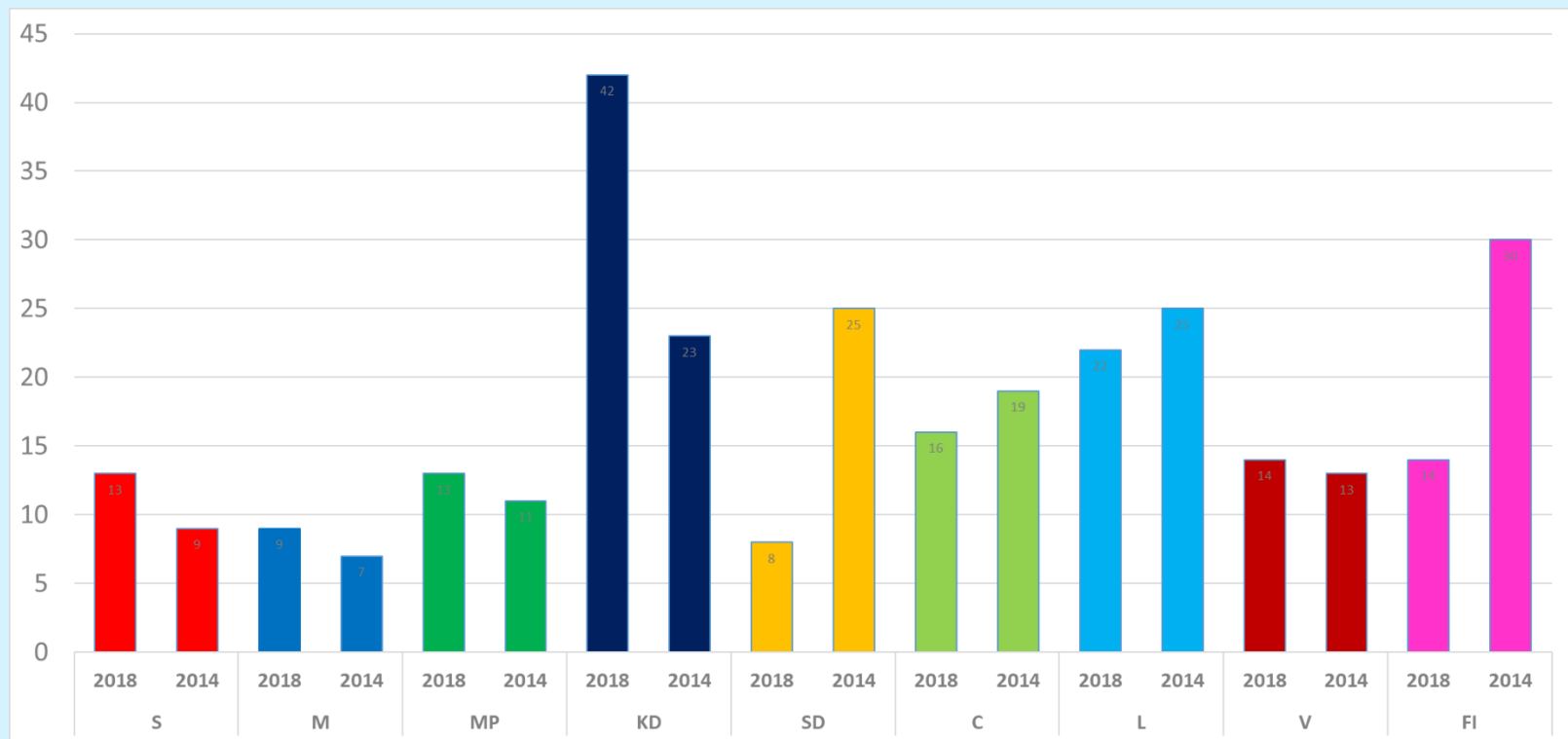

KOALITIONER, SAKFRÅGOR OCH STRATEGISK RÖSTNING

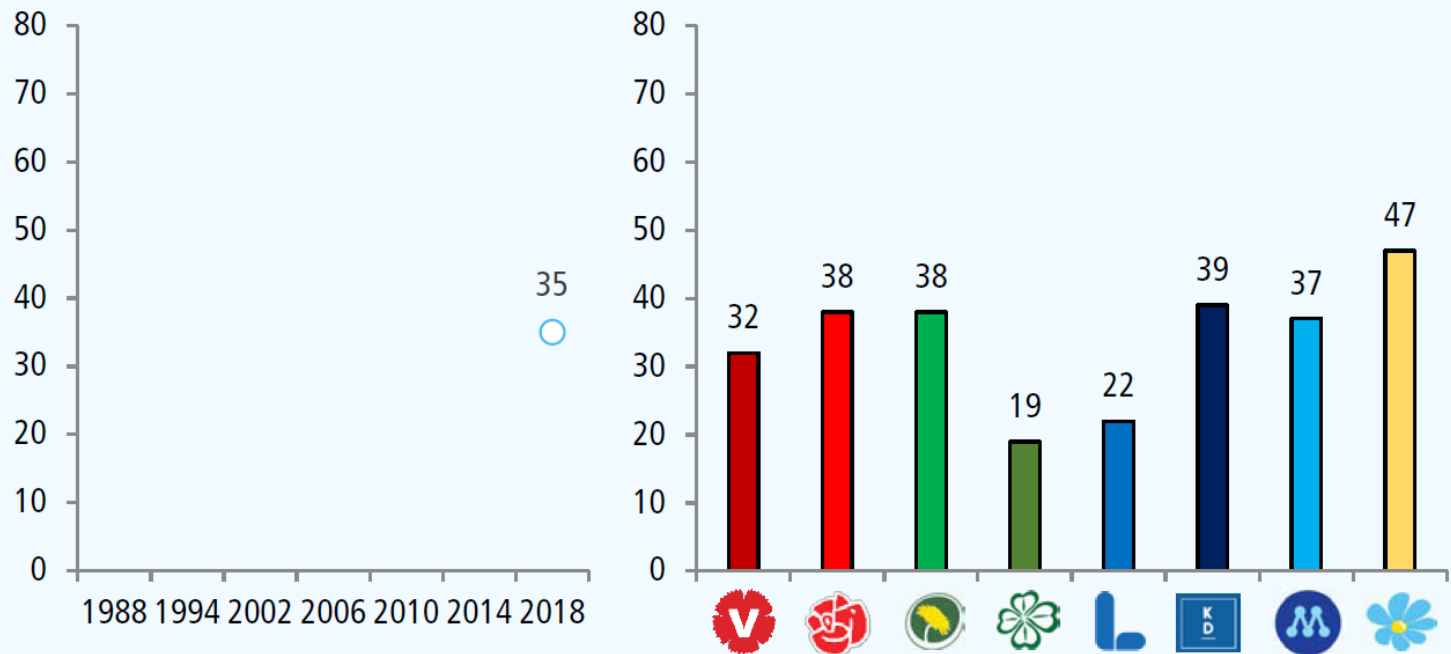
ANNIKA FREDÉN

Möjlig strategisk röstning riksdagsvalen 2018 och 2014

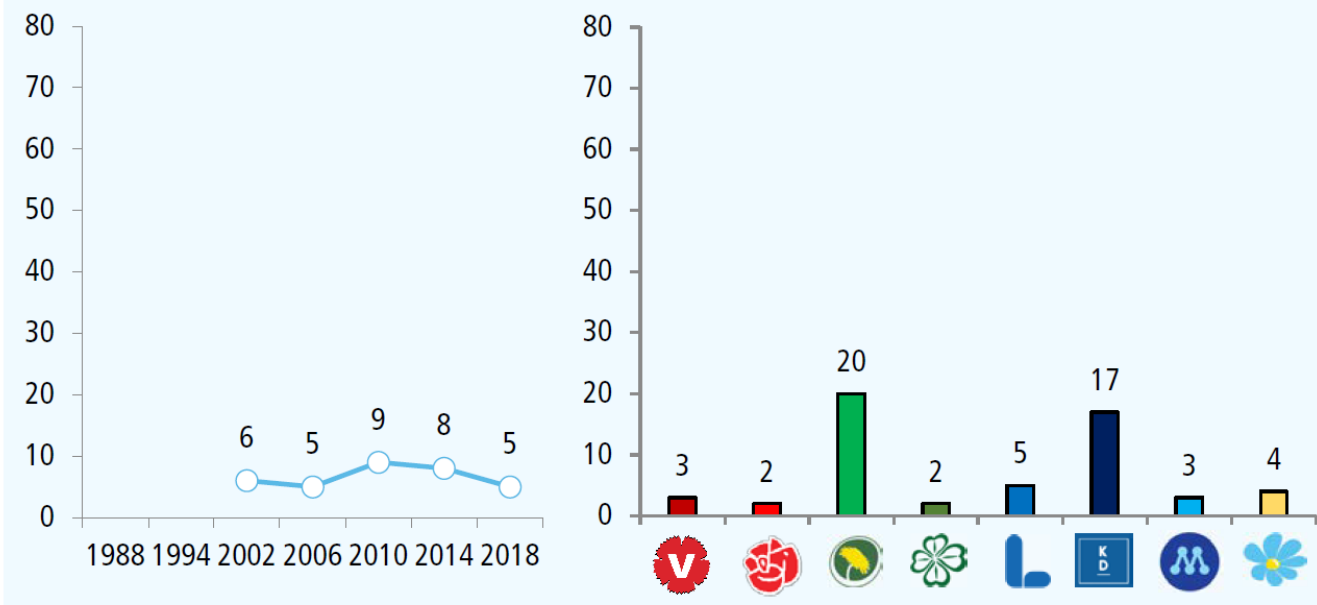
Andelen av partiets väljare som **inte** hade det parti som de röstade på som sitt mest gillade i förvalsundersökningen, d v s innan riksdagsvalet, är den procentsats som anges i figuren.

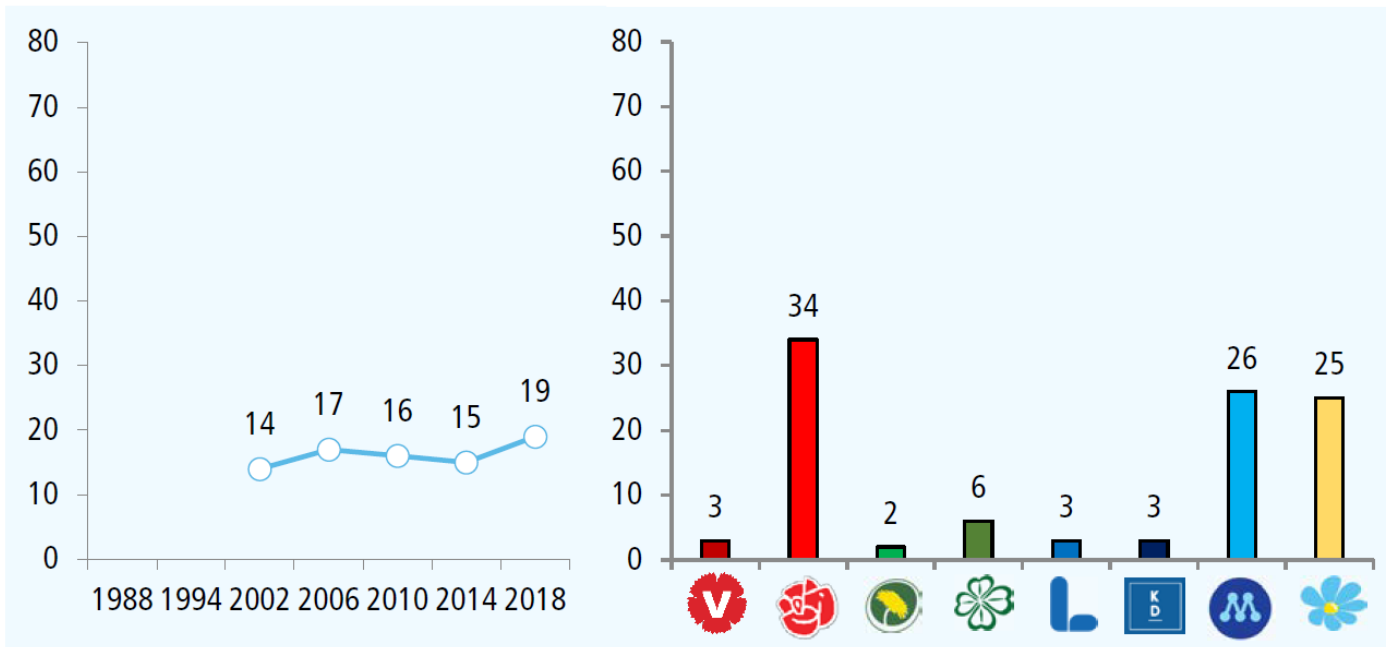
Väljarna förklarar sig: Regeringsbildning som viktigt skäl till partival

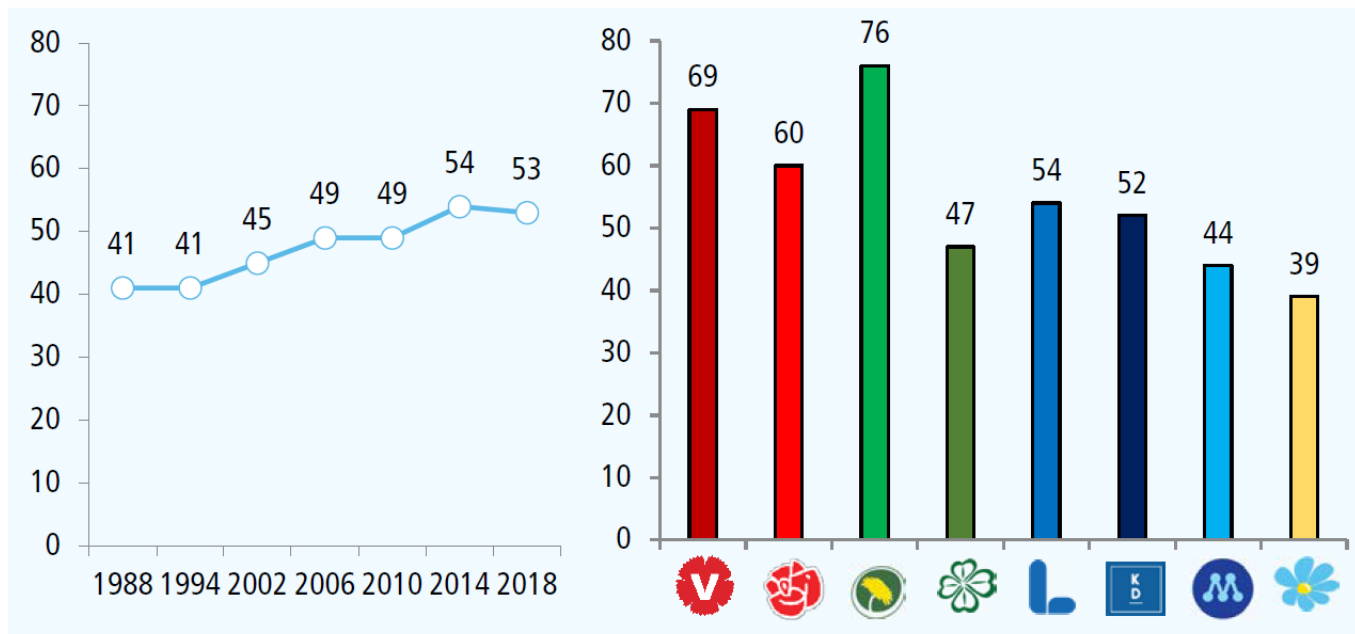
Väljarna förklarar sitt val av parti: 4-procentsspärren som viktigt skäl till partival

Väljarna förklarar sitt val av parti: Stort parti som viktigt skäl till partival

Väljarna förklarar sitt partival: Ideologisk röstning som viktigt skäl till partival

Regeringsfrågan

Vilket eller vilka partier skulle du vilja ha med i regeringen efter valet i år?

Markera alla partier som du skulle vilja ha med i regeringen.

V

☐

S

☐

C

☐

L

☐

M

☐

KD

☐

MP

☐

SD

☐

FI

☐

Annat
parti

☐

Ingen
uppfattning

☐

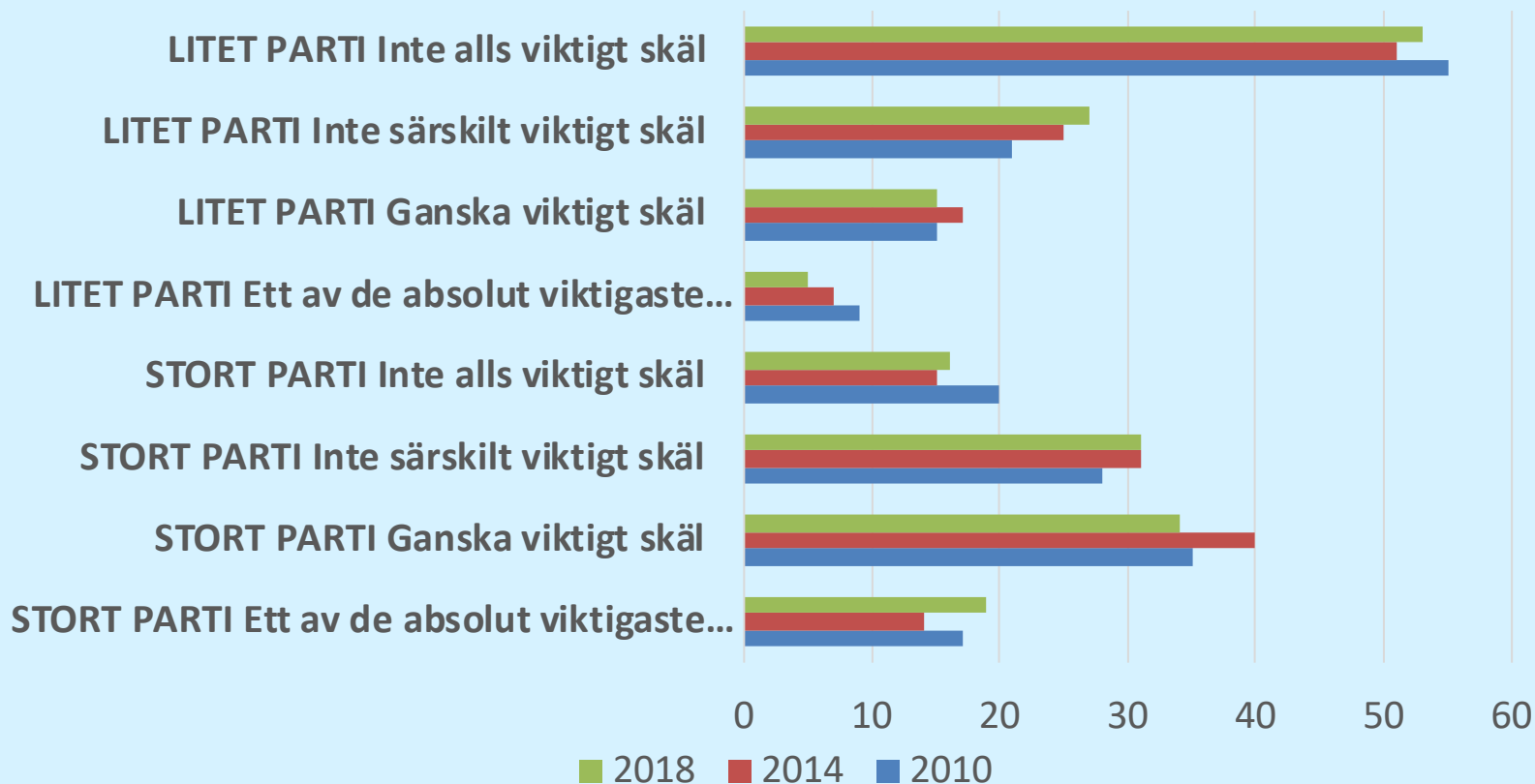
De vanligaste önskeregeringarna 2017-2018

Tabell 2 De tjugo vanligaste önskeregeringarna 2017 och 2018 (procent).
Top 20 coalition preferences 2017 and 2018 (per cent).

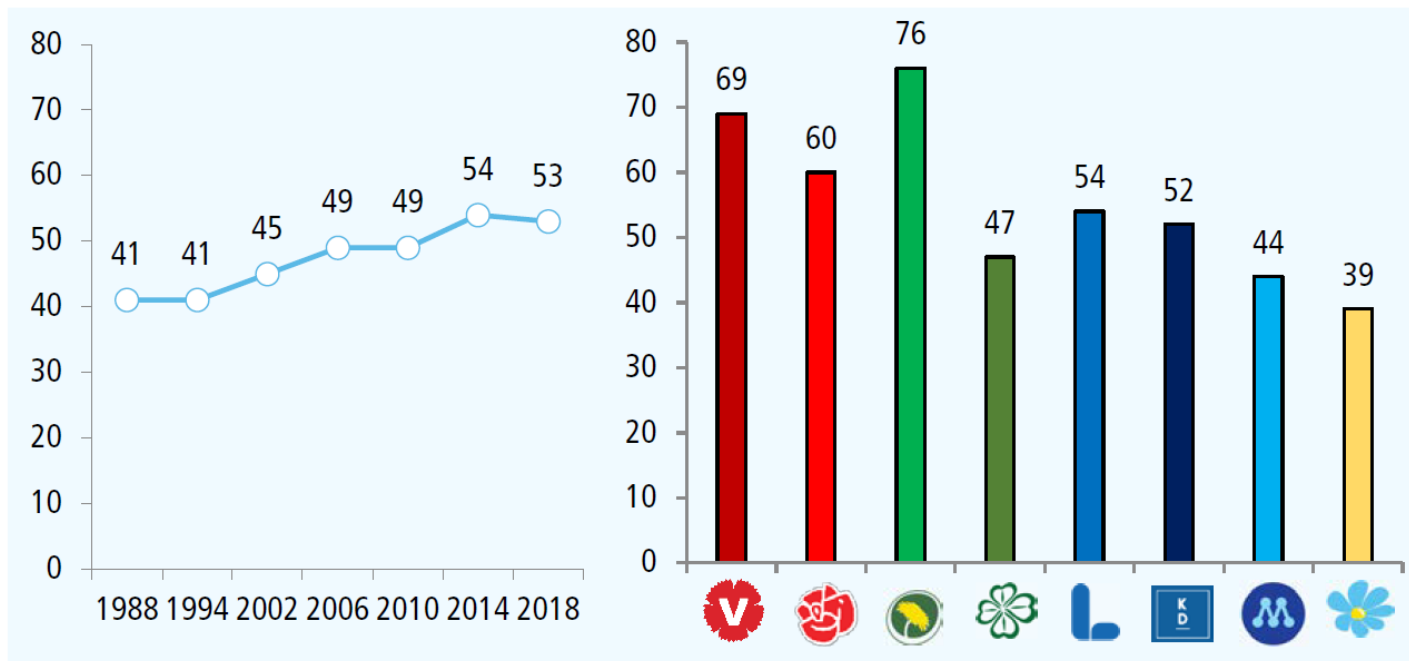
Vanligaste önskeregering 2017			Vanligaste önskeregering 2018				
1.	C-L-M-KD	7,6	1.	C-L-M-KD	10,9	(+3,3)	
2.	S	6,4	2.	V-S-MP	6,3	(+2,7)	
3.	V-S	4,5	3.	M-SD	4,7	(+1,7)	
4.	C-L-M	3,9	4.	M-KD-SD	4,5	(+2,0)	
5.	S-C-L	3,8	5.	V-S-MP-FI	3,5	(+0,3)	
6.	V-S-MP	3,6	6.	C-L-M	3,5	(-0,4)	
7.	V-S-MP-FI	3,2	7.	S-C-L	3,2	(-0,6)	
8.	SD	3,1	8.	V-S	3,0	(-1,5)	
9.	KD-SD	3,0	9.	SD	2,6	(-0,5)	
10.	M-KD-SD	2,5	10.	L-M-KD-SD	2,3	(+1,5)	
11.	S-C	2,1	11.	S	2,3	(-4,1)	
12.	C-L-M-KD-SD	1,8	12.	S-M	2,3	(+0,9)	
13.	S-C-MP	1,7	13.	S-C	1,9	(-0,2)	
14.	S-MP	1,5	14.	V-S-C-MP	1,9	(+0,8)	
15.	M	1,5	15.	C-L-M-KD-SD	1,7	(-0,1)	
16.	S-M	1,4	16.	S-MP	1,5	(±0,0)	
17.	S-SD	1,3	17.	S-C-L-MP	1,5	(+0,2)	
18.	S-C-L-MP	1,3	18.	S-C-MP	1,5	(-0,2)	
19.	V-S-FI	1,3	19.	M	1,3	(-0,2)	
20.	V-S-C-L-M-KD-MP	1,3	20.	L-M-SD	1,3	(+0,5)	

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2017 och den svenska Valundersökningen 2018.

Väljarna förklarar sig över tid: Röstning på stort (vs) litet parti

Väljarna förklarar sitt partival: Grad av ideologisk röstning

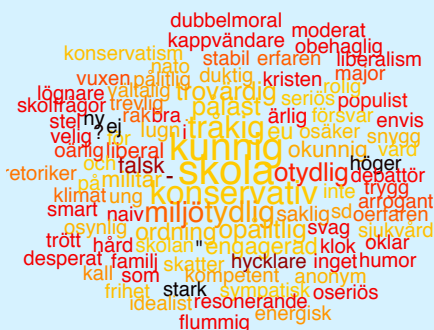
Väljares beskrivningar av partier, ledare och viktiga sakfrågor 2018

partier

text011 #text011 #text011 #text011 #text011 #text011
words
spaceVal
semantic
All words
2-011 1320
2-011 1320
2-011 1320
2-011 1320

ledare

text011 #text011 #text011 #text011 #text011 #text011
words
spaceVal
semantic
All words
2-011 1320
2-011 1320
2-011 1320
2-011 1320

sakfrågor

frågorviktiga
words
spaceVal
semantic
All words
2-011 1320
2-011 1320
2-011 1320
2-011 1320

Väljares beskrivningar av EBT och Kristdemokraterna

**Ebba
Busch Thor**

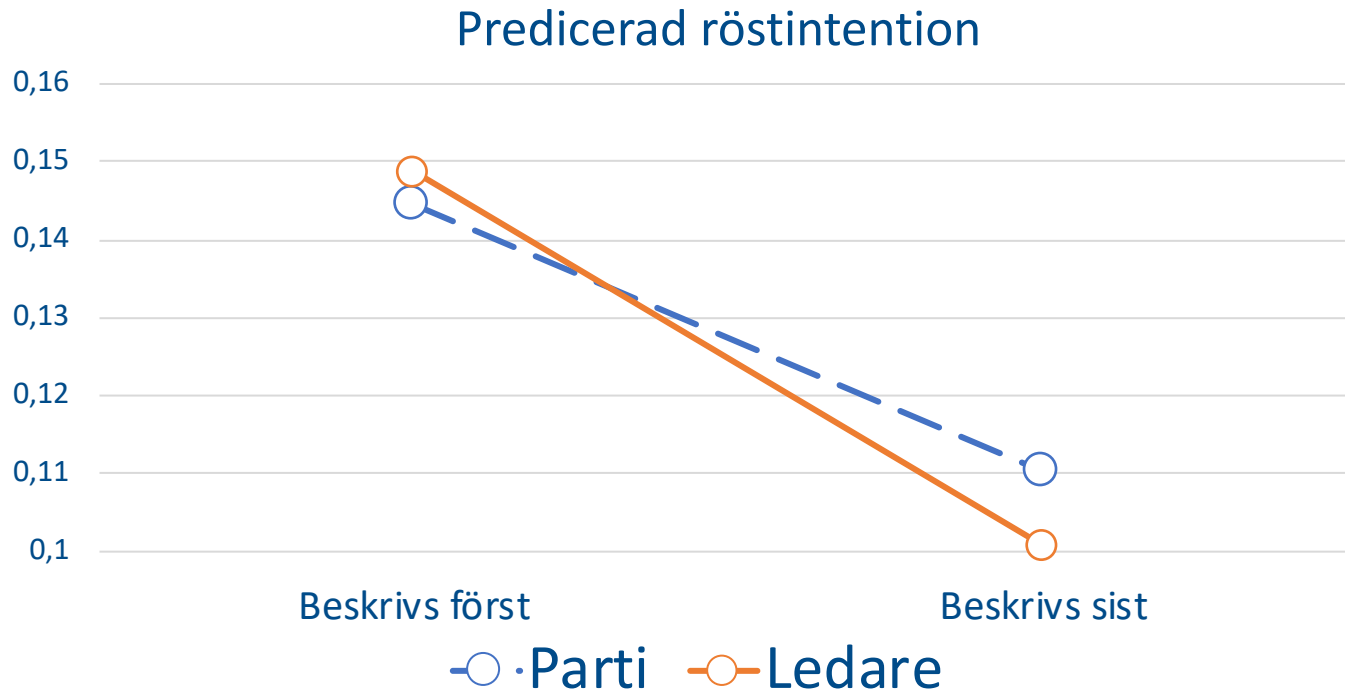

KD

SURVEYEXPERIMENT I VALRÖRELSEN: BESKRIV PARTI /LEDARE FÖRST ELLER SIST

”Företrädeseffekt” (primacy) på både ledare och parti
(korrelationskoefficient r mellan ordbeskrivningar och röstintention)

Sammanfattning

- Stark koordinering av Alliansväljare även i riksdagsvalet 2018
- Kristdemokraterna högst andel potentiellt strategiska väljare
- Önskan att se en regering till höger i kombination med läget runt spärren in i valrörelsen ser ut att förklara en stor del av röstframgången
- Effekten av Ebba Busch Thor relaterad till konservativ profil (snarare är vårdfrågan)
- Viss förskjutning mot strategisk röstning på större partier vid valet 2018: främst mot Socialdemokraterna
- Ny typ av koalitions-/ sakfrågeröstning vid nästa val?

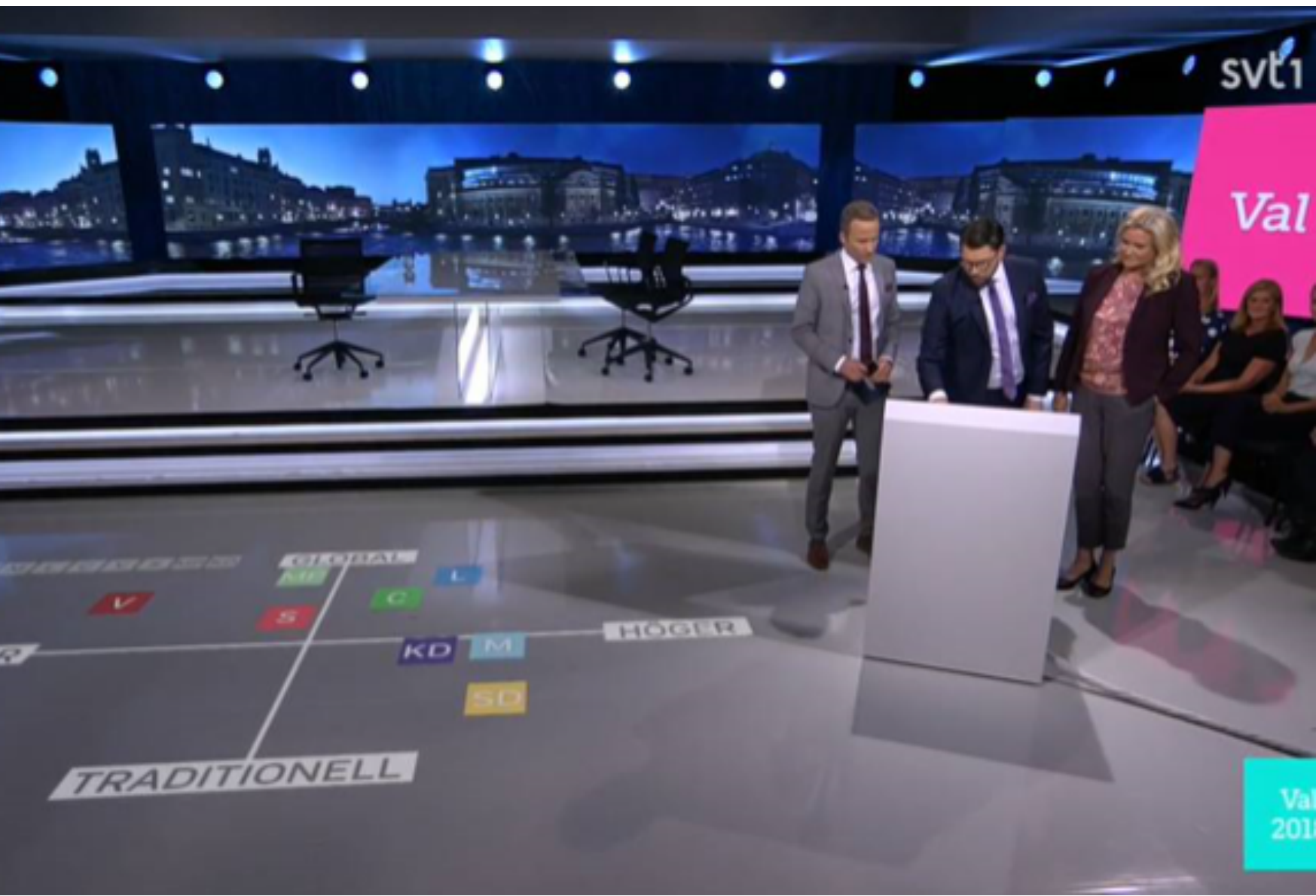
Paneldebatt

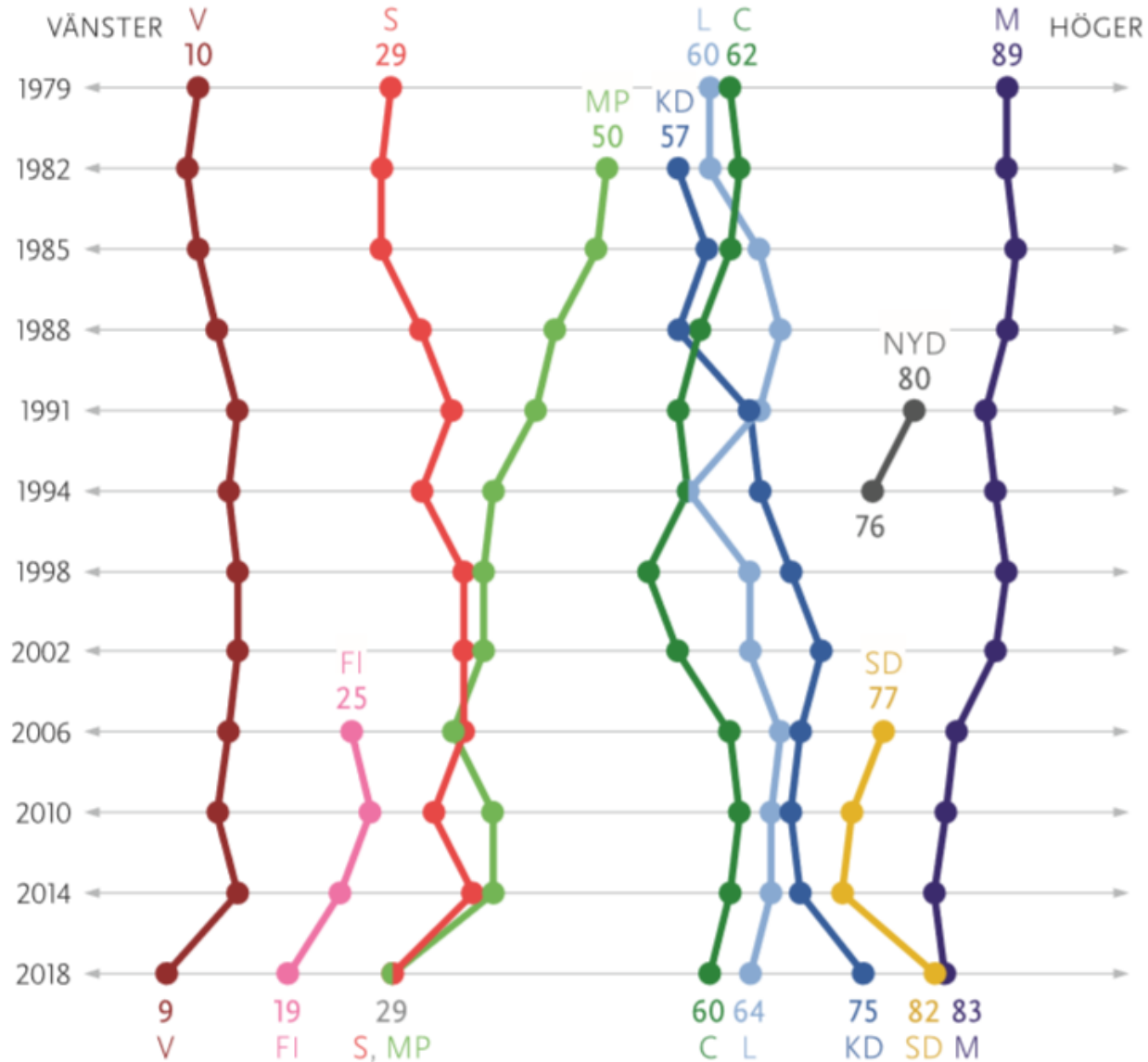

ETT NYTT POLITISKT LANDSKAP?

HENRIK OSCARSSON

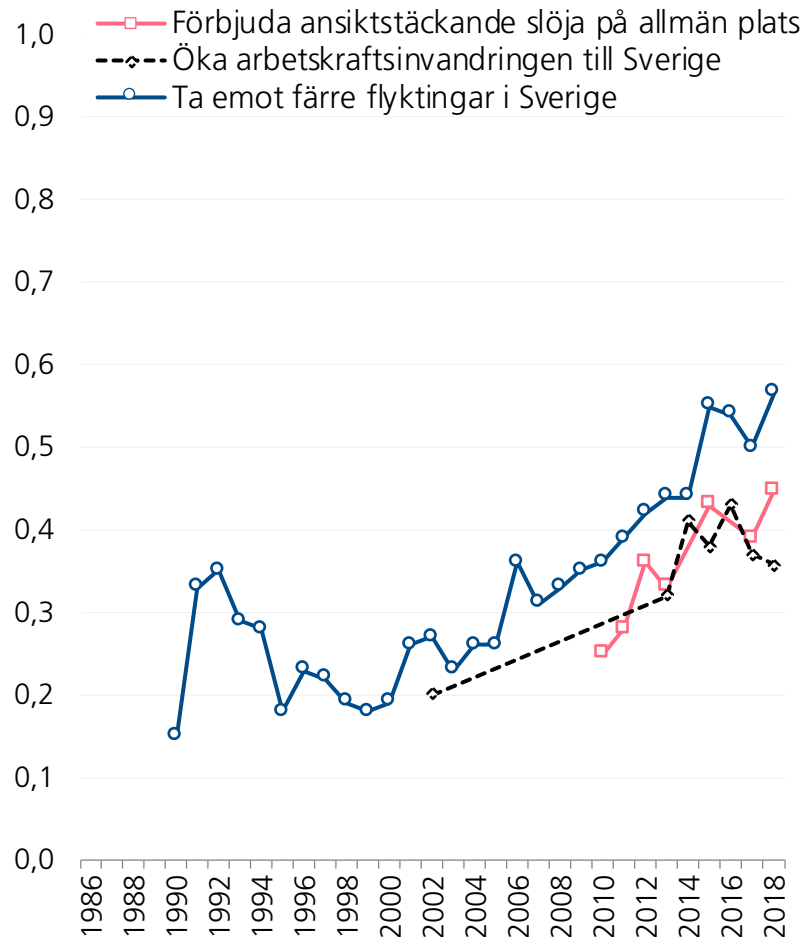
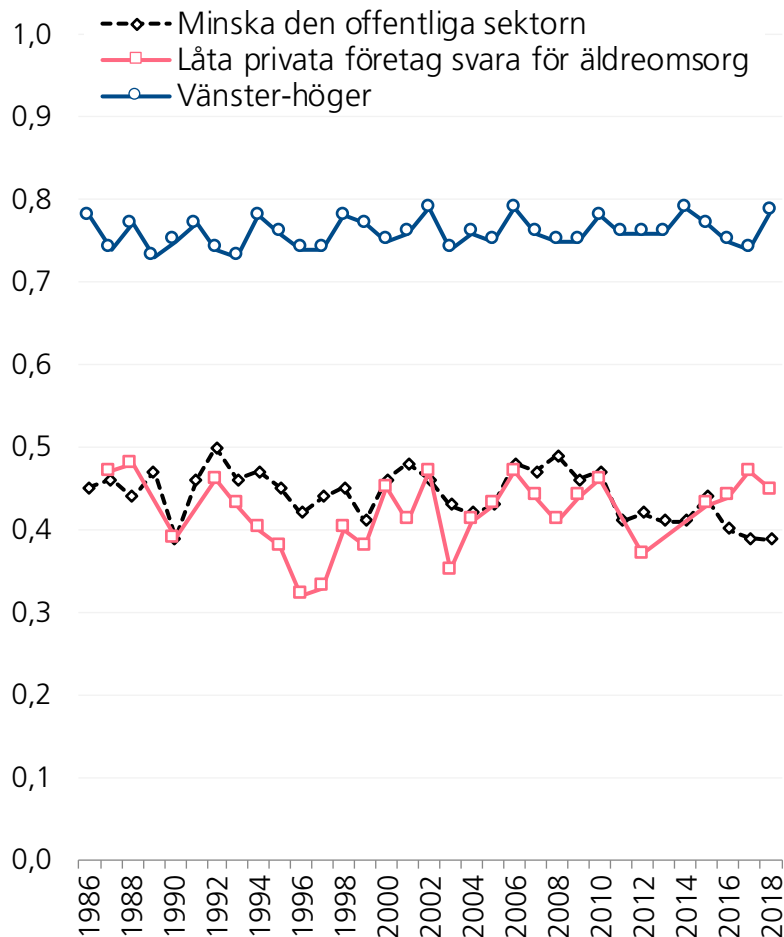

Figur 2. SVENSKA VÄLJARES UPPFATTNINGAR AV PARTIERNAS POSITIONER LÄNGS EN SKALA FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER, 1979–2018 (medeltal). Källa: Valforskningsprogrammet, Svenska valundersökningar 1979–2018.

Vänster-höger och migrationspolitik

Graden av partipolarisering för vänster-högerrelaterade frågor och migrationspolitiska frågor 1986-2018 (eta)

Vilket parti tycker du sämst om?

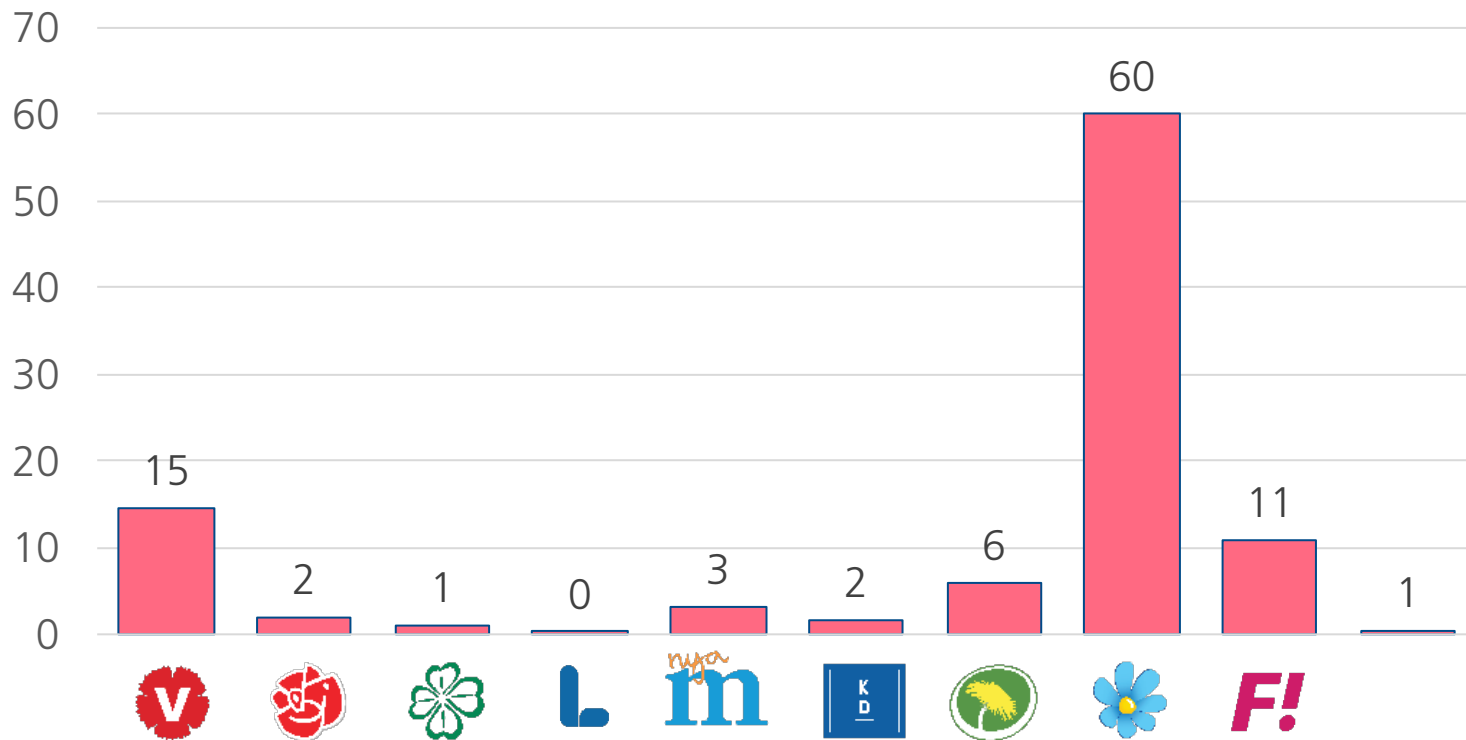
Tabell 1 Väljarnas sämsta partier 1970-2018. Andelen väljare som tycker sämst om olika partier (procent).

	VPK/V	KFML(r)	SKP	S	MP	C	FP/L	M	KD	NY D	SD	FI	Annat	Summa procent	Antal svarande
1970	38	13	–	3	–	0	2	39	4	–	–	–	1	100	2 190
1973	38	13	3	4	–	1	7	29	4	–	–	–	1	100	1 819
1976	51	0	1	4	–	3	3	35	2	–	–	–	1	100	2 083
1979	41	–	1	9	–	5	2	39	2	–	–	–	1	100	2 462
1991	26	–	0	7	8	2	3	17	4	34	–	–	0	100	2 270
2018	13	–		3	10	2	0	3	2	–	55	12	0	100	2 982

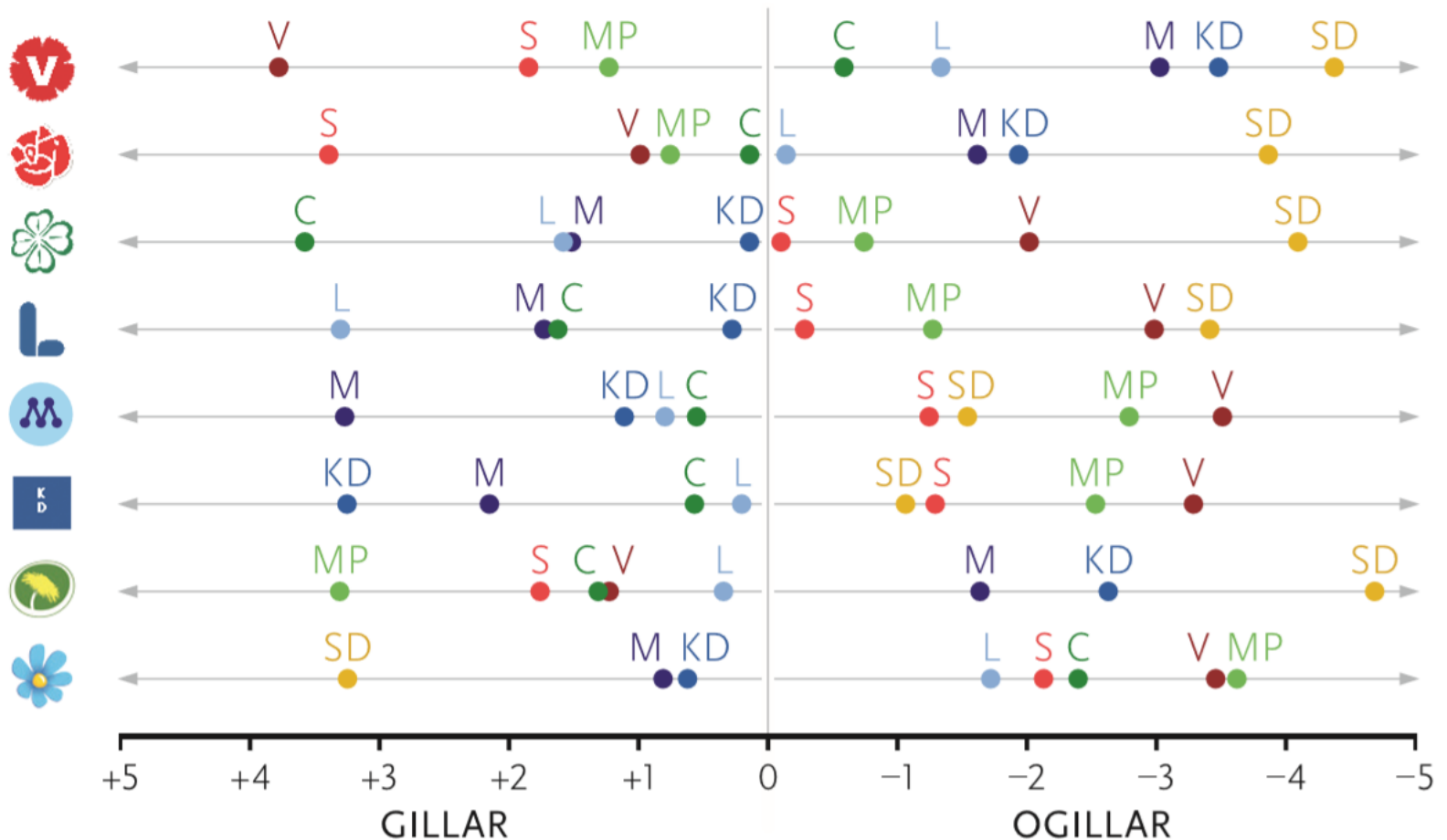
Källa: Svenska valundersökningar 1970-2018.

Finns det något parti du aldrig skulle rösta på?

procent

Figur 5. PARTISYMPATISÖRERNAS SYMPATIER OCH ANTIPATIER FÖR EGNA OCH ÖVRIGA PARTIER, GENOMSNITTSBETYG PÅ EN OGILLAR–GILLARSKALA, 2018 (medeltal). Källa: SOM-institutet: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Svenska folkets karta över partisystemet

Multidimensionell unfoldinganalys av preferensdata (ogillar-gillarskalan).

År: 2016

2016

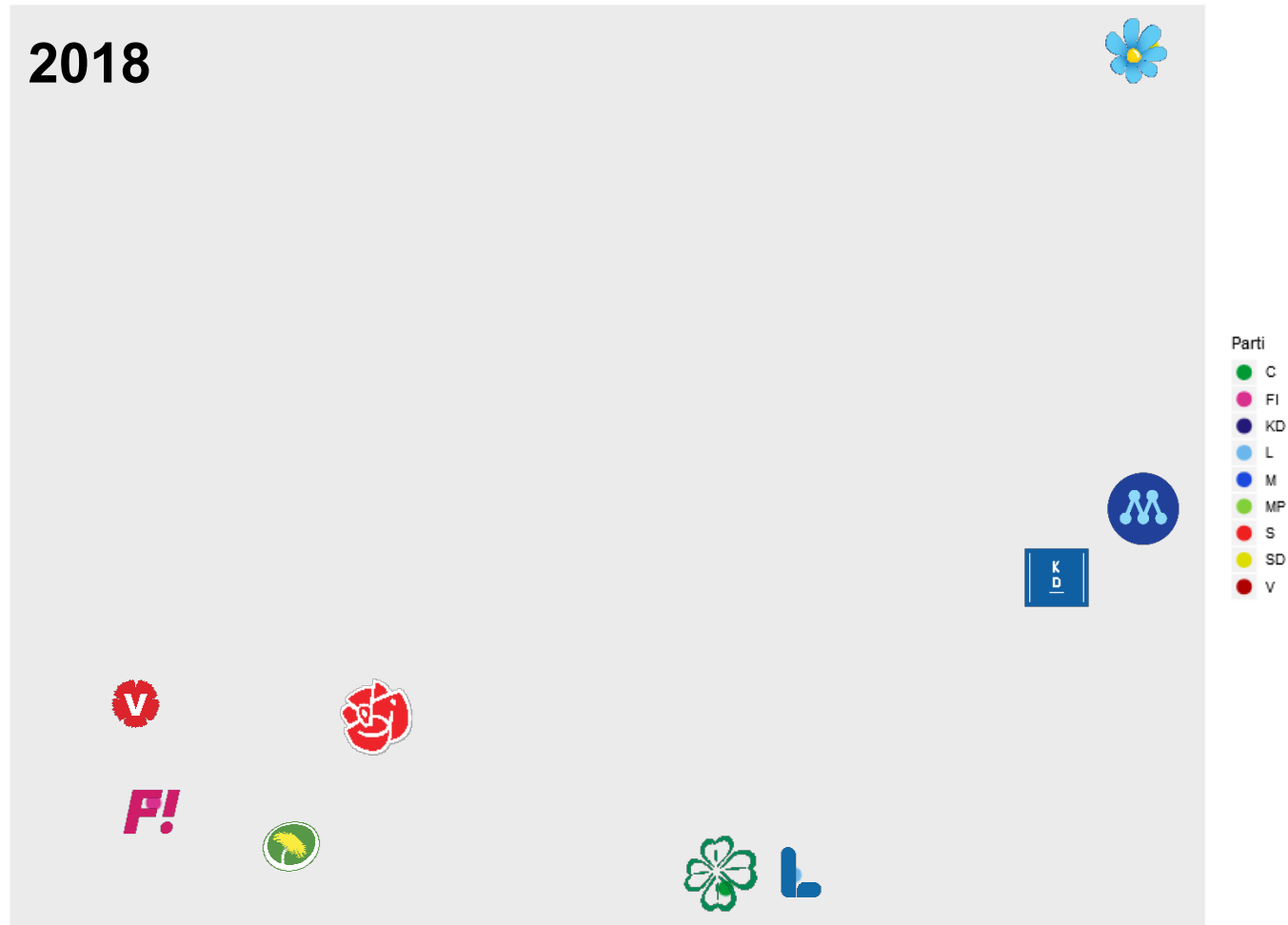

- Parti
- C
 - FI
 - KD
 - L
 - M
 - MP
 - S
 - SD
 - V

Svenska folkets karta över partisystemet

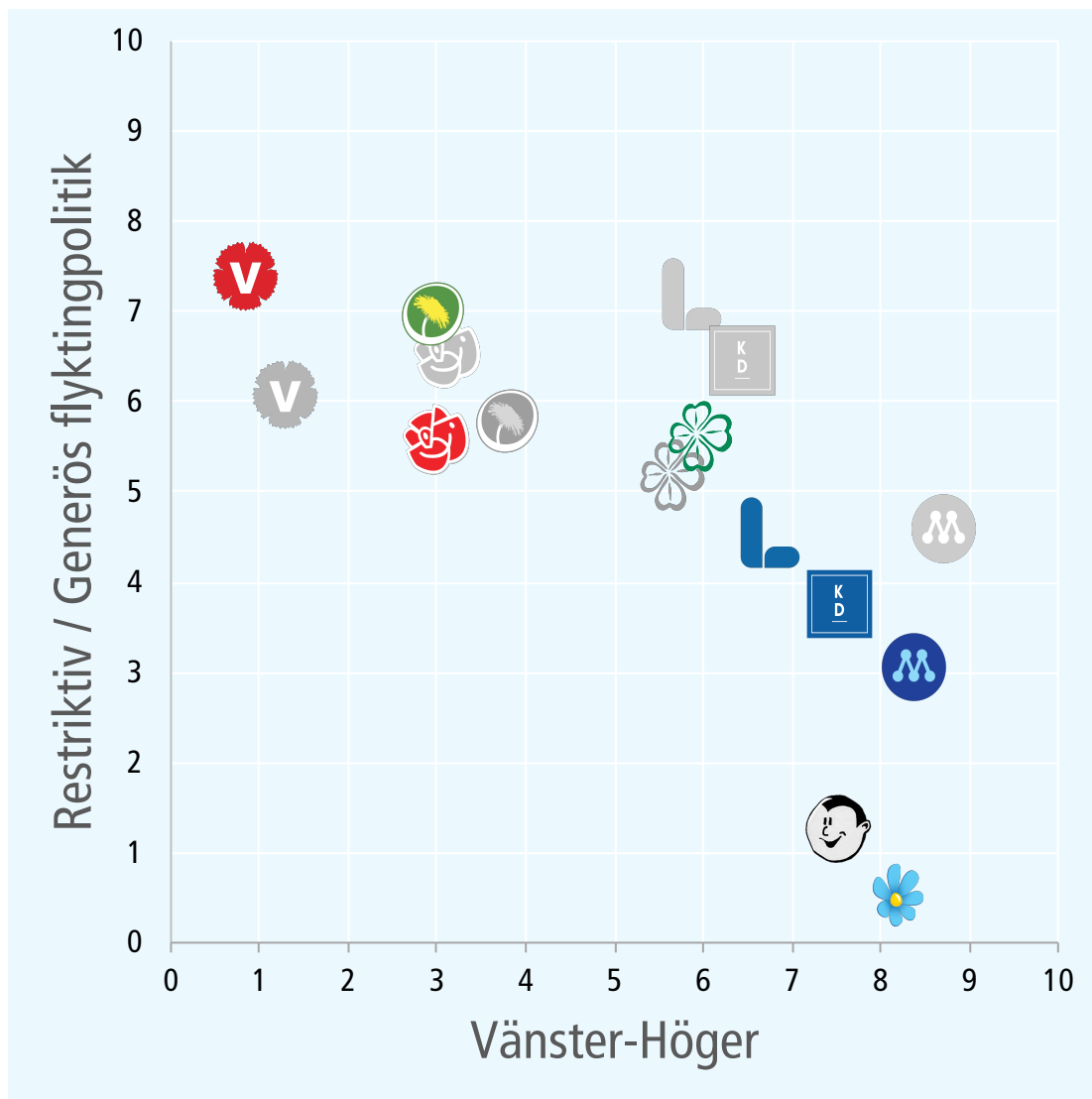
Multidimensionell unfoldinganalys av preferensdata (ogillar-gillarskalan).

År: 2018

Vänster-höger och inställning till flyktingmottagande 1994 och 2018

Väljarnas uppfattningar av partiernas positioner längs två åsiktsdimensioner.

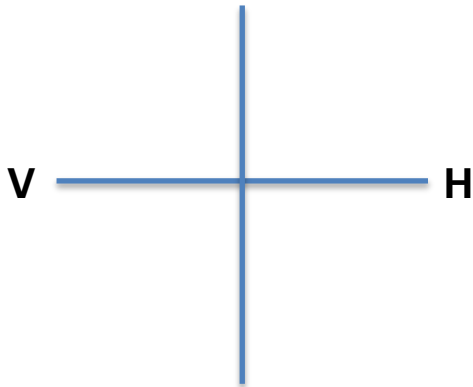

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningen 1994 och 2018.

Håller vänster-högerdimensionen på att absorbera/införliva den kulturella dimensionen?

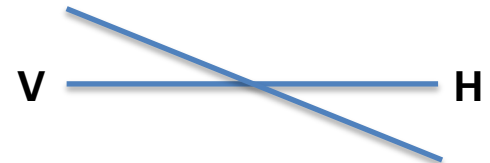
*Åsiktsdimension som
från början går på
tvärs...*

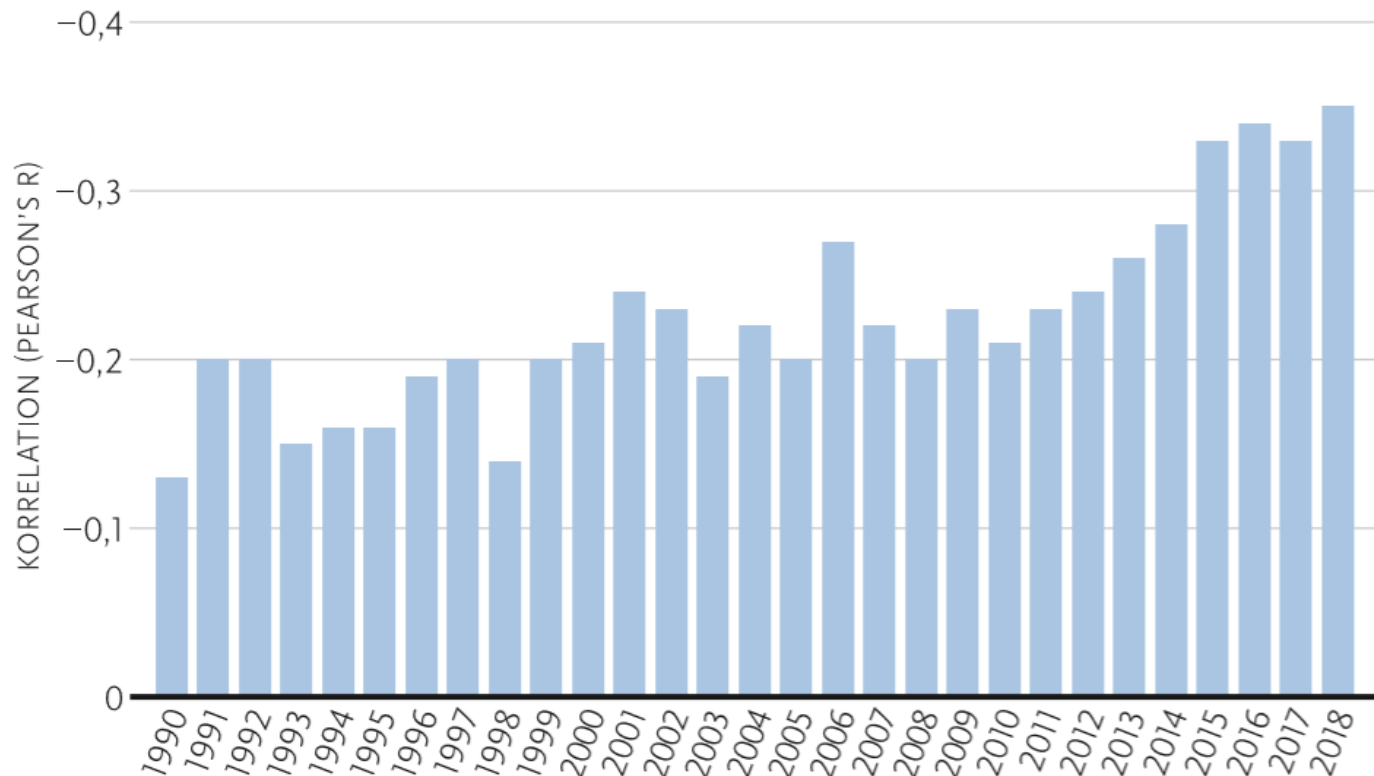
*...börjar långsamt
samvariera med VH...*

*... för att till slut kollapsa
ned i en dimension!*

Figur 4. GRADEN AV SAMVARIATION MELLAN VÄLJARNAS VÄNSTER-HÖGERPLACERINGAR OCH INSTÄLLNING TILL FRÅGAN OM MINSKAT FLYKTINGMOTTAGANDE I SVERIGE. Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1986–2018.

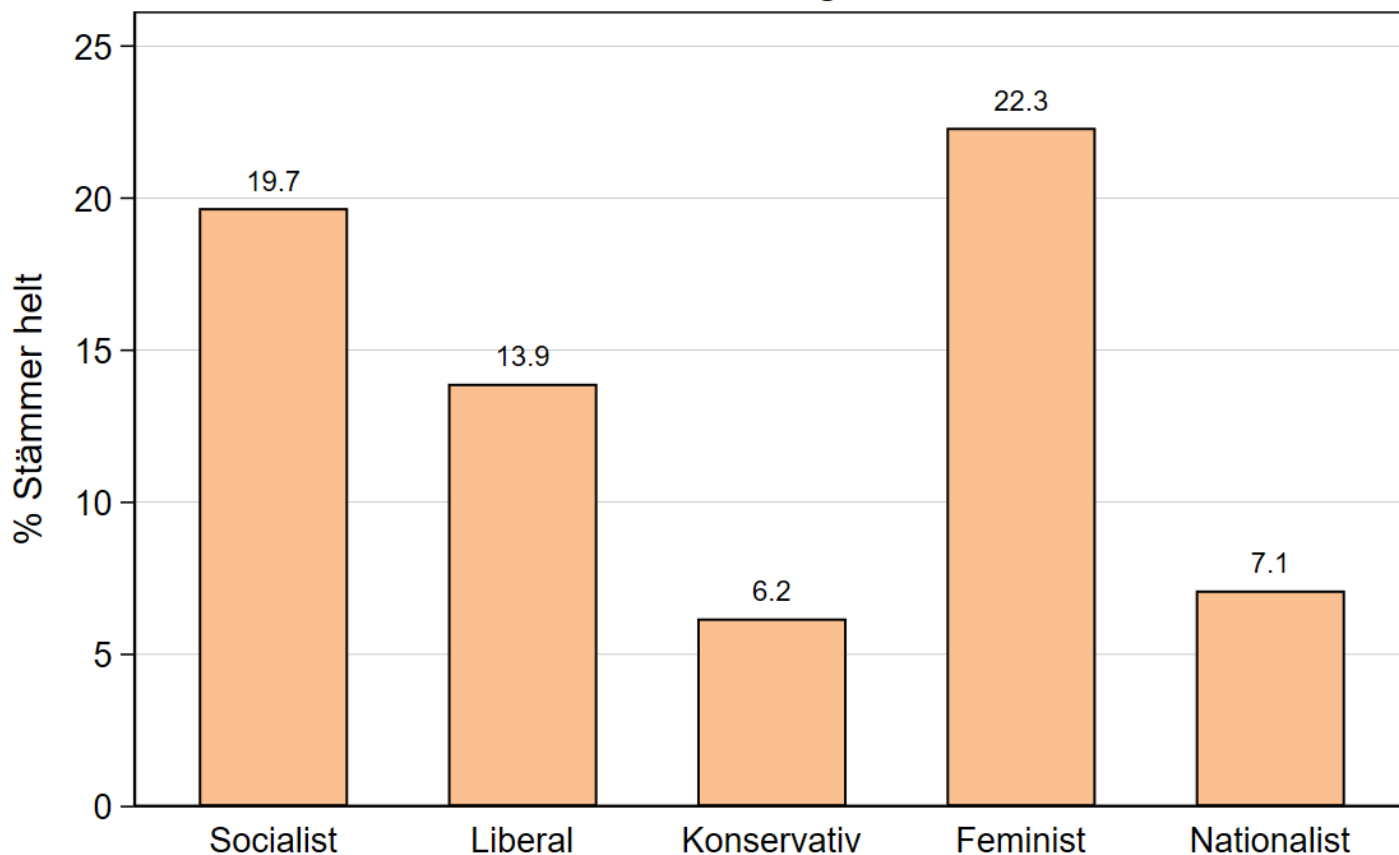

Har Sverige tillräckligt med konservativa väljare?

Andel som anser att olika ideologiska beteckningar "stämmer helt" in på dem själva, 2018 (procent)

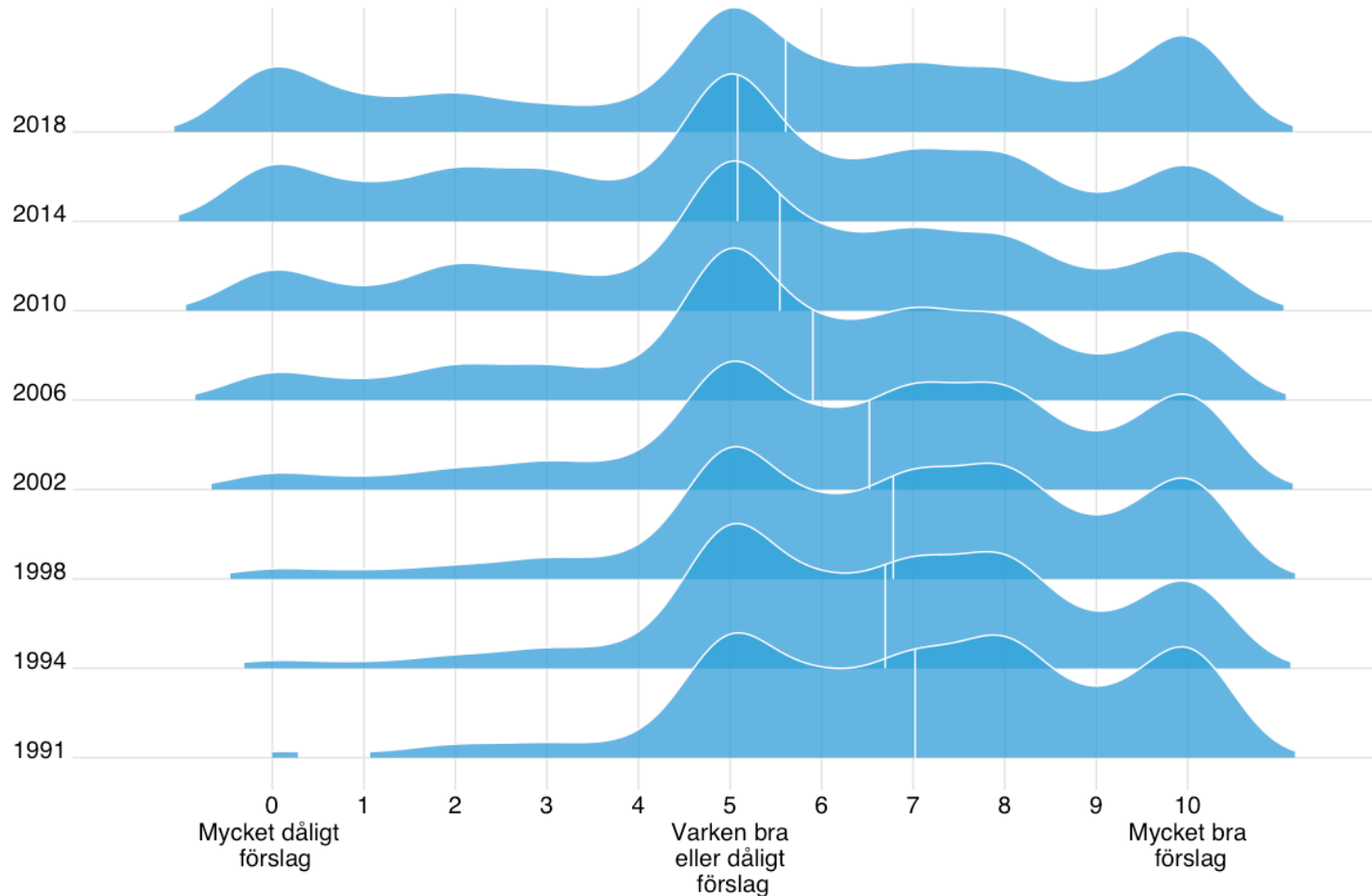
Svenska folkets ideologiska identifikation

Svenska väljares inställning till framtida samhällen

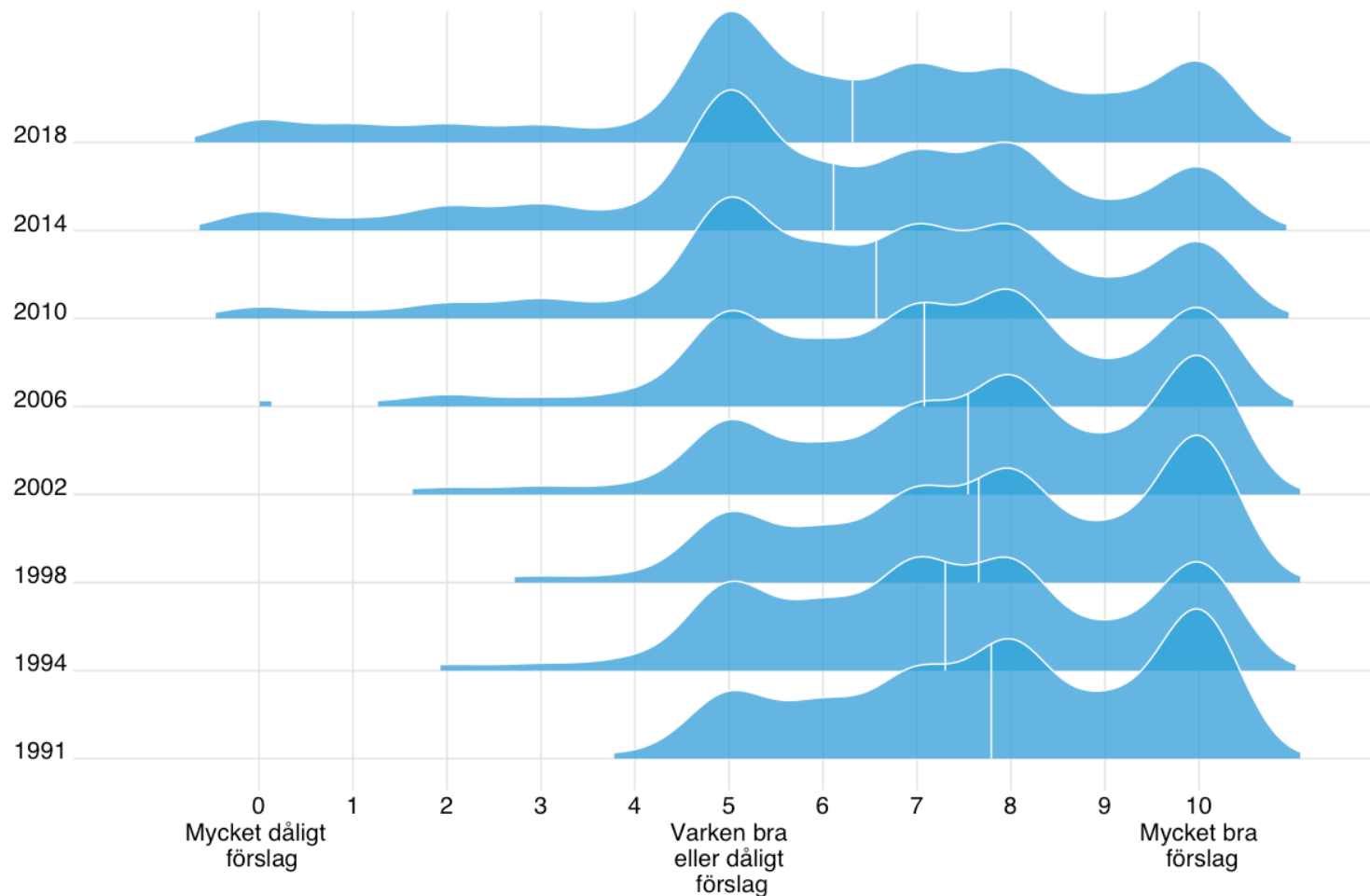
"Satsa på ett samhälle som slår vakt om traditionellt svenska värden"

Svenska väljares inställning till framtida samhällen

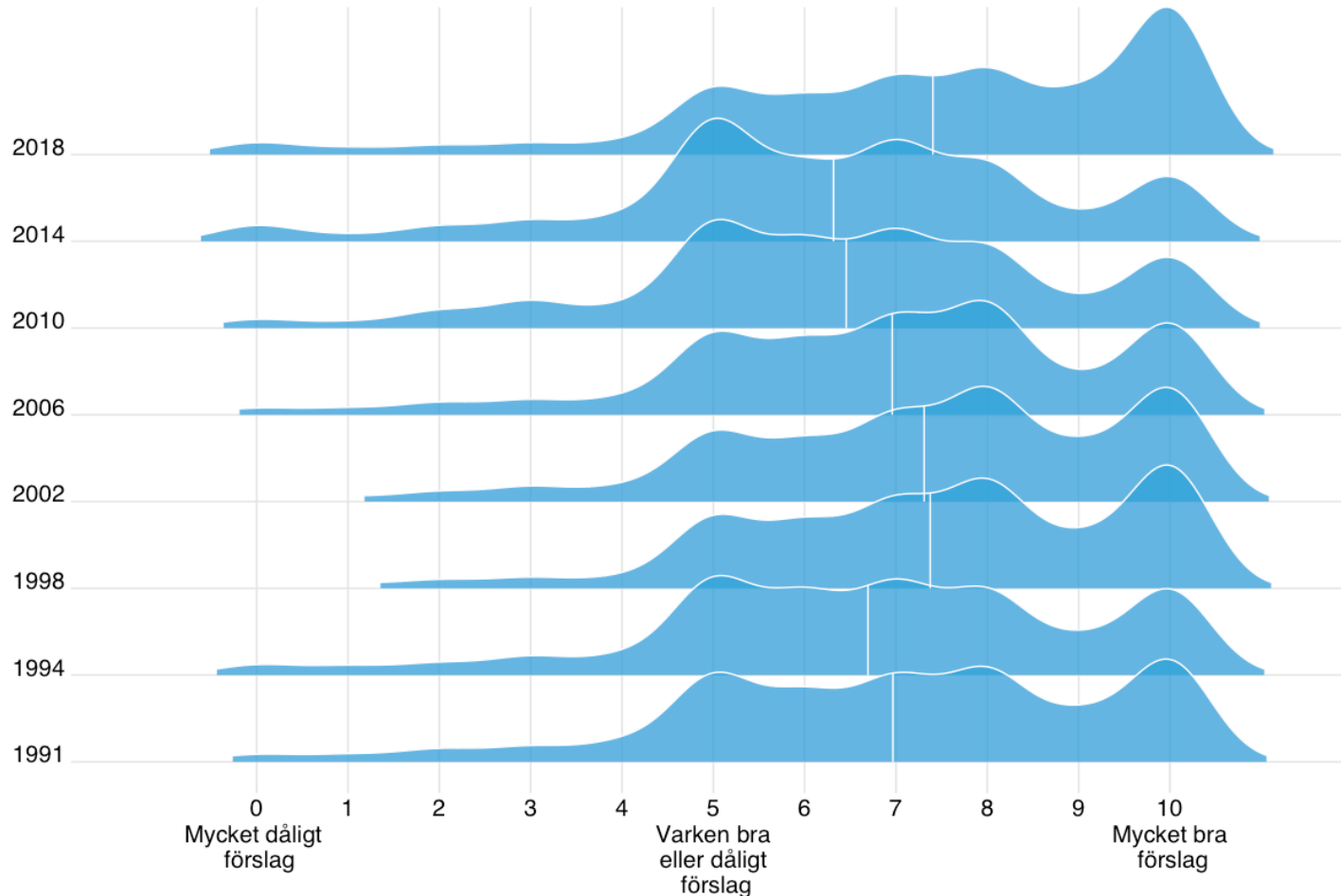
"Satsa på ett samhälle som stärker familjens ställning"

Svenska väljares inställning till framtida samhällen

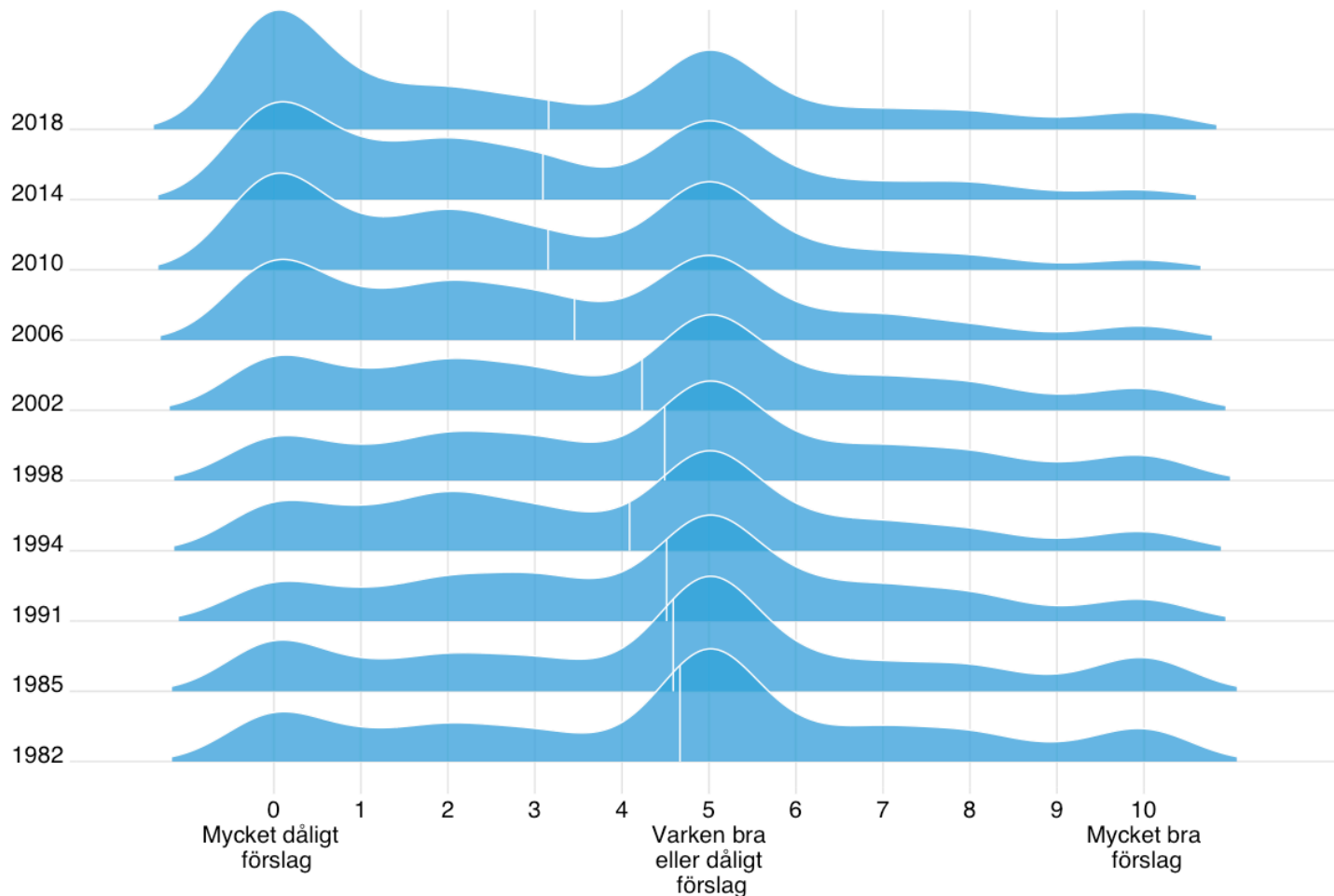
"Satsa på ett samhälle med mer lag och ordning"

Svenska väljares inställning till framtida samhällen

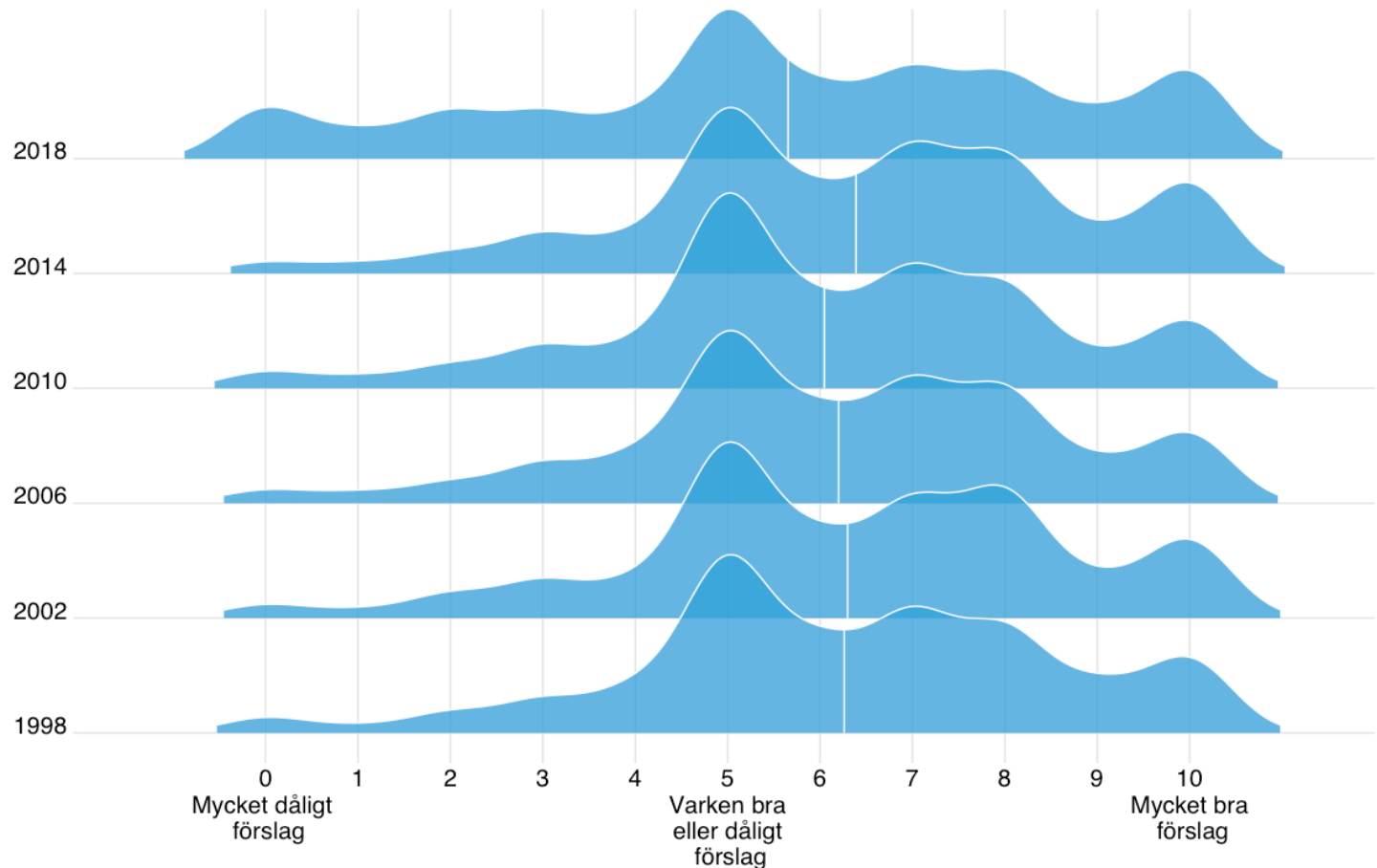
"Satsa på ett samhälle där kristna värden spelar en större roll"

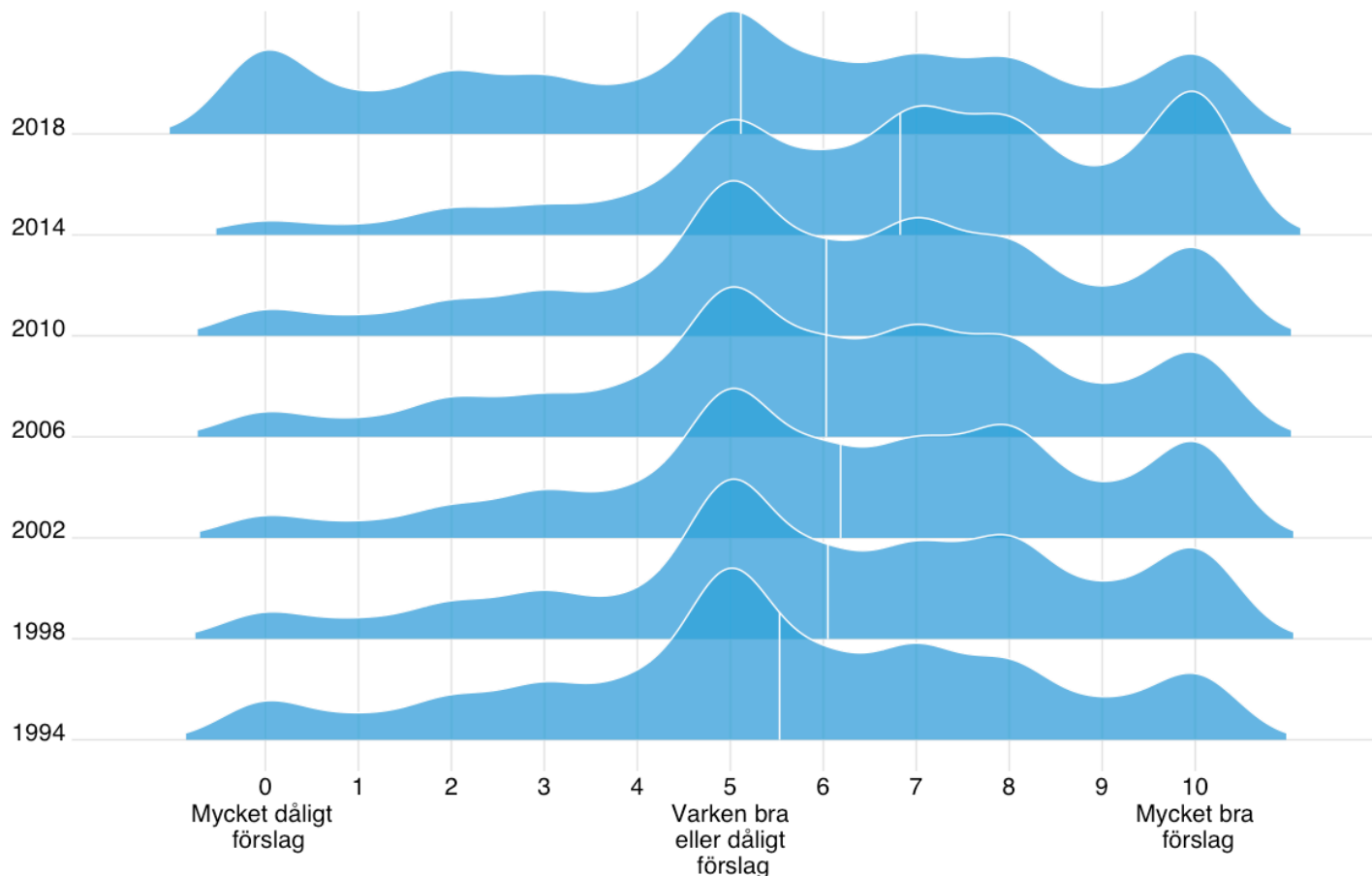
Svenska väljares inställning till framtida samhällen

"Satsa på ett samhälle med mer internationell inriktning och mindre av gränser mellan folk och länder"

Svenska väljares inställning till framtida samhällen

"Satsa på ett mångkulturellt samhälle med stor tolerans gentemot människor från andra länder med andra religioner och levnadssätt"

Sammanfattning

- Just nu är det fruktbart att använda två dimensioner för att analysera vad som sker.
- Allianspartiernas inbördes positioner håller på att glida isär. M och KD närmar sig SD.
- Tecken på att vänster-höger håller på att absorbera den nya kulturella dimensionen.
- SDs väljare och sympatisörer gillar förstås partiet men SD väcker starka antipatier hos stora delar av svenska folket.
- Knappt var tionde väljare tycker att beteckningen 'konservativ' stämmer helt in på dem själva.
- Väljarkåren rör sig i konservativ riktning när det gäller inställning till svenska värden, lag och ordning och familjens ställning.
- Tydligaste ideologiska förskjutningen gäller inställning till mångkultur och internationalism/globalisering.

HUR MÅR DEMOKRATIN I GÖTEBORG?

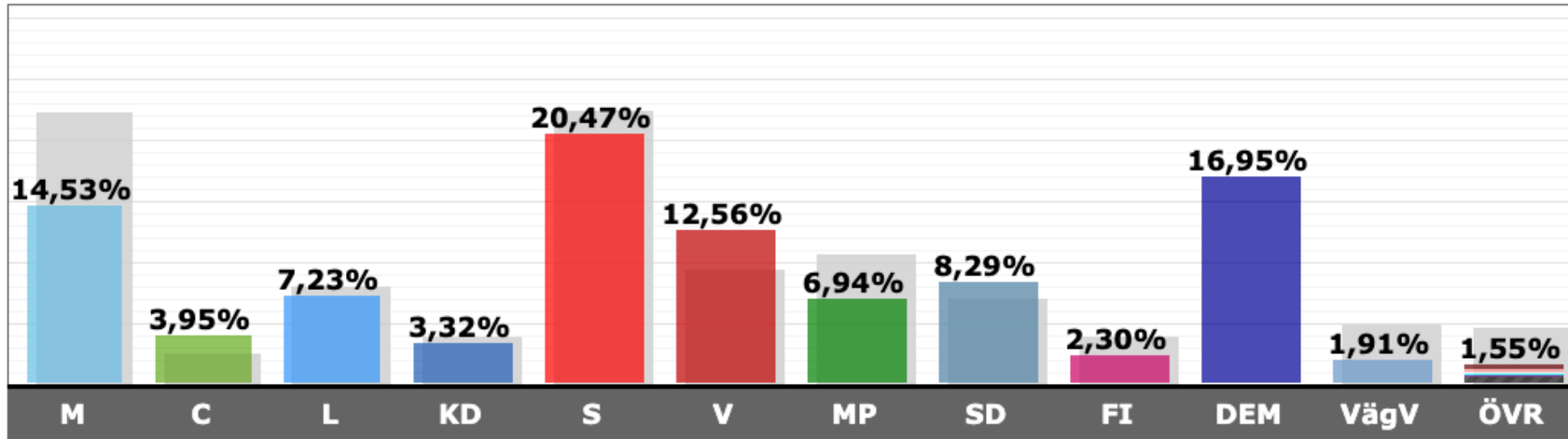
MARIA SOLEVID

Valet till kommunfullmäktige i Göteborg 2018

Val till kommunfullmäktige i Göteborg - Röster

Samtliga 351 valdistrikt räknade.

 [Protokoll slutlig sammanräkning Göteborg](#)

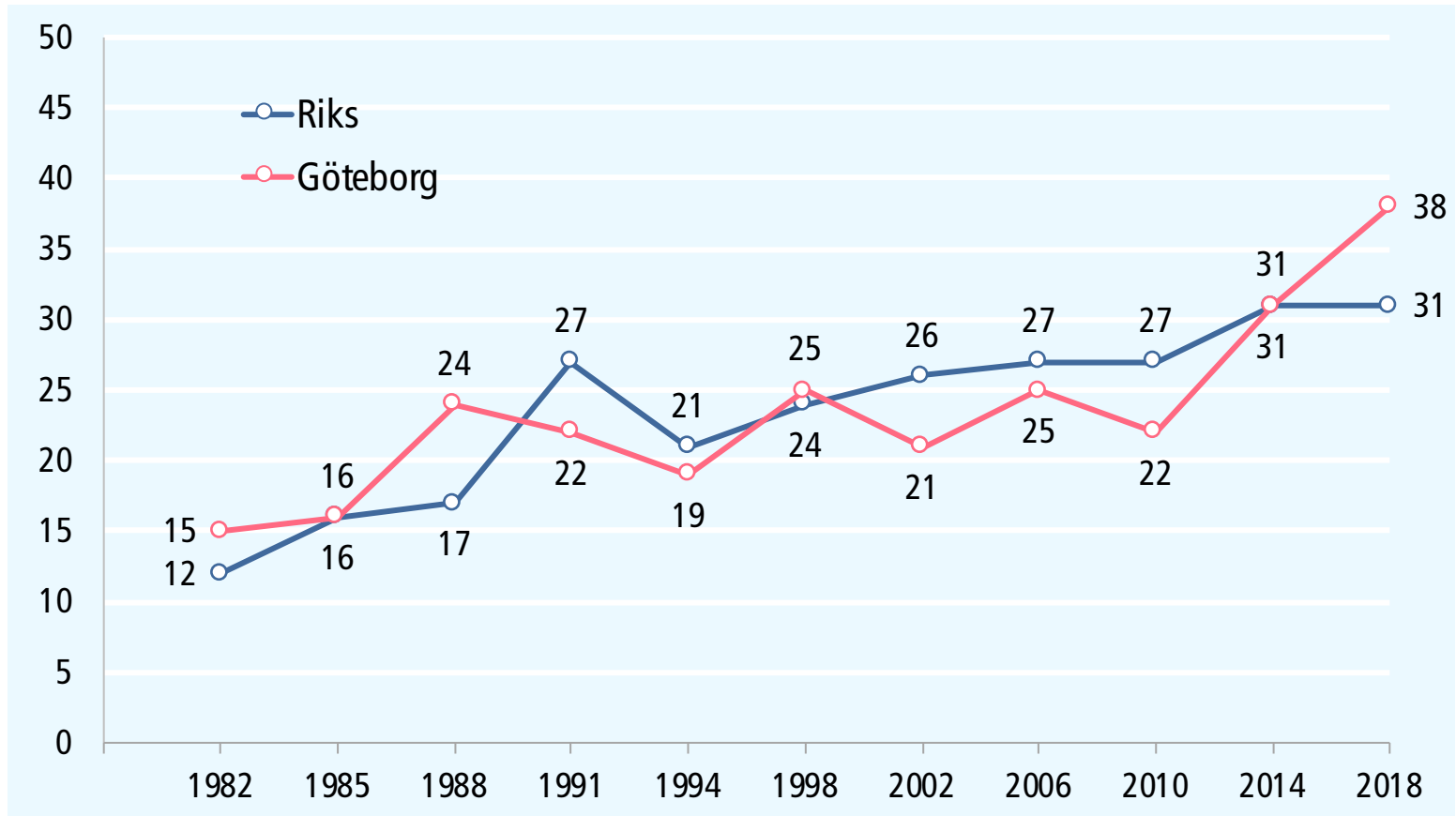
Hur hamnade vi här?

Fenomenet lokala partier är välutbrett i Sveriges kommuner

- 2010: 174 lokala partier i 145 kommuner
- 2014: 181 lokala partier i 142 kommuner
- **2018: 171 lokala partier i 146 kommuner**
- Minst 8 av 10 svenska kommuner bedöms någon gång haft erfarenhet av ett lokalt parti
- Demokraterna största lokala parti 2018 sett till antal röster (60 013 st)
- Oberoende realister (Hagfors, 36,5%), Nykvarnspartiet (30,4%) och Perstorps framtid (29,8%) är de tre största lokala partierna sett till andel röster
- 42 lokala partier fick 2018 *mer än 10 procent* av rösterna varav 10 är *helt nya* partier
- Bland de 24 största lokala partierna har *hälften fått fullmäktigerepresentation 2014 eller senare*

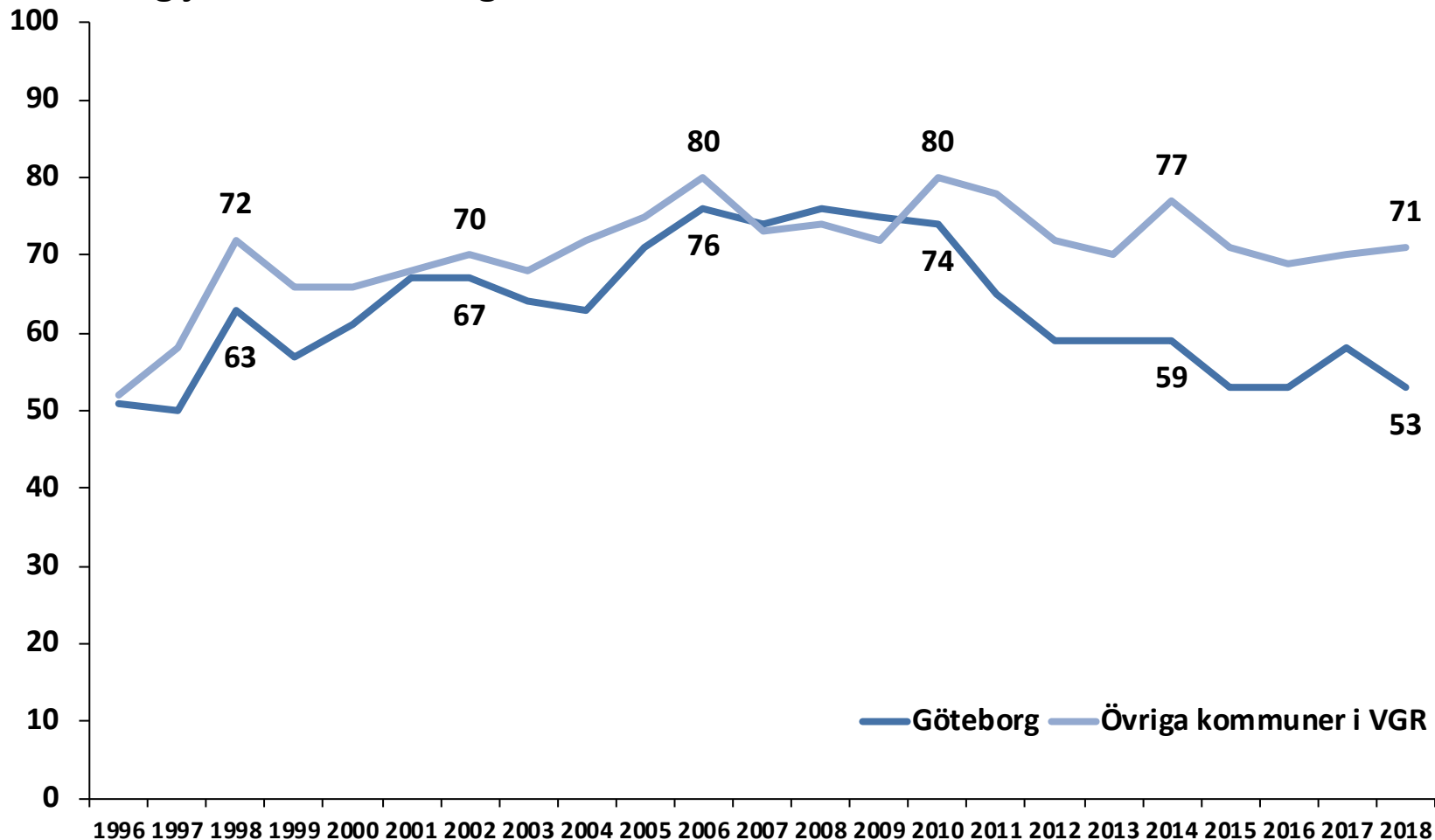
Röstdelning i Göteborg

Andel av väljarna som röstdelar i Göteborg jämfört med aggregerad riksnivå
1982-2018 (procent)

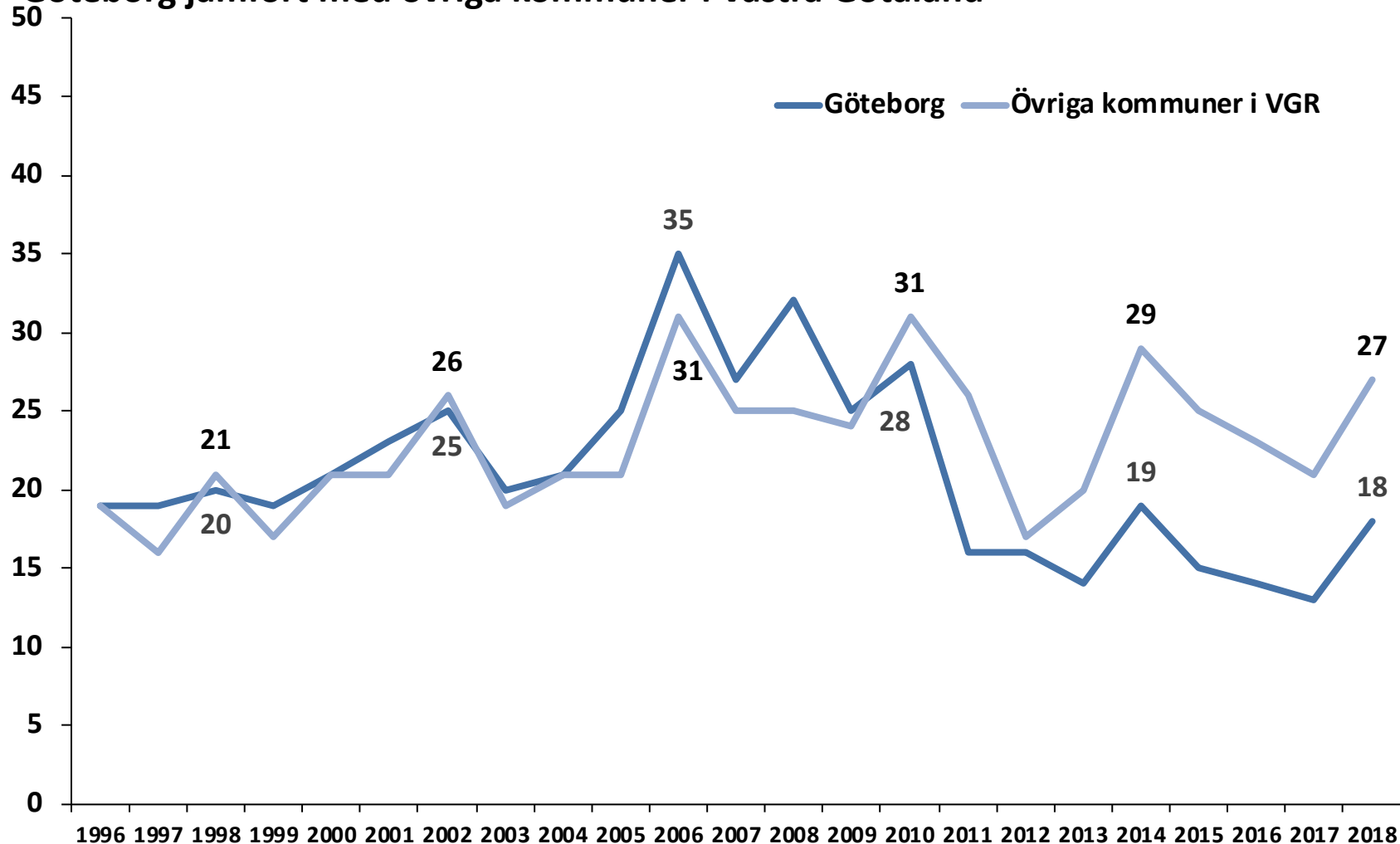

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningen 1982-2018.

Andel mycket eller ganska nöjda med den lokala demokratin Göteborg jämfört med övriga kommuner i Västra Götaland

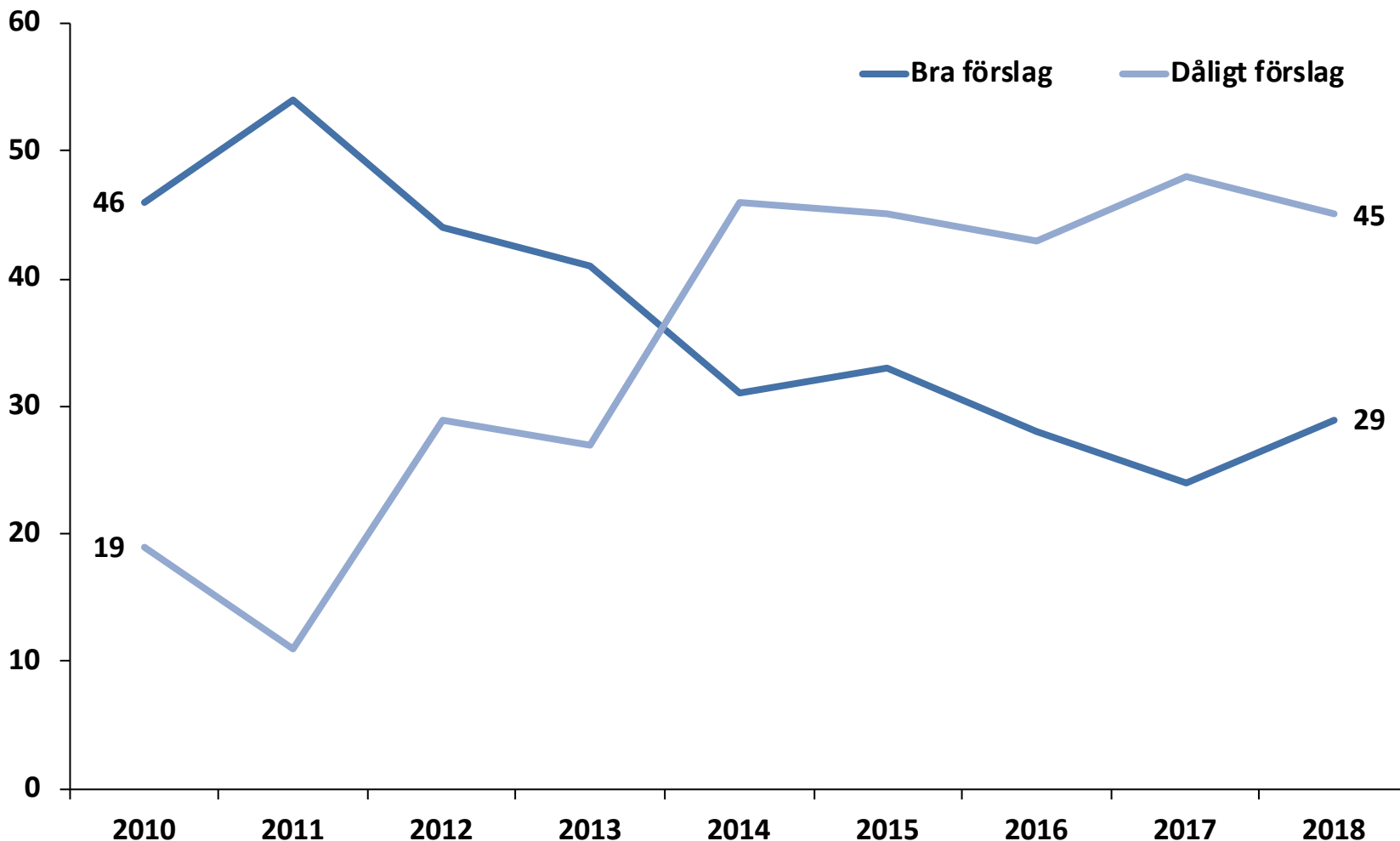

Andel med mycket eller ganska stort förtroende för kommunens politiker Göteborg jämfört med övriga kommuner i Västra Götaland

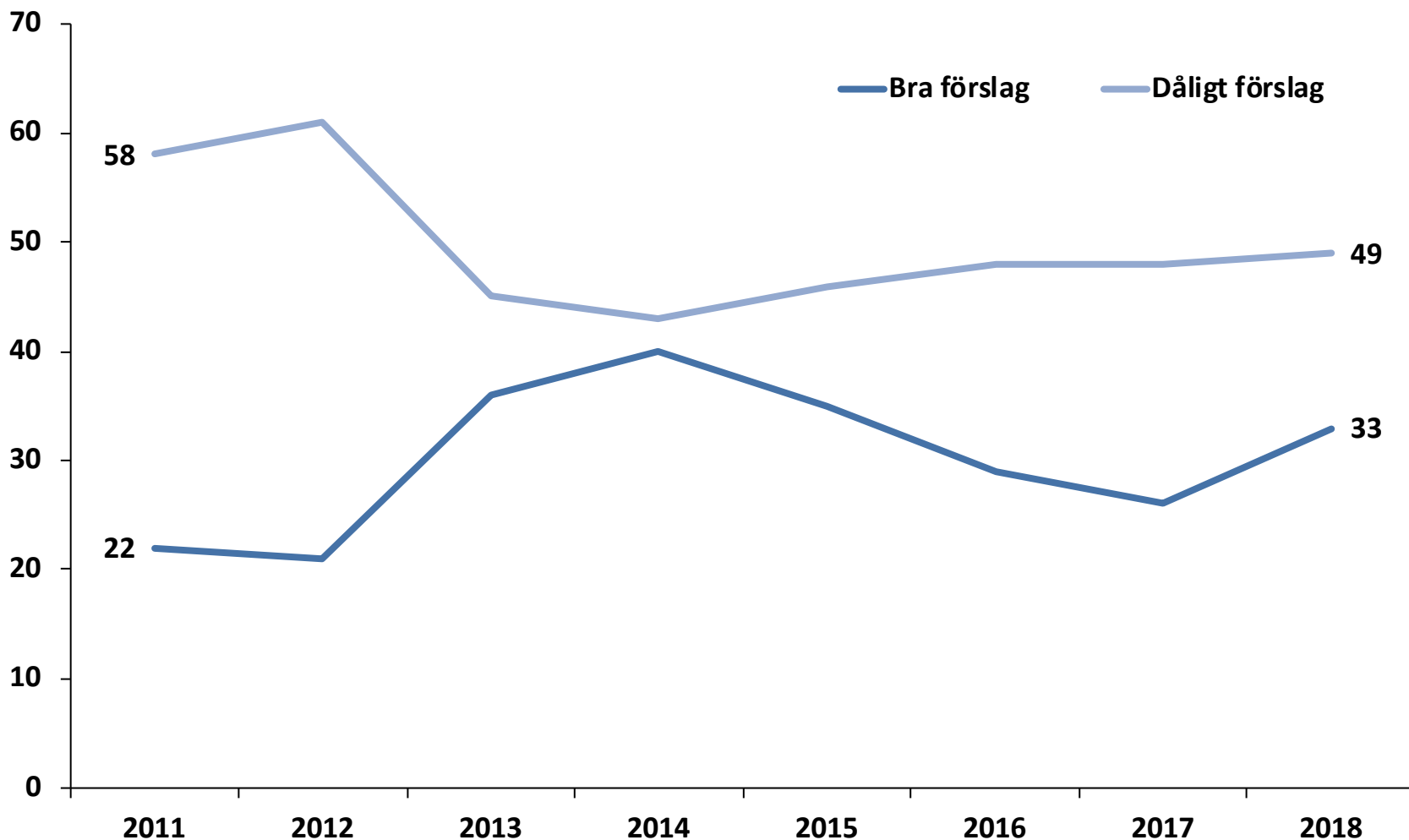
Västlänkenopinionen i Göteborg – andel positivt respektive negativt inställda

Vilken är din åsikt om följande beslutade trafikåtgärder? Västlänken (tågtunnel under Göteborg)

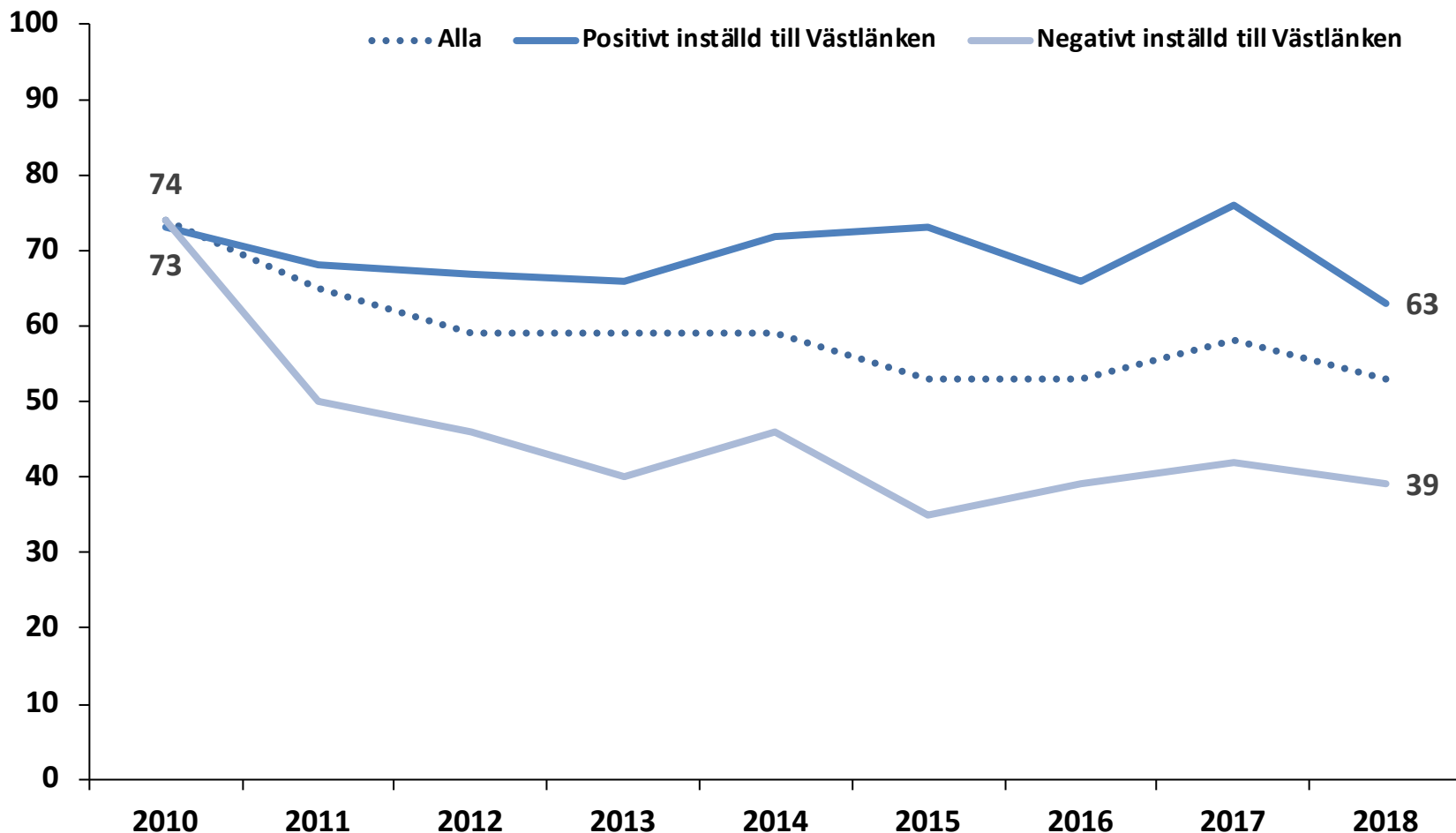

Trängselskattopinionen i Göteborg – andel positiva respektive negativt inställda

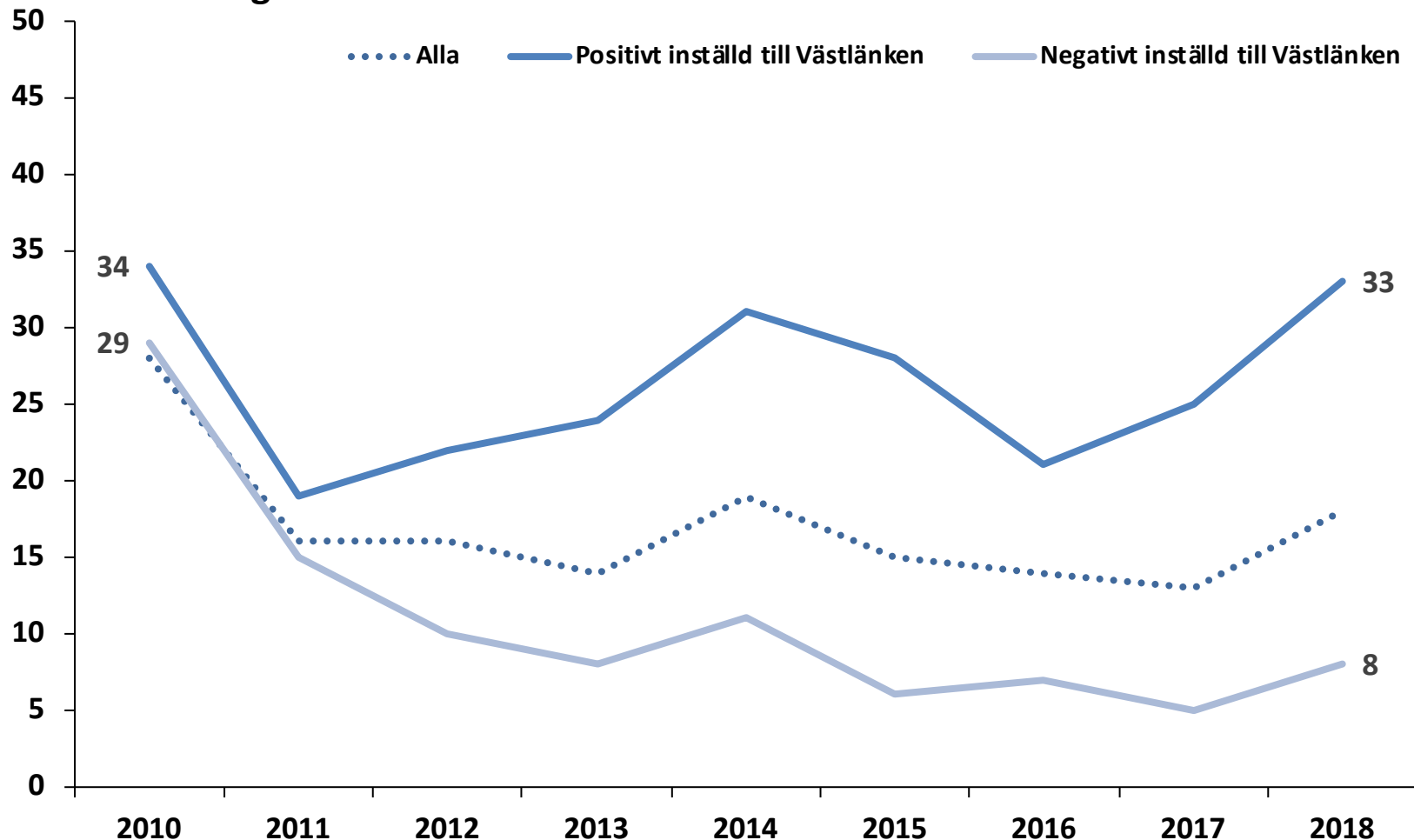
Vilken är din åsikt om följande beslutade trafikåtgärder? Trängselskatt i Göteborg.

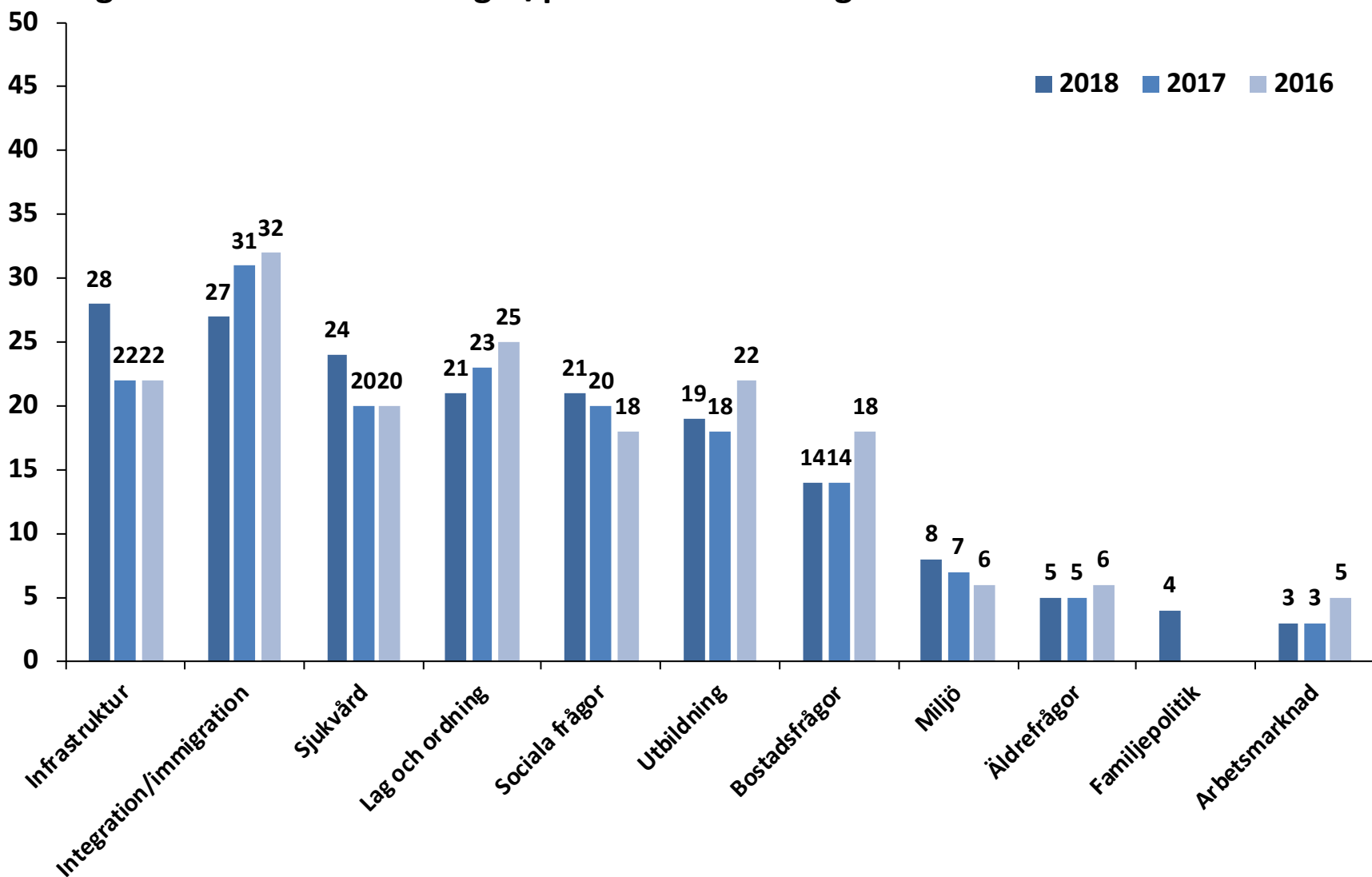
Andel mycket eller ganska nöjda med den lokala demokratin i Göteborg efter inställning till Västlänken

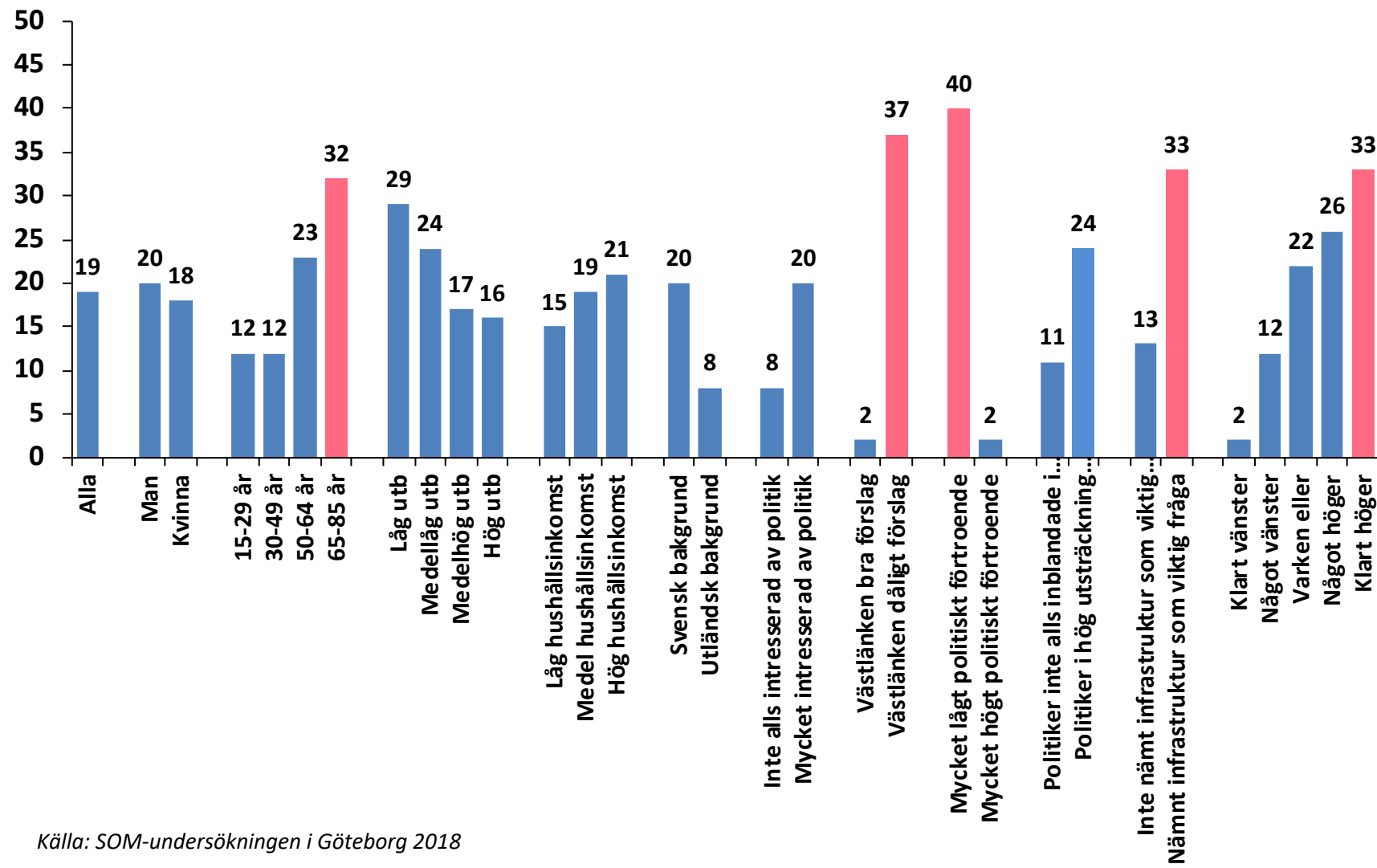
Andel mycket eller ganska stort förtroende för kommunens politiker i Göteborg efter inställning till Västlänken

Viktigaste lokala samhällsfrågor/problem i Göteborg

Vilka röstade på Demokraterna?

Röstdelning i Göteborgs kommun 2018

Hur röstade Demokraternas väljare i riksdagsvalet?

D.
Demokraterna

Vänsterpartiet		4,0
Socialdemokraterna		13,2
Centerpartiet		7,6
Liberalerna		13,8
Moderaterna		31,5
Kristdemokraterna		9,7
Miljöpartiet		2,4
Sverigedemokraterna		17,0
Feministiskt initiativ		0,0
Annat parti		0,8

Sammanfattning

- Allt tydligare sammankoppling mellan infrastrukturattityd och politiskt förtroende över tid i Göteborg
- Infrastruktur har en tydlig topposition på invånarnas dagordning
- Missnöje med Västlänken, lågt politiskt förtroende, infrastruktur som viktig fråga och högerideologi är de huvudsakliga förklaringarna att rösta på Demokraterna.
- Demokraternas väljare röstade i Riksdagsvalet i huvudsak på M men även SD, S och L.
- Ett tydligt exempel på hur lokalt sakfrågemissnöje över lång tid får stora politiska effekter i form av lägre politiskt förtroende vilket ger utrymme för nya partier att mobilisera missnöjet och vinna många väljare

Läs mer i våra redan publicerade analyser:

Berg, Linda, Gissur Erlingsson & Henrik Oscarsson (2019) [Rekordhög röstdelning](#). I Andersson, Ulrika, Björn Rönnerstrand, Patrik Öhberg & Annika Bergström [Red.] Storm och stiltje. SOM-rapport 74. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Demker, Marie & Henrik Oscarsson (2018). [Nya, gamla och nygamla skiljelinjer. Partisystem och samhällskontrakt då och nu](#). I Holgersson, Ulrika & Lena Wängnerud [Red.] Rösträttens århundrade: Kampen, utvecklingen och framtiden för demokratins Sverige. Stockholm: Riksbankens jubileumsfond & Makadam Förlag.

Evertsson, Kajsa & Sörebro, Maja (2019) [Väljarnas viktigaste skäl för röstning 1988-2018](#). Valforskningsprogrammets rapportserie 2019:3. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Falk, Elisabeth & Henrik Oscarsson (2018). [Väljarnas önskeregeringar 2018](#). Valforskningsprogrammets rapportserie 2018:9. Göteborgs universitet: Valforskningsprogrammet.

Fredén, Annika (2019). [Strategisk röstning i riksdagsvalet 2018](#). Valforskningsprogrammets rapportserie 2019:2. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Oscarsson, Henrik, Dennis Andersson, Elisabeth Falk & Jonathan Forsberg (2018) [Förhandlingsvalet 2018. Analyser av valresultatet i 2018 års riksdagsval](#). Valforskningsprogrammets rapportserie 2018:8. Göteborgs universitet: Valforskningsprogrammet.

Oscarsson, Henrik & Jesper Strömbäck (2019). [Political Communication in the 2018 Swedish Election Campaign](#). Journal of Swedish Political Science. 2019:3.

Oscarsson, Henrik (2019, kommande) **Partierna: Det nya landskapet**. I Jenny Björkman & Patrik Hadenius (red.), Det nya Sverige: RJ:s årsbox 2019 (ISBN 978-91-7061-294-7), Göteborg & Stockholm: Makadam förlag, 2019. (Namn på skriftserie: Riksbankens Jubileumsfonds årsbok, 2019.)

Svenska Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen

Göteborgs universitet

Box 711, SE 405 30 Göteborg

Kontakt: valforskning@pol.gu.se

Web: www.valforskning.pol.gu.se

Twitter: [@valforskning](https://twitter.com/valforskning)

Facebook: [Valforskningsprogrammet](https://www.facebook.com/Valforskningsprogrammet)

Följ vår forskning på sociala medier

www.demokratifonden.se & [@demokratifonden](https://twitter.com/demokratifonden)

www.politologerna.se & [@politologerna](https://twitter.com/politologerna)

www.henrikoscarsson.com & [@HenrikOscarsson](https://twitter.com/HenrikOscarsson)

Forskningen som presenterats
har fått bidrag från bland annat:

RIKSBANKENS
JUBILEUMSFOND

STIFTELSEN FÖR HUMANISTISK OCH
SAMHÄLLSVETENSKAPLIG FORSKNING

Vetenskapsrådet

Paneldebatt

Tack för idag!

